



Burmistrz Nidzicy



**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI NA
OBSZAR CENTRUM
MIASTA NIDZICY
NA LATA 2005 - 2013**

Maj 2005



Wykonywany na zlecenie:

Burmistrza Nidzicy

PL. Wolności 1
13-100 NIDZICA

PEŁNOMOCNIK DS. REWITALIZACJI.

Andrzej Kołakowski – zastępca burmistrza

KOORDYNACJA MERYTORYCZNA.

Leszek Brzozowski - inspektor

ZESPÓŁ DS. REWITALIZACJI:

Wanda Jastrzębowska - Sekretarz
Wiesława Rozmus – Skarbnik
Alina Rakoczy - Kierownik Wydziału Finansowego
Jadwiga Łodziewska – Dyrektor ZOOKSiT
Stefan Wódkiewicz - Dyrektor ZBM Sp. z o.o.
Barbara Przybyszewska - Dyrektor NOK
Elżbieta Płoska - Kierownik Wydziału OSO
Henryk Mamjek - Kierownik Wydziału TI
Piotr Romaniuk - Kierownik Wydziału GMKiR
Elżbieta Góralska - Kierownik Wydziału PRBG
Stefa Burek - Prezes PUGK Sp.z o.o.
Bogdan Kalinowski - Prezes MWiK Sp. z. o.o.
Czesław Kamiński - Prezes SM „Odbudowa”
Jerzy Denis - Radny Rady Miejskiej
Krzysztof Szczepuchowski - Radny Rady Miejskiej
Eugeniusz Andryszczyk - Radny Rady Miejskiej
Wiesław Halicki - Radny Rady Miejskiej
Teresa Roman - Inspektor Wydziału GMKiR
Halina Wszyńska - Inspektor Wydziału GMKiR
Lech Brzozowski - Inspektor Wydziału PRBG

Wykonawca:

Jarosław Danowski Konsultant.
Kol. Porosły 19B
16-070 Choroszcz
Tel. 085 66 26 845



Główni autorzy opracowania:

Jarosław Danowski
Małgorzata Maria Danowska

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	5
II. Charakterystyka miasta i gminy.....	6
II.1. Położenie miasta.....	6
II.1.a Lokalizacja.....	6
II.1.b Przynależność administracyjna.....	6
II.2. Historia miasta.....	7
II.3. Środowisko przyrodnicze.....	9
II.3.a Warunki krajobrazowe i klimatyczne.....	9
II.3.b Szata roślinna i świat zwierzęcy.....	13
II.4. Sfera zagospodarowania przestrzennego.....	15
II.4.a Infrastruktura techniczna.....	15
II.4.b Struktura własności gruntów i budynków.....	22
II.4.c Zabytki miasta.....	25
II.5. Sfera gospodarcza.....	26
II.5.a Aktywność gospodarcza miasta.....	26
II.5.b Podmioty gospodarcze i ich struktura.....	27
II.5.c Rynek pracy i bezrobocia.....	29
II.6. Sfera społeczna.....	31
II.6.a Struktura demograficzna mieszkańców i trendy jej zmiany.....	31
II.6.b Gospodarstwa domowe.....	35
II.6.c Oświata, sport i kultura.....	37
II.6.d Opieka medyczna i społeczna.....	42
II.6.e Bezpieczeństwo publiczne.....	47
II.6.f Organizacje pozarządowe.....	53
II.7. Analiza SWOT.....	53
II.7.a Mocne i słabe strony.....	54
II.7.b Szanse i zagrożenia zewnętrzne.....	56
III. Nawiązanie do strategicznych dokumentów.....	58
III.1. Nawiązanie do strategii rozwoju województwa.....	58
III.2. Nawiązanie do planu zagospodarowania przestrzennego województwa.....	59
III.3. Nawiązanie do programu wojewódzkiego.....	60
III.4. Nawiązanie do strategii powiatu nidzickiego.....	61
III.5. Nawiązanie do planu rozwoju powiatu nidzickiego.....	62
III.6. Nawiązanie do strategii rozwoju gminy Nidzica.....	64
III.7. Nawiązanie do planu rozwoju lokalnego miasta i gminy Nidzica.....	64
III.8. Nawiązanie do dokumentów planistycznych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.....	65
IV. Założenia programu rewitalizacji.....	67
IV.1. Horyzont czasowy programu.....	67
IV.2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.....	67
IV.3. Planowane przedsięwzięcia.....	69
IV.3.1. Planowane przedsięwzięcia przestrzenne.....	69
IV.3.2. Planowane przedsięwzięcia gospodarcze.....	70
IV.3.3. Planowane przedsięwzięcia społeczne.....	71
IV.4. Zadania.....	72
IV.4.a Zadania miasta.....	72
IV.4.b Zadania jednostek miasta.....	74

IV.4.b Zadania pozostałe.....	75
IV.5. Kryteria wyboru i kolejność realizacji.....	77
IV.6. Oczekiwane rezultaty.....	78
V. Plan finansowy.....	81
V.1 Plan finansowy na lata 2004-2006.....	82
V.2 Plan finansowy na lata 2007-2013.....	82
VI. System wdrożenia.....	83
VII. Sposób monitorowania i oceny.....	84
VII.1 Sposób monitorowania.....	84
VII.2 Sposób oceny programu.....	84
VII.3 Komunikacja ze społeczeństwem.....	84

I. Wprowadzenie.

Opracowany „Lokalny program rewitalizacji na obszar centrum miasta Nidzicy na lata 2005-2013” jest realizacją zarządzenia burmistrza z dnia 10 lutego 2005 roku. Konieczność opracowania takiego dokumentu wiąże się z przyjętymi procedurami pozyskiwania środków pomocowych pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Kształt opracowania został nakreślony w załączniku nr 6 do Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, w którym wskazano na układ poniższego opracowania.

Przygotowany program rewitalizacji zawiera dwa podokresy obejmujące lata 2005-2006 i 2007-2013. Pierwszy podokres jest obowiązkowy w tym dokumencie, drugi podokres jest fakultatywny w tego typu opracowaniu. Zadania zawarte w tym dokumencie i przypisane lata ich realizacji porządkują finanse miasta i wprowadzają dużą racjonalność w wydatkowaniu środków publicznych.

Cele określone w programie rewitalizacji stwarzają czytelne reguły kontroli nad władzą lokalną przez mieszkańców gminy i ich reprezentantów - radnych. Porozumienie wokół realizacji zadań i czasu ich realizacji powoduje, że powstaje porozumienie na rzecz realizacji opracowanego programu. Pozwala to również na zachowanie ciągłości podejmowanych zadań i działań na przestrzeni lat objętych planem bez zawirowań związanych ze zmianą władzy na poziomie gminy.

Program rewitalizacji obejmuje centrum miasta historycznie ukształtowane i funkcjonujące na tym terenie podmioty. Powstał on przy współdziałaniu mieszkańców i podmiotów gospodarczych w toku konsultacji z nimi. Uspołecznienie procedur opracowania programu pozwoliło na osiągnięcie konsensusu wokół wytyczonych w nim zadań.

II. Charakterystyka miasta i gminy.

Opisując miasto Nidzicę, które jest jednocześnie siedzibą gminy i powiatu, należy mieć na uwadze kilka czynników je charakteryzujących, istotnych przy opracowaniu programu rewitalizacji.

II.1. Położenie miasta.

Korzystna lokalizacja przestrzenna miasta Nidzicy na styku trzech województw w układzie przestrzennym Polski północnej i Europy w obecnych uwarunkowaniach jest motorem rozwoju gospodarczego i źródłem przenikania nowych wzorców kulturowych, które są niesione przez przemieszczających się ludzi. Miasto znajduje się na ważnym szlaku komunikacyjnym prowadzącym z południa na północ.

II.1.a Lokalizacja.

Miasto Nidzica jest położone w północnej części Polski nad rzeką Nidą od której wzięło swoją nazwę. Pierwotna nazwa miasta to Neidenburg, czyli Zamek nad Nidą. Nidzica znajduje się w dorzeczu Narwi¹ na pograniczu Warmii i Mazowsza. Leży ona w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, na skrzyżowaniu ważnych tras komunikacyjnych. Miasto jest położone na 53°21'33" szerokości geograficznej i 20°25'20" długości geograficznej.

Nidzica jest położona przy ważnym drogowym szlaku komunikacyjnym przebiegającym z północy na południe. Przez obrzeża miasta w formie obwodnicy przebiega ruchliwa droga krajowa nr 7 z Warszawy do Gdańska z odgałęzieniem do przejścia granicznego z obwodem Kaliningradzkim (Rosja) w miejscowości Gronowo. Droga ta znajduje się w transeuropejskim korytarzu transportowym E-77 - Skandynawia – Budapeszt. Przez teren miasta przebiega droga nr 604 łącząca drogę krajową nr 7 z miejscowością Wielbark oraz droga nr 545 do Szczytna. W kierunku zachodnim przebiega droga nr 538 prowadząca do Nowego Miasta Lubawskiego z odgałęzieniem do miasta Działdowo (droga nr 545). Przez teren miasta przebiega linia kolejowa zelektryfikowana - Warszawa - Olsztyn z odgałęzieniem do miasta Ełk przez Szczytno.

II.1.b Przynależność administracyjna.

Miasto Nidzica znajduje się w granicach administracyjnych gminy Nidzica, której jest stolicą i powiatu nidzickiego, którego także jest stolicą. Miasto Nidzica jest położone na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, które powstało w wyniku ostatniej reformy podziału terytorialnego. Miasto zajmuje obszar 686 ha, a cała gmina wraz z miastem 37 888 ha². Na koniec 2003 roku Nidzicę zamieszkiwało 14 999 mieszkańców, w tym 7 830 kobiet. Gminę Nidzica w tym samym czasie zamieszkiwało 21 676 osób, w tym 11 097 kobiet.

Powiat nidzicki obejmuje obszar 96 070 ha, na którym znajdują się cztery gminy, z miastem Nidzicą, w tym trzy gminy wiejskie: Janowo, Janowiec Kościelny, Kozłowo. Powiat nidzicki na koniec 2003 roku zamieszkiwało 34 503 osób, w tym 17 427 kobiet.

Gmina Nidzica jest gminą miejsko-wiejską. Miasto otaczają tereny wiejskie. Tereny wiejskie obejmują obszar 37 202 ha, na którym znajduje się 58 miejscowości wiejskich, w tym 33 sołectwa. Tereny wiejskie zamieszkiwało w 2003 roku 6 677 mieszkańców (30,8%), w tym 3 267 kobiet (29,4%).

¹ Rzeka Nida znajduje się w dorzeczu Wisły poprzez układ rzeczny Nida – Szkołówka – Wkra – Narew – Wisła.

² Dane za 2003 rok GUS Bank Danych Regionalnych.

II.2. Historia miasta.

Historia pisana obszaru na którym znajduje się miasto Nidzica związana jest z kronikami Galla Anonima. W swoich kronikach wzmiankuje on o nieudanej wyprawie wojennej księcia Bolesława Krzywoustego do Prus. Tereny dzisiejszego miasta przed wiekami zamieszkiwały pogańskie plemiona Sasinów i Gallindów. Podbój terenów przez zakon krzyżacki zaowocował budową zamku obronnego w, cieniu którego ulokowało się miasto.

Nidzica otrzymała dokument lokacyjny z rąk wielkiego mistrza Winricha von Kniprode w 1381 roku. Pierwotna nazwa to Neidenburg, czyli Zamek nad Nidą. Miasto otrzymało też herb. Dla Nidzicy wybrano „dzikiego człowieka”, który w prawej ręce trzyma miecz, w lewej zaś winorośl, zamienioną potem na lilię. Możliwe, że budowniczości zamku i miasta pochodzili z Nadrenii, a przyzwyczajeni do picia wina próbowali zasadzić winorośl na nasłonecznionym stoku zamkowej góry. Nidzica jako miasteczko nadgraniczne posiada dwa niezależne, powiązane ze sobą systemy fortyfikacyjne. Zamek z przedzamczem i fortyfikacje miejskie, których głównym elementem był mur obwodowy z basztami na rogach oraz mur dodatkowy, nieco późniejszy, od strony wschodniej. Od strony zachodniej, dostępu do miasta dodatkowo broniła Nida, a z trzech pozostałych stron fosa zasilana wodami z odnogi Nidy. W murze miejskim istniało 16 punktów obronnych (aż 9 od strony wschodniej). Koncentracja baszt w tej części muru dawała możliwość obrony przed nieprzyjacielem ewakuującej się na zamek ludności. Najważniejszym punktem muru wschodniego była okrągła wieża z bramą o nazwie Ogniowa lub Wietrzna. Wiodła do niej ulica Wietrzna - obecnie Ratuszowa. W murze południowym do 1805 roku istniała brama zwana Mazowiecką, Działdowską lub Polską - obecnie wlot ulicy Warszawskiej do rynku. Po przeciwnej stronie rynku w murze północnym znajdowała się brama Niemiecka wyburzona w 1804 roku. W obrębie murów miejskich były dwa duże obiekty pełniące funkcję obronną: Kościół św. Wojciecha i Klasztor. Na ścianach Klasztor od strony LO i od ulicy Warszawskiej są widoczne ślady gdzie rozpoczynał się mur miejski. Były również dwie wieże - okrągła w środku muru wschodniego i kościelna, usytuowana nietypowo w bok korpusu świątyni miejskiej. Układ miejski odznaczał się dużą regularnością, tworząc wyraźny prostokąt. Centralnie usytuowany rynek, również rozciągający się z północy na południe.

W wyniku zawieruch wojennych (1414 rok) zaginął pierwszy dokument lokacyjny i w 1420 roku wielki mistrz Michał Kuchmeister von Sternberg odnowił prawa miejskie Nidzicy. Nidzica w pierwszym okresie swego istnienia liczyła około 600 mieszkańców. Najważniejsi posiadali domy w rynku, plebs żył w bocznych uliczkach lub na przedmieściach. Potomkowie niemieckich osadników-założycieli tworzyli patrycjat i decydowali o losach miasta, obok nich żyli również pruscy autochtoni i polscy osadnicy. W mieście rozwijało się rzemiosło istniało szereg cechów, takich jak cech piekarzy, rzeźników, szewców i krawców. Istniał również cech garncarzy, od którego wzięła nazwę podmiejska Góra Garncarska. W wieku XVI wyrabiano także w Nidzicy żelazo z rudy darniowej. Używano do jego wytopienia dużych ilości węgla drzewnego, którego dostarczała pobliska puszcza. Uboczną gałęzią produkcyjną tego prymitywnego hutnictwa był wyrób smoły i potażu.

Miastem rządili burmistrz i rajcy. Władzę sądowniczą sprawowali ławnicy, a rząd dusz spoczywał w rękach kapłanów. Nidzica za czasów krzyżackich miała dwu księży odprawiających nabożeństwa w języku polskim i niemieckim.

Hołd pruski złożony przez Albrechta von Hohenzollerna w Krakowie zaowocował przekształceniem państwa zakonnego w państwo świeckie. Jednocześnie książę Albrecht von Hohenzollern przyjąwszy luteranizm narzucił swą wiarę wszystkim poddanym. Likwidacja Zakonu w Prusach sprawiła, że w nowym państwie wzmocnił się stan szlachecki, a w gronie właścicieli ziemskich pojawili się - w wyniku sprzedaży ziemi albo zawierania związków małżeńskich - przedstawiciele polskiej szlachty z Mazowsza lub Ziemi Chełmińskiej.

Zastąpienie krzyżackiej polityki zaborów polityką współlistnienia przyczyniło się do rozwoju dobrobytu również w Nidzicy położonej przy szlaku handlowym łączącym Warszawę z Elblągiem i Królewcem. Nadal w mieście rozwijało się sukiennictwo. Browar wyrabiał piwo, a garncarze - wyroby z gliny. Ważnym zajęciem mieszkańców trudniących się rzemiosłem, zwłaszcza szewstwem i kołodziejstwem, była uprawa roli. Okres lat 1525 – 1626 cechował się brakiem wojen w księstwie pruskim i rozwojem gospodarczym. Pod koniec XVI wieku dzięki odbywającym się wielkim cotygodniowym targom Nidzica należała do najbardziej zasobnych miast. Targi urządzano początkowo co niedzielę, potem zaś, aby nie odrywały parafian od modlitwy, przeniesiono je na środy i soboty.

Nidzicę nazywano jeszcze w 1679 roku „miasteczkiem”. W 1723 roku określono już „miastem drugiej klasy”. Reforma administracji pruskiej sprawiła, że w 1752 roku Nidzica stała się ważnym ośrodkiem urzędniczym, jako stolica rozległego okręgu. Należały wówczas do niego Działdowo, Olsztynek, Dąbrówno, Pasym, Szczytno i Wielbark. Nidzickie kolegium sądowe obejmowało swym działaniem początkowo tylko Szczytno i Działdowo, od 1871 roku również Olsztynek i Ostródę. Mimo to osiemnastowieczna Nidzica nadal pozostawała „miastem drugiej klasy”. W 1738 roku miała 1142 mieszkańców, w dwa lata potem - 1276, w 1751 roku - 1867 osób. Jeszcze zanim do miasta wkroczyły kwaterujące tu w latach 1758 - 1763, w czasie wojny siedmioletniej) wojska rosyjskie, liczba ludności spadła do 1491 osób w 1756 roku, zwiększyła się do 1554 mieszkańców w 1778 roku. W 1782 roku w 175 domach zasadniczego miasta i w 146 domach tworzących trzy przedmieścia mieszkało w sumie 1700 osób. Do mieszczan należało 100 łanów ziemi uprawnej.

Przekształcone w 1701 roku w królestwo Prusy stawały się coraz bardziej państwem militarnym. Nidzica niemal przez cały XVIII wiek posiadała garnizon wojskowy. Kolejna reforma administracyjna podzieliła w 1818 roku dotychczasowe rozległe powiaty na mniejsze. Również zmniejszono obszar powiatu nidzickiego. Jego główne miasto pozostało jednak nadal siedzibą wielu urzędów, zwłaszcza że w pobliskich Napierkach było przejście graniczne do Królestwa Polskiego.

W drugiej połowie XIX wieku życie mieszkańców Nidzicy nie zmieniło się wiele. Nie rozwijał się tu na szerszą skalę przemysł, toteż przyrost liczby mieszkańców do pierwszej wojny światowej był nieduży. W 1845 roku zbudowano szosę z Nidzicy do Olsztynka, a w 1856 roku do Działdowa. W 1888 roku miasto otrzymało połączenie kolejowe z Olsztynem (położonym na linii Toruń - Wystruć) i z Działdowem (na linii Warszawa - Gdańsk), w 1900 roku powstała linia kolejowa Nidzica - Wielbark (z połączeniem do Szczytna).

Do niemal całkowitego zniemczenia miasta przyczyniła się pierwsza wojna światowa. W roku 1914 w trakcie walk z nacierającymi w tym regionie wojskami gen. Samsonowa połowa miasta legła w gruzach. Po bitwie pod Tannenbergiem i zwycięstwie Hindenburga, po wyparciu Rosjan z Nidzicy, natychmiast przystąpiono do odbudowy miasta, a właściwie do jego rozbudowy i unowocześnienia. I chociaż Niemcy pierwszą wojnę światową przegrały, to jednak wojenne inwestycje w budownictwo miejskie dały efekt polityczny w okresie plebiscytu zarządzonego w lipcu 1920 roku - w Nidzicy tylko 20 głosów padło na Polskę. Traktatem wersalskim powiat nidzicki zmniejszony został o Działdowo i okoliczne wsie, które bez plebiscytu przyłączono do Polski. W ten sposób Nidzica w jeszcze większym stopniu stała się miastem przygranicznym.

W wyniku działań wojennych w styczniu 1945 roku 48 armia radziecka pod dowództwem generała lejtnanta Mikołaja Gusiewa łamiąc umocnienia niemieckie na południowym krańcu Nidzicy wdarła się do miasta, które zdobyła 21 stycznia 1945 roku. Miasto zniszczono w ponad 75%.

Na początku 1945 roku miasto objęła we władanie polska administracja włączając je do państwa polskiego na mocy postanowień pokojowych wielkiej trójki (USA, Wielka Brytania, Związek Radziecki). Nidzica stała się centrum administracyjnym (siedziba władz

powiatowych i gminnych, wymiaru sprawiedliwości) i ważnym ośrodkiem usługowo – gospodarczym o funkcjach ponadlokalnych.

II.3. Środowisko przyrodnicze..

Środowisko przyrodnicze jest rozumiane jako miejsce życia i działalności człowieka. Jest ono polem wzajemnego oddziaływania na siebie człowieka i różnorodnych sił przyrody, podlega ono stale ewolucyjnym zmianom.

Środowisko przyrodnicze cechuje się silnym zróżnicowaniem będącym efektem występowania odmiennych cech komponentów w różnych miejscach kuli ziemskiej. Stąd potocznie wyróżnia się środowiska przyrodnicze: leśne, polarne, pustynne, górskie, a także rolnicze, miejskie, itp.

II.3.a Warunki krajobrazowe i klimatyczne.

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski obszar miasta Nidzicy należy do Pojezierza Chełmsko – Dobrzyńskiego.

- Rzeźba terenu

Rzeźba terenu miasta jest urozmaicona, a jej powstanie związane jest z ostatnim zlodowaczeniem bałtyckim. Krajobraz miasta i całej gminy jest bardzo młody; ukształtował się ostatecznie dopiero przed kilkunastu tysiącami lat, a jego forma obecna wykształciła się zaledwie pięć—siedem tysięcy lat temu, kiedy to wskutek ocieplania klimatu znikły ostatnie, zakryte gruntem lody, powodując powstanie mis jeziornych, a cały teren pokryły wielkie lasy iglaste i mieszane. Utrwaliły one ostatecznie niespokojną, zróżnicowaną, ale i niezmiernie ciekawą rzeźbę terenu, zmienioną w niewielkim jeszcze stopniu przez późniejsze procesy geologiczne oraz gospodarke człowieka.

Krajobraz gminy jest typowym krajobrazem moreny czołowej. Charakteryzuje się on więc licznymi, zaokrąglonymi wyniosłościami, zamkniętymi zagłębieniami, znaczną liczbą większych i mniejszych jezior, niezdecydowaną siecią hydrograficzną, zawilum układem poziomim itp

Na terenie miasta występuje różnica wysokości wynosząca 35 m. Najniżej położone tereny są w dorzeczu rzeki Nidy (170,2 m – 170,0 m). Najwyżej położone punkty na mapie miasta przekraczają 205 m. Tereny zurbanizowane są wyżej położone i przeciętna rzędna ich wynosi 180 m.

Na obszarze miasta występują formy pochodzenia antropogenicznego, jak wyrobiska poeksploatacyjne, wykopy i nasypy drogowe. Na znacznych obszarach pierwotna rzeźba terenu jest silnie zmieniona wskutek działalności gospodarczej człowieka (obszary zainwestowania miejskiego).

- Budowa geologiczna

Na terenie gminy przebiega granica między mezozoiczną Niecką Brzezną a prekambryjską platformą wschodnioeuropejską. Większość obszaru gminy leży w zasięgu antykliny mazursko-suwalskiej stanowiącej fragment prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej.

Podłoże krystaliczne w postaci gnejsów i kwarcytów występuje na rzędnej 2135 m.n.p.m. Na utworach prekambryjskich zalegają poziomo osady paleozoiczne. Kambry reprezentuje piasek kwarcowy, ordowik - skały wapienne, sylur - łupki ilaste a perm - mułowce. W okresie mezozoiku teren gminy pokrywała woda, stąd grube osady morskie. Trias (na antyklinie leżący bezpośrednio na warstwie kambryjskiej) reprezentują piaskowce, wapień, mułowce, iłowce i dolomity. Utwory jurajskie i kredowe reprezentują piaskowce, wapień, mułowce, łupki ilasto-piaszczyste, wapień, margle i piaski glaukonitowe.

Na kredowym mezozoicznym podłożu zalegają osady trzeciorzędowe. Wyróżnia się osady oligoceńskie w postaci piasków kwarcowych, mułów, iłów i piasków glaukonitowych.

Miocen wyróżnia się największą miąższością wśród trzeciorzędu. Reprezentowany jest przez piaski kwarcowe, cienkie ły, wkładki z węgla brunatnego. ły mioceńskie stanowią warstwę nieprzepuszczalną dla wody. Pliocen reprezentują ły i muły.

Skomplikowaną nieregularną warstwę trzeciorzędową pokrywają osady czwartorzędowe, miejscami bardzo płytkie. Czwartorzędowe utwory to zwałowe gliny, żwiru i piaski.

Na terenie zwartej zabudowy miasta stwierdzono występowanie nasypów o znacznej miąższości. Są to przeważnie grunty mineralne – piaszczyste i gliniaste z domieszką części organicznych oraz gruzu ceglanego, kamieni i żwirów.

Oceniając budowę geologiczną obszaru miasta z punktu widzenia budownictwa, należy stwierdzić, że na jego przeważającej części występują grunty korzystne. Nośność ich jest uzależniona od stopnia zagęszczenia i granulacji, od konsystencji, a także lokalnie od stopnia nawodnienia. W rejonie zabudowy miasta występują w podłożu grunty utrudniające budownictwo o zróżnicowanych parametrach technicznych (z uwagi na łatwość pęcznienia). Wymagają one zabezpieczeń przed działalnością wody.

Grunty niekorzystne dla budownictwa, z uwagi na zróżnicowanie parametrów geotechnicznych, dużą ściśliwość, nieskonsolidowanie oraz nawodnienie gruntów, występują w dnach dolin rzecznych denudacyjnych i zagłębieniach terenu.

- Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Udział wód powierzchniowych w odsetku powierzchni gminy jest wysoki i sięga 2,4%. Teren gminy poza rzekami i jeziorami obfituje w tereny podmokłe: bagna, mokradła, torfowiska, tereny źródliskowe.

Rzeki

Na terenie gminy znajdują się obszary źródliskowe kilku rzek. Największe z nich to Łyna, Nida, Omulew. Przez teren miasta przepływa rzeka Nida, od której pochodzi nazwa historyczna miasta. Przez północną część gminy przebiega dział wodny I rzędu pomiędzy dorzeczem Wisły i Preguły. Długość Nidy - największej rzeki gminy wynosi 249,1 km, a powierzchnia jej dorzecza 5322,1 km².

Obszar miasta Nidzicy położony jest w zlewni rzeki Nidy. Odwadnianie prowadzi się poprzez ciek i rowy melioracyjne do rzeki Nidy, która stanowi największy ciek przepływający. Jej obszar źródliskowy położony jest na terenie gminy Kozłowo. W granicach miasta rzeka płynie z kierunku północnego ku południowemu. Na tym odcinku koryto rzeki jest dość wąskie, ok. 4 m i wcina się w powierzchnię terenu na głębokość 2 – 3 m. Na odcinku zainwestowania miejskiego rzeka jest uregulowana, a wody jej płyną wolno, szerokim i prostym kanałem. W okresie wiosennych roztopów, przy wysokich stanach, rzeka wylewa, zalewając najniższe fragmenty tarasu zalewowego.

Jeziora

Jeziora na terenie gminy są zlokalizowane w północnej części gminy i są pochodzenia polodowcowego. W bezpośrednim sąsiedztwie miasta nie ma żadnego jeziora. Największym jeziorem na terenie gminy jest jezioro Omulew o powierzchni zwierciadła wody 508 ha, objętości 22172,7 tys. m³, głębokości maksymalnej 32,4 m, głębokości średniej 4,3 m. Powierzchnia zlewni jeziora wynosi 168,5 km². Na terenie gminy znajdują się także inne jeziora.

Tabela 1 Wykaz jezior na terenie gminy

Nazwa jeziora	Powierzchnia (ha)	Objętość (tys. m ³)	Głębokość (m)		Długość linii brzegowej (m)
			średnia	maksymalna	
Czarne	50,8	1 851,0	3,6	11,2	3 650
Kiermoz Mały	54,0	1 549,0	2,9	11,4	3 450
Omulew	508,8	22 172,7	4,3	32,5	29 300
Trzciniowe	57,8	1 774,8	3,0	11,3	4 250
Orłowo Duże	24,04				
Orłowo Małe	4,01				
Bujaki	23,88				
Bolejny	11,50				
Wólka	17,22				
Koniuszyn	8,22				
Zręczno Duże	7,25				
Morze	2,94				

Źródło Dane UM Nidzica

Wody gruntowe

Wody gruntowe na terenie gminy znajdują się na głębokości od 4 m do 10 m. Podobnie warstwy wodonośne kształtują się na terenie miasta. Miasto Nidzica jest zróżnicowane wysokościowo. Różnice wysokości dochodzą do ponad 30 m co w połączeniu z warstwami wodonośnymi kształtuje układ wód gruntowych.

Wody podziemne

Na terenie gminy znajduje się jeden z głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce – Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 214 (GZWP 214). Zajmuje on większą część gminy za wyjątkiem części południowo – zachodniej. Miasto Nidzica zlokalizowane jest w obrębie tego zbiornika. Szacowane zasoby eksploatacyjne ocenia się na 300 tys. m³/d. Średnia głębokość ujęć eksploatacyjnych wynosi około 100 m. Warstwy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych. Stanowią je utwory międzymorenowe w postaci żwirów i piasków.

-Warunki glebowe

Na terenie gminy na obszarach bezleśnych dominują gleby bielicowe, rdzawe i brunatne wytworzone z piasków, piasków słabogliniastych i gliniastych. Gleby te zalicza się do VI klasy bonitacyjnej. Zgodnie z klasyfikacją użytkową gleby te należą do gleb ornych średnich (klasa bonitacyjna IVb) lub słabych klas bonitacyjnych (klasa bonitacyjna V) i najslabszych (klasa bonitacyjna (klasa bonitacyjna VI). Klasy IVb i V należą do kompleksów żytnio-ziemniaczanych lub żytnio-łubinowych. Klasa bonitacyjna VI daje niski i niepełny plon. Ponadto na terenie gminy spotyka się enklawy gleb hdrogenicznych Należą one do klasy gleb zabagnionych (VII) lub bagiennych (VIII) i pobagiennych (IX). Dotyczy to szczególnie dolin rzek.

Na terenie miasta występują bardzo korzystne warunki dla rolnictwa w szerokim zakresie upraw, nawet o bardzo wysokich wymaganiach pokarmowych. Tak dobre warunki glebowe determinują rolniczy kierunek gospodarki.

Tabela 2 Zestawienie klasyfikacji gleb – grunty rolne na terenie gminy Nidzica (ha).

Wyszczególnienie	Klasa gleboznawcza gruntów rolnych w ujęciu powierzchniowym						
	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	Razem
Grunty rolne	68	588	2 012	4 409	4 934	966	12 977

Źródło: Starostwo Powiatowe w Nidzicy

Tabela 3 Zestawienie klasyfikacji gleb na terenie gminy (ha).

Wyszczególnienie	Klasa gleboznawcza łąk w ujęciu powierzchniowym.				Razem
	III	IV	V	VI	
Łąki	36	833	343	85	1 297
Pastwiska	67	527	367	113	1 074
Lasy	1	55	149	63	268

Źródło: Starostwo Powiatowe w Nidzicy

Tabela 4 Zestawienie gruntów nie objętych klasyfikacją gleboznawczą (ha).

Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów nie objętych klasyfikacją glebową (ha)
Miasto Nidzica	22 272

Źródło: Starostwo Powiatowe w Nidzicy

Gminy położone na terenie powiatu nidzickiego w tym i gmina Nidzica zostały sklasyfikowane przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach pod względem wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 5 Wskaźniki rolniczej przestrzeni produkcyjnej (w punktach).

Wyszczególnienie	Ocena gleb w punktacji IMNG	
	Wskaźnik bonitacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (przedział)	Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej
Gleby	55,1 – 60,0	41,5

- Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na regiony klimatyczne, dokonanego przez W. Okołowicza, Nidzica położona jest w regionie **mazurskiej dzielnicy klimatycznej**, w której ścierają się wpływy klimatu morskiego i kontynentalnego.

Klimat panujący w tym regionie kształtowany jest pod niewielkim wpływem Morza Bałtyckiego oraz wzrastającego oddziaływania kontynentalizmu wschodniego, o czym świadczą przede wszystkim amplitudy roczne temperatury powietrza wynoszące 23,5⁰C.

Średnia roczna **temperatura powietrza** na omawianym terenie jest znacznie niższa w porównaniu do większości terenów Polski i wynosi 6,5-7,0⁰C we wschodniej części gminy i 7,0-8,0⁰C w pozostałej części gminy. Średnia temperatura miesiąca najcieplejszego – lipca – również nie jest wysoka i wynosi 17,0-18,0⁰C, zaś średnia temperatura miesiąca najchłodniejszego – stycznia – jest bardzo niska i wynosi od -6,0⁰C do -7,0⁰C. Roczna amplituda temperatury wynosi zatem 23,5⁰C. Najwyższe temperatury maksymalne notowane są w miesiącach najcieplejszych z maksymalną wartością 22,7⁰C występującą w lipcu. W porównaniu do większości terenów Polski wartość ta nie jest wysoka. Średnia temperatura w okresie zimy wynosi 3,0⁰C, a w lecie 13,0⁰C.

W ciągu roku notuje się średnio około 120 dni przymrozkowych (temperatura minimalna poniżej 0⁰C), co jest wielkością charakterystyczną dla północno-wschodniej Polski. Dni przymrozkowe pojawiają się już we wrześniu i występują jeszcze w maju. Dni mroźnych (temperatura maksymalna poniżej 0⁰C) notowanych jest około 65, a bardzo mroźnych (temperatura minimalna poniżej -10⁰C) około 36. Dni mroźne i bardzo mroźne najczęściej występują w miesiącu najchłodniejszym – styczniu. Na omawianym terenie obserwuje się stosunkowo mało dni gorących (około 26⁰C). Najczęściej występują one w lipcu.

Okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni w roku. Długość tego okresu jest charakterystyczna dla Polski wschodniej i północnej (wg L. Bartnickiego).

Miasto posiada niewielką powierzchnię terenów cechujących się niekorzystnymi warunkami termicznymi. Należą do nich: dolina rzeki Nidy oraz inne mniejsze dolinki drobnych cieków oraz zagłębień bezodpływowych oraz tereny bagienne. Tereny te, zajęte głównie przez łąki i pastwiska, narażone są na występowanie podwyższonych dobowych amplitud temperatury w okresie lata (w dniach pogodnych przy tzw. pogodzie radiacyjnej). Pozostałe tereny charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi.

Średnia **suma opadów rocznych** wynosi 550–600 mm. W północno-wschodniej części gminy jest ona nieznacznie wyższa. Największe opady występują w lipcu. Liczba dni z opadami powyżej 0,1 mm. wynosi 160-180 dni. Na niewielkim obszarze części północno-zachodniej wynosi 140-160 dni.

Liczba dni z opadami śniegu wynosi około 45 dni. Pokrywa śnieżna utrzymuje się około 100 dni w północno-wschodniej części gminy. W pozostałej części gminy dni z opadami śniegu jest około 40, a pokrywa śnieżna utrzymuje się około 90 dni.

Średnioroczna **wilgotność względna powietrza** kształtuje się na poziomie 87%. Wartość ta jest wyższa od przeciętnej (81%) na terenie Polski. Terenami najbardziej narażonymi na powstawanie zastoisk wilgotnego powietrza, a także powstawania i utrzymywania się mgieł są obszary jezior, bagien, wilgotnych łąk i pastwisk, znajdujące się głównie w dolinach cieków wód powierzchniowych. Na terenach tych parowanie wód powierzchniowych jest szczególnie duże, a tym samym wilgotność względna powietrza wysoka (w cieplej połowie roku).

Średnie **roczne zachmurzenie** na omawianym terenie jest nieco wyższe od przeciętnego dla Polski i wynosi od 6,5⁰ do 7,0⁰ skali dziesięciopunktowej. W przebiegu rocznym największe zachmurzenie obserwowane jest w listopadzie (8,1⁰) i grudniu (8,0⁰), natomiast najniższe we wrześniu (5,2⁰ pokrycia nieba). Zachmurzenie w lipcu nie przekracza 5,5⁰ – 6,0⁰, a w styczniu 8,0⁰. Średnia roczna liczba godzin słonecznych na dobę wynosi od 4,2 do 4,8. Rejon miasta otrzymuje w ciągu roku około 245 cal/cm²/dobę promieniowania całkowitego słońca.

Na terenie gminy przeważają **wiatry** z sektora zachodniego i południowo-zachodniego najmniej wiatrów notuje się z sektora północnego. Najsilniejsze wiatry są notowane w okresie jesieni i zimy. Wiatry w okresie lata są najslabsze w sierpniu notuje się najwięcej okresów ciszy. Warunki fizjograficzne obszaru miasta Nidzicy są zbyt mało zróżnicowane, aby mogły mieć wpływ na rodzaj i wielkość zachmurzenia.

II.3.b Szata roślinna i świat zwierzęcy.

Miasto jest położone w północnej części Polski w terenie o najmniej zmienionym i zanieczyszczonym środowisku naturalnym - obszar ten przynależy do tzw. „Zielonych Płuc Polski”

Na warunki klimatyczne lokalne wpływają rozległe tereny leśne w pobliżu miasta. Lasy charakteryzują się ma ogół dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi o zmniejszonych wahaniach dobowych, jednak z gorszymi warunkami solarnymi (zacienienie). Są tereny o wzbogaconym składzie fizyczno-chemicznym powietrza w tlen, ozon, olejki eteryczne (fitoncydy) oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny.

Teren miasta cechuje się zurbanizowaną przestrzenią charakterystyczną dla terenów miejskich. Zaistniałe procesy urbanistyczne nie zniszczyły równowagi między miastem a środowiskiem przyrodniczym. W granicach administracyjnych miasta Nidzicy nie występują tereny o cennych walorach przyrodniczych. Tereny takie znajdują się w bliższym otoczeniu miasta.

Analizując strukturę przestrzenną miasta można stwierdzić, że 39,9% jego powierzchni jest wykorzystywane rolniczo, w tym największy odsetek stanowią grunty orne (29,3%). W powierzchni miasta tereny zurbanizowane zajmowane przez ciągi

komunikacyjne, osiedla, tereny przemysłowe stanowią 41,6%. Najmniejszy udział procentowy w powierzchni miasta stanowią lasy (2%).

Tabela 6 Użytkowanie gruntów na terenie miasta Nidzicy.

Wyszczególnienie	Ilość (ha)	%
Powierzchnia ogółem w ha	686	100,00%
Użytki rolne razem	274	39,94%
grunty orne	201	29,30%
sady	5	0,73%
łąki	22	3,21%
pastwiska	46	6,71%
Lasy i grunty leśne	14	2,04%
Tereny zieleni	112,6	16,41%
zieleń uliczna	18,5	2,70%
zieleń osiedlowa	36,1	5,26%
parki, zieleńce i inne tereny	58,0	8,45%
Pozostałe grunty	285,4	41,60%
tereny zabudowane	247	36,01%
wody	3	0,44%

Źródło Bank Danych Regionalnych GUS

Tereny zieleni miejskiej zostały ukształtowane w wyniku celowej działalności człowieka. Na terenie miasta stanowią one 16,4% ogólnej powierzchni. Obszary zieleni osiedlowej stanowią największą część terenów zielonych. Ważną rolę w estetyce miasta odgrywa zieleń znajdująca się w ciągach komunikacyjnych nadająca miastu charakter miasta zielonego. Wpływa ona również na miłe doznania u podróżnych przy pierwszym kontakcie z miastem. Średnio na jednego mieszkańca miasta przypada 75,1 m² terenów zielonych, które wraz z terenami wykorzystywanymi rolniczo i lasami stwarzają mieszkańcom dobry mikroklimat.

Świat zwierząt spotykanych na terenie miasta cechuje się występowaniem dużej ilości zwierząt domowych. Część spośród nich to zwierzęta użytkowane gospodarczo przynoszące dochody rolnikom prowadzącym ich hodowlę. W mieszkaniach są hodowane najczęściej koty i psy, które są traktowane jako zwierzęta towarzyskie. Spotyka się również inne zwierzęta (w mniejszej ilości). W środowisku przyrodniczym miasta spotyka się zwierzęta dziko żyjące. Wśród zwierząt drobnych można spotkać: zającą, lisa, kunę, jeża, wiewiórkę, tchórzofretkę, nietoperza, mysz, szczura. Licznie są reprezentowane ptaki gniazdujące na terenie miasta. Wśród nich można wskazać na wrony, kruki, wróble, jaskółki, sroki, kukułki, łabędzie, kaczki, rybitwy.

Nidzica otoczona jest rezerwatami. Interesujące pod względem faunistycznym jest - **Jeziro Orłowo Małe** oddalone o 10 km od miasta na północ. To jeden z najstarszych rezerwatów. Został utworzony w 1958 roku. Jezioro jest ginącym zbiornikiem wodnym, na którym pływają kępy roślinności. Rezerwat otacza las iglasty porastający pagórkowaty teren. W rezerwacie chroniony jest żółw błotny.

Istnieje także **rezerwat częściowy Koniuszanka I** w Leśnictwie Napiwoda o powierzchni 24,05 ha. Utworzony w celu zachowania i ochrony zjawiska sufozji na sandrze. Sufozja - to proces przemieszczania składników gleby przez wody podziemne

Obok rezerwatu wyżej wskazanego istnieje także **rezerwat częściowy Koniuszanka II** – położony około 1,5 km na północ od jeziora Koniuszyn. Jego powierzchnia wynosi 64,55 ha. Celem rezerwatu florystycznego jest ochrona przełomu rzeki Koniuszanki oraz roślin na styku dwóch krain fizjologicznych: Pojezierza mazurskiego i sandru Mazursko-Kurpiowskiego.

W pobliżu miasta znajduje się rezerwat krajobrazowo – geomorfologiczny „**Źródła Rzeki Łyny**” im. **Prof. Romana Kobendzy**. Rezerwat utworzono w 1959 roku, aby zachować obszar źródliskowy rzeki Łyny. Ma on powierzchnię 120,54 ha z licznymi bocznymi wąwozami i dolinami o stromych zboczach. Na początku rzeki Łyny zbudowano młyn wodny (1387 r). Jego pierwszym właścicielem był brat zakonu krzyżackiego komtur Joann von Baffart z Ostródy. Początkowo mielono w nim mąkę później przystosowano go do przeróbki kaszy. Wiąże się z nim legenda. W miejscu, gdzie ów młyn stoi młoda dziewczyna o imieniu Lena zakochana w młodzieńcu Dobrzynie, a nie mogąca go poślubić rozlała łzy rozpacz. Tam, gdzie upadła łza, tam trysnęło źródło rzeki w regionie Łyny. W rezerwacie źródeł rzeki Łyny zachowane jest zjawisko erozji wstecznej źródliskowej która stanowi bardzo rzadkie zjawisko w skali europejskiej.

II.4. Sfera zagospodarowania przestrzennego.

Stan infrastruktury technicznej i zagospodarowania przestrzennego decyduje o rozwoju każdego miasta lub wsi i o warunkach życia społeczeństwa tam zamieszkałego. Brak mediów uniemożliwia rozwój przestrzenny danej miejscowości i przy większej koncentracji ilości obiektów budowlanych może prowadzić do powstania różnego rodzaju niedogodności i zagrożeń dla osób tam zamieszkałych. Istniejąca infrastruktura techniczna określa także warunki życia społeczeństwa zamieszkałego w konkretnym terenie. Brak rozwiniętej infrastruktury technicznej powoduje, że dany region jest traktowany jako opóźniony cywilizacyjnie i przez to mało atrakcyjny inwestycyjnie.

II.4.a Infrastruktura techniczna.

Stan rozwoju infrastruktury technicznej ma decydujące znaczenie przy kształtowaniu warunków życia mieszkańców i oddziaływaniu na środowisko naturalne. Niedorozwój infrastruktury technicznej lub jej brak na określonych obszarach miasta prowadzi do degradacji cywilizacyjnej tego terenu, spadku jego atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, a ponadto przyczynia się do ponadnormatywnej emisji różnego rodzaju zanieczyszczeń do środowiska, powodując tym samym jego skażenie.

- Sieć wodociągowa.

System zaopatrzenia w wodę mieszkańców miasta i podmiotów gospodarczych opiera się na dwóch ujęciach wody „SUW Kolejowa” i „SUW Wyborska”. Łączna wydajność obu ujęć wynosi 435m³/h. Woda z obydwu ujęć wymaga uzdatniania. W najbliższym czasie istnieje konieczność modernizacji ujęć wody ze względu na wydajność pozostającą na granicy aktualnych potrzeb.

Tabela 7 Ujęcia wody na terenie miasta.

Lokalizacja ujęcia	Użytkownik	Nr studni	Wydajność studni (m ³ .h)	Głębokość (m)	Obsługiwane miejscowości
Ujęcia zbiorowe					
Nidzica	MPWiK w Nidzicy	1A	196,0	128,0	Nidzica
		2B	180,0	130,0	
Nidzica		4	116,0	815	Nidzica
		5	122,0	80,0	
Ujęcia zakładowe					
Nidzica	DEWASCO sp. z o.o.	1	6,0		Potrzeby własne
		2	96,0		Potrzeby własne
	PSS Spółem	1	08		Potrzeby własne
Nidzica Piątki	DREHABUD	1	5,7		Potrzeby własne

Dane Urzędu Miasta

Ogólna długość sieci wodociągowej rozdzielczej o średnicy 100-400 mm wynosi 29,5 km (stan 31 XII 2003 r.). Jest ona w dobrym stanie technicznym. Sieć wodociągowa rozdzielcza wyposażona jest w zasuwę pozwalające na odcinanie i przełączanie jej poszczególnych odcinków. Sieć wodociągowa posiadała 1253 przyłącza prowadzące do odbiorców.

Na podstawie danych statystycznych można stwierdzić, że 96% ludności miasta korzysta z wodociągów miejskich. Średnie zużycie wody na jednego mieszkańca wynosi 37,3 m³ w skali roku. Gospodarstwa domowe zużyły 559,3 dam³ wody w skali roku. W tym samym okresie na cele przemysłowe pobrano 57 dam³ z sieci wodociągowej i własnych ujęć.

Tabela 8 Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.

Wyszczególnienie	Ilość
Wodociągi, długość czynnej sieci rozdzielczej / km	29.5
Wodociągi, liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania / szt	1253
Wodociągi, woda dostarczona gospodarstwom domowym / dam ³	559.3
Wodociągi, ludność korzystająca z sieci wodociągowej (na bazie NSP 2002r.) / osoba	14617
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem / dam ³ /rok	616.5
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności przemysł / dam ³ /rok	25
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, zaopatrzenie wodociągów sieciowych / dam ³ /rok	591.5
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności gospodarstwa domowe / dam ³ /rok	559.3
Gospodarka wodno-ściekowa w przemyśle, zużycie wody na potrzeby przemysłu / dam ³	25
Gospodarka wodno-ściekowa w przemyśle, pobór wód podziemnych / dam ³	25
Kanalizacja, długość czynnej sieci kanalizacyjnej / km	33.3
Kanalizacja, liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania / szt	1108
Kanalizacja, ścieki odprowadzone / dam ³	808.4
Kanalizacja, ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (na bazie NSP 2002r.) / osoba	13536
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków przepustowość oczyszczalni / dam ³ /dobę	4500
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków, ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków miejskich / osoba	14794
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków, wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM / osoba	33000
Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia ogółem / dam ³	808.4
Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia, oczyszczane razem / dam ³	808
Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia, oczyszczane biologicznie /dam ³	808
Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia, nieoczyszczane razem / dam ³	0.4
Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia, nieoczyszczone odprowadzone siecią kanalizacyjną / dam ³	0.4

Źródło Bank Danych Regionalnych GUS, Stan i ochrona środowiska.

- Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnia ścieków.

Miasto posiada dość dobrze rozbudowany system **kanalizacji sanitarnej**. Wybudowanych jest 33,3 km sieci oraz 1108 sztuk przyłączy kanalizacyjnych³. Prawie wszyscy mieszkańcy korzystają z kanalizacji sanitarnej - 90,2%. Funkcjonująca sieć kanalizacji sanitarnej posiada sześć przepompowni sieciowych i jedną główną. Przepompownie sieciowe, o zagłębieniu około 4 m, obejmują swym zasięgiem niewielki obszar (jedną, dwie ulice), a długość kanałów tłocznych wynosi od 130 m do 1000 m . Przepompownie działają bez większych kłopotów eksploatacyjnych.

³ Dane z 31.12.2003 r.

Układ sieci **kanalizacji deszczowej** obejmuje swym zasięgiem większą część miasta i dostosowany jest do warunków miejscowych, ukształtowania terenu oraz układu komunikacyjnego. Kolektory i kanały usytuowane są w głównych ulicach, ulice boczne odwadniane są powierzchniowo. Wody opadowe, poprzez system kanałów, odprowadzane są bez urządzeń podczyszczających do rzeki Nidy oraz do cieków do niej dopływających.

Funkcjonująca **oczyszczalnia ścieków** mechaniczno-biologiczna posiada przepustowość $Q_{d\bar{r}}=4500 \text{ m}^3/\text{d}$, maksymalną $Q_{d\max}=6000 \text{ m}^3/\text{d}$ natomiast ilość ścieków oczyszczonych i odprowadzonych w skali roku wynosi $888,4 \text{ dam}^3$. Oczyszczalnia jest projektowo obliczona na obsługę 33 000 równoważnej liczby mieszkańców. Istnieje, zatem, przy tendencji spadkowej zużycia wody, duża rezerwa w przepustowości oczyszczalni. Przyjęty mechaniczno-biologiczny proces oczyszczania ścieków oparty jest o metodę dwufazowego osadu czynnego, z końcowym doczyszczaniem i stabilizacją w stawach biologicznych. Gospodarka osadowa powinna być uzupełniona o mechaniczne odwadnianie osadu czynnego nadmiernego, ustabilizowanego tlenowo. Odwadniany na prasie osad po zmieszaniu z trocinami i słomą, będzie przetwarzany na kompost.

Tabela 9 Ścieki.

Wyszczególnienie	Ilość
Obiekty komunalne oczyszczalnie biologiczne / ob.	1
Komunalne oczyszczalnie ścieków wielkość oczyszczalni wg projektu biologicznych / $\text{m}^3/\text{dobę}$	4500
Komunalne oczyszczalnie ścieków równoważna liczba mieszkańców ogółem / osoba	33000
Komunalne oczyszczalnie ścieków ścieki oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi / dam^3/rok	888
Komunalne oczyszczalnie ścieków ścieki oczyszczane odprowadzane ogółem / dam^3/rok	808.4
Komunalne oczyszczalnie ścieków ścieki oczyszczane razem / dam^3/rok	808
Komunalne oczyszczalnie ścieków ścieki oczyszczane biologicznie / dam^3/rok	808
Komunalne oczyszczalnie ścieków ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ogółem w liczbach bezwzględnych / osoba	14794
Komunalne oczyszczalnie ścieków ludność obsługiwana przez oczyszczalnię biologiczne / osoba	14794
Komunalne oczyszczalnie ścieków ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu BZT5 / kg/rok	5268
Komunalne oczyszczalnie ścieków ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu ChZT / kg/rok	20194
Komunalne oczyszczalnie ścieków ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu zawiesiny / kg/rok	6146
Komunalne oczyszczalnie ścieków ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu azot ogólny / kg/rok	10281
Komunalne oczyszczalnie ścieków ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu fosfor ogólny / kg/rok	1080

Źródło: Bak Danych Regionalnych GUS

- Sieć gazowa.

Miasto podobnie jak cała gmina znajduje się na obszarze zarządzanym przez Pomorską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazownicy w Olsztynie. W gaz przewodowy zaopatrywane jest miasto tylko częściowo. Tereny pozostałe miasta znajdujące się poza systemami infrastruktury sieciowej jak i teren gminy zaopatrywane są w gaz płynny butlowy.

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia Pr 6,3 Mpa o łącznej długości 62,13 km. Miasto jest zasilane poprzez dwie stacje redukcyjno-pomiarowe I^o. Na terenie miasta długość czynnej sieci gazowej wynosi 20,8 km, z czego 16,9 km to sieć niskiego ciśnienia.

Stan techniczny sieci gazowej jest dobry. Większość sieci była wybudowana lub zmodernizowana w latach 1985-2003. Całkowite zużycie gazu na terenie miasta wyniosło 5035,1 tys. m³, z czego u odbiorców domowych 1914 tys. m³. Z gazu przewodowego korzystało 3742 gospodarstw domowych.

Sieć przesyłowa, dystrybucyjna i istniejące stacje redukcyjno-pomiarowe posiadają rezerwy przepustowości umożliwiające rozwój gazyfikacji przewodowej.

Na terenie gminy w latach 2005-2007 Pomorska Spółka Gazownicza planuje budowę drugiej nitki gazociągu w/c DN 300 relacji Nidzica-Szczytno na odcinku UZ Szerokopaś – UZ Nowe Borowe o długości 28,5 km, modernizację odcinka Nidzica-Szczytno i Nidzica-Olsztyn oraz wymianę gazociągu w ul Traugutta w Nidzicy ze stalowego na gazociąg średniego ciśnienia PE.

- Sieć energetyczna.

Teren gminy i miasta Nidzicy jest zasilany liniami energetycznymi 15 kV ze stacji elektroenergetycznej 110/15 kVGPZ „Nidzica”. Do stacji doprowadzone są trzy linie napowietrzne 110 kV relacji Olsztynek-Nidzica, Nidzica-Działdowo, Nidzica-Mława. W stacji elektroenergetycznej „Nidzica” zlokalizowane są dwa transformatory 110/15 kV o mocy znamionowej 16 MVA każdy. Linie główne 15 kV wykonane są w układzie magistralnym pomiędzy stacją 10/15 kV Nidzica i najbliższymi stacjami 110.15 kV Olsztynek i Szczytno. Sieć rozdzielcza wykonana jest jako linie napowietrzne. Od linii magistralnych odchodzą odgałęzienia doprowadzające do poszczególnych stacji transformatorowych. Na terenie miasta sieć wykonana jest jako napowietrzna w miejscach o małej zabudowie i jako kablowa na terenach o zabudowie zwartej.

Tabela 10 Sieć elektroenergetyczna w gminie Nidzica.

Długość sieci napowietrznej 15 kV	244 km
Długość sieci kablowej 15 kV	25 km
Liczba stacji transformatorowych 15/0,4 kV	156

Źródło Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Nidzica.

Moc transformatorów zainstalowanych w stacjach 15/04 kV wynosi 19,293 MVA. Obciążenie transformatorów wynosi około 40%, co pozwala na przyłączenie nowych odbiorców energii do istniejących urządzeń elektroenergetycznych.

Tabela 11 Zużycie energii elektrycznej w gminie Nidzica.

Wyszczególnienie	Obszar	MWh
Zużycie ogółem w mieście i gminie		49 514
Odbiorcy przemysłowi przyłączeni do sieci SN 15 kV – grupa taryfowa B	miasto	11 112
	wieś	1 924
Odbiorcy przemysłowi przyłączeni do sieci nn – grupa taryfowa C	miasto	8 578
	wieś	10 781
Gospodarstwa domowe – grupa taryfowa G	miasto	8 826
	wieś	6 821
Oświetlenie ulic	miasto	951
	wieś	251
Elektroenergetyka w miastach odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych / gosp.dom.	miasto	4 808
Elektroenergetyka w miastach zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych / MW*h	miasto	9 058

Źródło Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Nidzica i Bank Danych Regionalnych GUS.

- Sieć ciepłownicza

Występujące potrzeby ciepłone w zakresie ogrzewnictwa pomieszczeń mieszkalnych i przemysłowych, przygotowania ciepłej wody, wentylacji oraz technologiczne zaspokajane są poprzez spalanie paliw stałych, gazowych i ciekłych oraz w niewielkim stopniu z wykorzystaniem energii elektrycznej.

Istniejąca sieć ciepłownicza miejska obejmuje swoim zasięgiem tylko część terenu miasta poza systemem scentralizowanym ciepłowniczym znajdują się w większości tereny osiedli jednorodzinnych. Na terenie miasta istnieją 3 komunalne kotłownie o mocy łącznej 13 MW. Kotłownie komunalne przy ulicy Rataja o mocy 7,44 MW, przy ulicy Konopnickiej o mocy 2,2 MW, przy ulicy Al. Wojska Polskiego o mocy 2,5 MW – posiadają nadwyżkę mocy.

Oprócz kotłowni komunalnych istnieją kotłownie należące do innych podmiotów. Do największych producentów energii cieplnej należy kotłownia Międzyzakładowej Spółdzielni Mieszkaniowej, Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej, Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy. Ponadto na terenie miasta istnieje szereg kotłowni o lokalnym znaczeniu zaopatrując w ciepło poszczególne budynki, zakłady produkcyjne i obiekty użyteczności publicznej. Kotłownie te w ostatnich latach zostały w większości zmodernizowane i spełniają obecnie wymogi norm ochrony środowiska. Podłączenie do sieci ciepłowniczej części budynków pozwoliło na zlikwidowanie kotłowni opalanych paliwem stałym.

W najbliższych latach planuje się wymianę sieci ciepłowniczej na odcinku 150 mb, od kotłowni przy ul. Rataja w ul. Kraszewskiego na rury preizolowane. Poprawi to estetykę krajobrazu i zmniejszy straty ciepła. W dalszych latach przewiduje się modernizację kotłowni przy ulicy Rataja, wymianę sieci ciepłowniczej na ulicy Kraszewskiego, Kościuszki, XXX-lecia, Mickiewicza.

Na terenie miasta występuje jedna większa sieć ciepłownicza wysokoparametryczna zasilana z kotłowni PUGK przy ul. Rataja. Dodatkowo istnieje kilka niskoparametrycznych mikrosieci zasilających z reguły kilka do kilkunastu budynków w zabudowie wielorodzinnej oraz obiekty użyteczności publicznej. Łączna długość sieci ciepłowniczej zasilającej będącej w administracji PUGK wynosi 3,4 km. Pozostałe sieci innych dostawców energii cieplnej mają charakter sieci lokalnych. Na terenie miasta 4 068 mieszkań posiada centralne ogrzewanie z sieci.

- Układ drogowy.

Istniejący układ drogowy na terenie miasta cechuje się występowaniem dróg krajowych, które przenoszą głównie ruch tranzytowy, dróg wojewódzkich przenoszących ruch regionalny, dróg powiatowych, które odgrywają rolę układu uzupełniającego układu dróg krajowych i wojewódzkich oraz dróg miejskich, które przenoszą ruch lokalny między dzielnicami i wewnątrz nich.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 7 (III klasa techniczna) relacji Gdańsk - Warszawa - Chyżne o długości 15,6 km. W dobrym stanie technicznym w granicach miasta znajduje się odcinek o długości około 3 km. Droga komunikuje ruch w kierunkach północ - południe i południe - północny wschód. W układzie dróg europejskich jest to droga międzynarodowa E 77. Droga nr 7 jest silnie obciążona, szczególnie w okolicy Nidzicy. Już w 1998 r. szacowano, że przepustowość drogi jest bliska wyczerpania. Struktura kierunku i natężenia ruchu na terenie gminy ulegnie zmianie w momencie przebudowy drogi krajowej nr 7 i zmiany jej funkcji na drogę ekspresową. Przewidywany przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w Olsztynie termin przebudowy to lata 2010/2013.

Przez teren gminy przebiegają trzy drogi wojewódzkie, które krzyżują się na terenie miasta Nidzica.

- nr 538 (IV klasa techniczna) - Nowe Miasto Lubawskie - Olszewo. 4,0 km w granicach gminy, w dobrym stanie technicznym. Umożliwia relację Pojezierze Brodnickie - Nidzica.
- nr 545 (IV klasa techniczna) Działdowo - Nidzica - Szczytno. 21,5 km w granicach gminy, w dobrym stanie technicznym. Umożliwia komunikację pomiędzy wschodem i zachodem kraju.
- nr 604 (IV klasa techniczna) - Nidzica - Wielbark. 8,5 km w granicach gminy, w dobrym stanie technicznym. Umożliwia skomunikowanie drogi nr 7 z południowym obszarem województwa.

Tabela 12 Średnie natężenie ruchu na poszczególnych rodzajach dróg

Rodzaj drogi	Pojazdy ogółem	Samochody osobowe	Samochody ciężarowe
krajowe:			
Nr7	10186	7130	3056
wojewódzkie:			
nr 538	417	292	125
nr 545	2862	2003	859
nr 604	431	302	129

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Wojewódzki Zarząd Dróg w Olsztynie.

Na terenie gminy znajduje się 147,3 km dróg powiatowych o różnym stanie technicznym. W tabeli poniżej dokonano ich zestawienia.

Tabela 13 Drogi powiatowe.

nr	nazwa	długość w granicach gminy w km	rodzaj nawierzchni w km					
			bitumiczna	brukowa	betonowa	kostkowa	gruntowa ulepszona	gruntowa naturalna
26726	Rączki - Gardyny	1,611	1,611	-	-	-	-	-
26730	Mielno - Rączki	1,160	1,160	-	-	-	-	-
26731	Frąknowo - Januszkowo	1,335	-	-	-	-	1,335	-
26734	Nidzica - Sałtop	8,219	3,431	0,415	-	-	0,738	3,635
26739	Nidzica - Napiwoda	5,169	1,805	0,228	-	-	0,516	2,620
26740	Kanigowo - Kozłowo	2,963	2,528	-	-	0,435	-	-
26741	Nidzica - Zaborowo	3,864	3,864	-	-	-	-	-
26752	Kanigowo - Janowiec K.	0,884	0,884	-	-	-	-	-
26754	Kanigowo - Grzegórzki	8,950	3,223	0,134	0,342	-	5,251	-
26755	Robaczewo - Janowiec K.	4,966	4,966	-	-	-	-	-
26772	Orłowo - Lipowo Kurk.	9,415	0,277	1,125	-	-	7,785	0,228
26774	Muszaki - Zimna Woda	5,788	0,066	4,011	-	1,711	-	-
26775	Zimna Woda - Wały	4,577	4,577	-	-	-	-	-
26776	Napiwoda - Grzegórzki	4,544	1,905	0,737	-	-	1,902	-
26777	Nidzica - Bartoszek	4,480	4,480	-	-	-	-	-
26778	Napiwoda - Czarny Piec	16,189	16,928	-	-	-	-	-
26779	Zimna Woda - Natać W.	5,017	2,811	-	-	-	-	2,206
26780	Rączki - Moczysko	16,928	16,928	-	-	-	-	-
26781	Nibork - Łyna	6,993	6,993	-	-	-	-	-
26782	Dobrzyń - Wietrzykowo	3,284	-	0,545	-	-	0,087	2,652
26783	Frąknowo - Dobrzyń	2,030	0,783	1,247	-	-	-	-
26784	Frąknowo - Żelazno	7,341	-	0,735	-	-	6,606	-
26785	Witramowo - Łyna	9,490	8,670	-	0,820	-	-	-
26786	Waplewo - Żelazno	1,102	-	0,209	0,100	-	-	0,793
26789	Selwa - Bolejny	3,020	-	0,309	-	-	2,711	-
26791	Nidzica - Orłowo	7,937	4,017	0,803	-	-	3,117	-
	razem	147,256	91,168	10,498	1,262	2,146	30,048	12,134

Źródło: Urząd Miejski w Nidzicy.

Gmina administruje 32,30 km dróg zamiejskich oraz 9,68 km ulic miejskich posiadających kategorie dróg gminnych. Pozostałe drogi, nie posiadające kategorii dróg

gminnych, są zaliczone do dróg wewnętrznych. Ten rodzaj dróg nie podlega ustawie o drogach publicznych i stanowi przede wszystkim dojazd do gruntów rolnych i leśnych. Są to drogi z reguły o nawierzchni gruntowej nie podlegające ewidencji.

Na obszarze miasta Nidzica połowa ulic gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną, w niewielkiej tylko części nawierzchnię brukowcową i tłuczniową. Pozostałe ulice posiadają nawierzchnię gruntową i gruntową wzmocnioną. Są to ulice na osiedlu „Cegielniana”. W latach 2002 - 2003 na tym osiedlu przebudowano nawierzchnię ulic Bukowej, Dębowej, Jesionowej, Klonowej i część Słonecznej ze żwirowej na bitumiczną. W latach 2004 - 2006 na osiedlu tym rozpoczęto realizację projektu dofinansowywanego ze środków unijnych, który objął 11 pozycji. W wyniku jego realizacji wybuduje się 23 111,30 m² jezdni w pełnej konstrukcji (kanalizacja sanitarna, kanalizacja deszczowa, infrastruktura telekomunikacyjna, infrastruktura elektroenergetyczna), wybuduje się 11 318,75 m² chodników i 5 612,50 m² wjazdów na posesje o pełnej konstrukcji. Całkowita wartość projektu to 10 501 074 zł, w których środki unijne będą stanowić 7 875 805 zł, środki własne 1 579 919 zł, środki budżetu państwa 1 045 350 zł.

Tabela 14 Zestawieniu ulic budowanych na osiedlu „Cegielniana”.

Lp.	Ulica	Długość w mb
1	Krzemowa	435
2	Złota	113
3	Srebrna	141
4	Platynowa	134
5	Pl. Róż	70
6	Pl. Pokoju	70
7	Pl. Lotników	112
8	Bursztynowa	465
9	Pawia	220
10	Wilcza	185
11	Wiśniowa	260
12	Miodowa	190
13	Morelowa	90
14	Śliwkowa	262
15	Cegielniana	343
16	Słoneczna	336
17	Krucza	235
18	Świerkowa	256
19	Żywiczna	128

Źródło Urząd Miejski w Nidzicy

Tabela 15 Drogi gminne miejskie.

Rodzaj nawierzchni	Długość w km	Powierzchnia w tys. m ²
Masa bitumiczna	4,15	25,50
Brukowcowa	0,28	1,28
Tłuczniowa	0,05	0,27
Gruntowa wzmocniona	3,12	18,07
Gruntowa naturalna	2,08	10,81
Razem :	9,68	55,93

Źródło: Urząd Miejski w Nidzicy.

- Sieć telekomunikacyjna.

W zakresie telekomunikacji, ze względu na postęp, jaki dokonał się w ostatnich kilku latach, sytuacja jest bardzo dobra. Działalność Telekomunikacji Polskiej S.A. i konkurencyjnych przedsiębiorstw., uzupełniona nowoczesną telefonią komórkową, zabezpieczyła potrzeby mieszkańców.

II.4.b Struktura własności gruntów i budynków.

Zabudowa miasta Nidzicy jest zróżnicowana przestrzennie. Tereny zurbanizowane zajmują obszar 247 ha. Północno-wschodni rejon miasta cechuje się dominacją zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej w postaci domów jednorodzinnych, małych warsztatów i zakładów znajdujących się w ich sąsiedztwie. Rejon północno-zachodni miasta graniczący z linią kolejową cechuje się występowaniem licznych terenów przemysłowych, na których zlokalizowano różnego rodzaju magazyny, przedsiębiorstwa handlowe i transportowe. Na obszarze tym dominuje budownictwo jednorodzinne. Obszar południowy miasta obejmuje najstarszą część miasta. W sąsiedztwie linii kolejowej rozlokowane są różnego rodzaju zakłady produkcyjne, magazyny, przedsiębiorstwa transportowe i usługowe. Na obszarze tym znajdują się siedziby szeregu instytucji administracji publicznej, takich jak Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, Komenda Policji, Straż Pożarna, Archiwum Państwowe, sąd, banki, placówki kultury i oświaty, szpital. W obszarze tym dominuje budownictwo blokowe wielorodzinne oraz budownictwo jednorodzinne niskie rozlokowane na obrzeżach tego obszaru. Na obszarze tym występują duże kompleksy terenów zieleni miejskiej w postaci parków.

- Własność

W strukturze własności ilościowej budynków na terenie miasta występuje przewaga własności prywatnej, która obejmuje około 75,8% ogółu budynków. Na terenie miasta znajduje się 1308 budynków mieszkalnych, w których znajduje się 4549 mieszkań. Spośród budynków 991 należało do osób fizycznych, w których znajdowały się 1084 mieszkania, 61 budynków należało do spółdzielni mieszkaniowych, w których znajdowało się 1661 mieszkań, 86 budynków należało do gminy, w których znajdowało się 315 mieszkań. Zakłady pracy posiadały 16 budynków z 56 mieszkaniami. Najwięcej budynków, poza prywatnymi stanowiły budynki, które miały własność wspólną - 148 budynków. Znajdowało się w nich 1419 mieszkań.

Analizując strukturę własnościową mieszkań na terenie miasta można stwierdzić dominację własności instytucjonalnej nad własnością prywatną. Spośród 4549⁴ mieszkań znajdujących się na terenie miasta, 1661 mieszkań, czyli 36,5% znajduje się w zasobach spółdzielni mieszkaniowych. Mieszkania prywatne stanowią 23,8% wszystkich zasobów. Mieszkania będące we władaniu gminy stanowią 6,9%. Drugą grupę pod względem liczebności stanowią mieszkania wspólne – 1419, czyli 31,2%.

W 2003 roku liczba mieszkań w mieście Nidzica wynosiła 4631, przy ogólnej liczbie izb 17677 i całkowitej powierzchni użytkowej 299987 m². Wśród zasobów mieszkaniowych znajduje się 768 mieszkań z 2318 izbami o powierzchni 36166 m². Poważnym problemem ilustrującym stan ekonomiczny rodzin mieszkających w Nidzicy w zasobach budownictwa czynszowego są zaległości w opłacie czynszu za mieszkanie. Spośród rodzin mieszkających w budownictwie czynszowym 4,7% rodzin posiadało zaległości czynszowe w tym 2,8% zaległości czynszowe wynoszące trzy i więcej miesięcy. Średnio na jedno mieszkanie przypadała kwota 784,34 zł zaległości czynszowych. Z kwoty łącznej zaległości czynszowych 77% kwoty przypadało na zaległości czynszowe wynoszące trzy i więcej miesięcy.

⁴ Dane uzyskane podczas spisu powszechnego w 2002 roku.

Tabela 16 Budynki mieszkalne według wyposażenia w instalacje, okresu budowy i rodzaju podmiotów będących właścicielami lub współwłaścicielami budynków.

WYSZCZEGÓLNIENIE b – budynki m – mieszkania p – powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² l – ludność w mieszkaniach		Ogółem	Z liczby ogółem budynki wyposażone w									
			wodociąg			kanalizację				centralne ogrzewanie		
			razem	z sieci	lokalny	razem	z odprowa- dzeniem		gaz z sieci	razem	z sieci	lokalne
							do sieci	do urzą- dzenia lokal- nego				
Ogółem	b	1308	1300	1282	18	1293	1053	240	796	1099	90	1009
	m	4549	4538	4517	21	4529	4529	279	3734	3563	2369	1194
	p	291134	290636	288441	2195	290085	262387	27698	226802	241449	120997	120452
	l	14822	14794	14713	81	14774	13663	1111	11882	11942	7090	4852
budynki wybudowane w latach:												
przed 1918	b	67	67	67	-	67	61	6	34	20	#	18
	m	255	255	255	-	255	240	15	159	56	11	45
	p	12374	12374	12374	-	12374	11615	759	7720	2922	422	2500
	l	809	809	809	-	809	748	61	510	182	34	148
1918-1944	b	164	162	157	5	156	138	18	93	108	-	108
	m	298	296	289	7	288	262	26	158	162	-	162
	p	18178	18054	17553	501	17603	16113	1490	10645	10866	-	10866
	l	962	954	932	22	935	848	87	540	544	-	544
1945-1970	b	264	259	254	5	258	229	29	192	193	12	181
	m	1070	1062	1057	5	1061	1012	49	931	528	296	232
	p	58027	57684	57187	497	57584	54711	2873	49724	32698	12906	19792
	l	3135	3117	3101	16	3116	2976	140	2723	1681	816	865
1971-1978	b	192	191	189	#	191	182	9	147	177	19	158
	m	888	887	884	3	887	876	11	754	848	669	179
	p	51632	51599	51092	507	51599	50366	1233	43521	49311	30123	19188
	l	2755	2753	2736	17	2753	2707	46	2624	2624	1799	825
1979-1988	b	376	376	372	4	376	285	91	250	364	35	329
	m	1245	1245	1241	4	1245	1154	91	1104	1202	847	355
	p	89729	89729	89329	400	89729	79212	10517	74747	86758	47134	39624
	l	4486	4486	4471	15	4486	4093	383	3883	4340	2788	1552
1989-2002	b	217	217	215	#	217	147	70	77	209	22	187
	m	765	765	763	#	765	695	70	625	739	546	193
	p	57284	57284	56994	290	57284	48799	8485	40025	54982	30412	24570
	l	2553	2553	2542	11	2553	2244	309	1968	24449	1653	796
w tym w latach 2001-2002	b	17	17	17	-	17	14	3	8	16	-	16
	m	18	18	18	-	18	15	3	9	17	-	17
	p	2511	2511	2511	-	2511	2149	362	1438	2371	-	2371
	l	73	73	73	-	73	60	13	37	69	-	69
będące w budowie	b	28	28	28	-	28	11	17	3	28	-	28
	m	28	28	28	-	28	11	17	3	28	-	28
	p	3912	3912	3912	-	3912	1571	2341	420	3912	-	3912
	l	122	122	122	-	122	47	75	16	122	-	122
nie ustalono	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	p	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	l	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W tym budynki stanowiące własność												
Osób fizycznych	b	991	985	969	16	979	757	222	571	913	#	912
	m	1084	1078	1062	16	1072	844	228	638	1001	#	1000

WYSZCZEGÓLNIENIE b – budynki m – mieszkania p – powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² – ludność w mieszkaniach	Ogółem l	Z liczby ogółem budynki wyposażone w										
		wodociąg			kanalizację			gaz z sieci	centralne ogrzewanie			
		razem	z sieci	lokalny	razem	z odprowa- dzeniem			razem	z sieci	lokalne	
						do sieci	do urzą- dzenia lokal- nego					
	p	114321	113964	112117	1847	113554	88200	25354	67082	106995	45	10950
	l	4445	4425	4359	66	4414	3456	958	2624	4179	#	4177
Spółdzielni mieszkaniowych	b	61	61	61	-	61	61	-	61	59	59	-
	m	1661	1661	1661	-	1661	1661	-	1661	1633	1633	-
	p	85974	85974	85974	-	85974	85974	-	85974	84701	84701	-
	l	4852	4852	4852	-	4852	4852	-	4852	4776	4776	-
Gminy	b	86	85	85	-	85	75	10	38	24	#	22
	m	315	311	311	-	311	290	21	157	66	11	55
	p	1418	14413	14413	-	14413	13459	954	7776	3434	422	3012
	l	1064	1058	1058	-	1058	978	80	564	247	34	213
Skarbu Państwa	b	6	6	6	-	6	6	-	4	4	-	4
	m	14	14	14	-	14	14	-	5	5	-	5
	p	801	801	801	-	801	801	-	392	392	-	392
	l	37	37	37	-	37	37	-	16	16	-	16
Zakładów pracy	b	16	16	16	-	16	16	-	6	10	-	10
	m	56	56	56	-	56	56	-	19	25	-	25
	p	2666	2666	2666	-	2666	2666	-	892	1261	-	1261
	l	138	138	138	-	138	138	-	48	68	-	68
Wspólną	b	148	147	145	#	145	138	8	116	89	28	61
	m	1419	1418	1413	5	1415	1385	30	1254	833	724	109
	p	72851	72818	72470	348	72677	71287	1390	64686	44666	35829	8837
	l	4286	4284	4269	15	4275	4202	73	3778	2656	2278	378

Źródło Podstawowe informacje ze spisów powszechnych Gmina miejsko-wiejska Nidzica. Urząd Statystyczny w Olsztynie, 2003 r. s.170 tabl. II.21

- Standard mieszkań

Standardy mieszkań na terenie miasta są zbliżone do standardów mieszkań w miastach na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Przeciętne mieszkanie w Nidzicy ma powierzchnię użytkową 64,8 m² i składa się z 3,82 izb. Średnio, jedno mieszkanie zamieszkuje 3,28 osób, a powierzchnia użytkowa przypadająca na osobę wynosi 17,9 m². Na 1000 mieszkańców w mieście Nidzicy przypada 308,8 mieszkań, w gminie 300,5 mieszkań, a w powiecie 296,8 mieszkań.

- Struktura zasobów mieszkaniowych według wielkości mieszkań.

W Nidzicy najwięcej jest mieszkań o wielkości 60 – 79 m². Stanowią one prawie 21,3% wszystkich zasobów mieszkaniowych. Mieszkań małych, do 30 m² jest 4,1% ogółu zasobów. Mieszkania duże, powyżej 120 m² stanowią 7,7%.

Tabela 17 Powierzchnia mieszkań.

Powierzchnia (w m ²)	Liczba mieszkań	Odsetek
Ogółem	4431	100,00%
do 30	183	4,13%
30-39	716	16,16%
40-49	923	20,83%
50-59	725	16,36%
60-79	942	21,26%
80-99	210	4,74%
100-119	389	8,78%
120-199	318	7,18%
Powyżej 200	25	0,56%

Źródło Podstawowe informacje ze spisów powszechnych Gmina miejsko-wiejska Nidzica. Urząd Statystyczny w Olsztynie, 2003 r. s.136 tabl. II.13

- **Wiek zasobów mieszkaniowych.**

Wiek zasobów mieszkaniowych jest zróżnicowany. Zasoby mieszkaniowe wybudowane do 1944 roku stanowiły 12,16% ogółu mieszkań i 17,66% budynków mieszkalnych. Mieszkania wybudowane w latach 1945-1970 stanowiły 23,52% mieszkań i 20,18% budynków. Na lata 1971-1978 przypada 19,52% mieszkań i 14,68% budynków. Na okres lat 1979-1988 przypada 27,37% mieszkań i 28,75% budynków. Na lata 1989-202 przypada 16,82% mieszkań i 16,59 budynków. Mieszkania wybudowane po 2002 roku stanowiły 0,40% zasobów i 1,38% budynków. W zasobach mieszkaniowych miasta znajduje się 25,7% budynków mających 50 i więcej lat oraz 21,6% mieszkań. Wielkość ta ilustruje skalę problemów do rozwiązania w skali miasta. Zasoby te w większości są zlokalizowane na terenie objętym programem rewitalizacji.

II.4.c Zabytki miasta.

Miasto Nidzica założone obok zamku krzyżackiego, lokowane na prawie magdeburskim w 1381 roku przeżywało różne koleje losu. Czas zamętów wojennych i pożarów nie sprzyjał zachowaniu licznych zabytków. Niemniej, do obecnych czasów na terenie miasta dotrwało kilka cennych zabytków dających światło historyczne o mieście. Do najcenniejszych zabytków można zaliczyć zamek krzyżacki.

Zamek krzyżacki z ok. 1380-1400 r. Rozbudowany w XV w., zniszczony w trakcie wojen napoleońskich i odbudowany w latach 1828 - 1830 przez Gregoroviusa, ponownie zniszczony w 1945 r. Ostatecznie zrekonstruowany w latach 1959 - 1965 dla celów kulturalno-turystycznych.

Zamek składa się z budynku głównego z kaplicą, refektarzem i kancelarią, dwukondygnacyjnych bocznych skrzydeł z gankami strzelniczymi oraz dwóch pięciokondygnacyjnych wież z bramą przejazdową po środku. Budowla z polnego kamienia i cegły wznosi się na rzucie prostokąta. Jest on największym pokrzyżackim zamkiem rezydencyjno - obronnym na Mazurach. Zespół zamkowy składa się z zamku właściwego i krótkiego przedzamcza. Dziedziniec otoczony czterema skrzydłami flankuje dwie wieże.

Zamek był siedzibą wójtów - komturów i urzędów miejskich. Był on wykorzystany również jako więzienie, a przed 1945 rokiem mieścił się tu sąd obwodowy. Obecnie zamek jest siedzibą Nidzickiego Ośrodka Kultury, Biblioteki Miejskiej, Muzeum Ziemi Nidzickiej oraz hotelu, restauracji, galerii malarstwa i pracowni rzeźby oraz bractwa rycerskiego.

Klasztor - gotycka budowla o charakterze obronnym. Usytuowany w południowo-wschodnim narożniku miasta. Pierwotnie wschodnia jego część spełniała rolę baszty narożnej. W wiekach późniejszych wykorzystywany jako obiekt sakralny i obiekt klasztorny. Przed spaleniem w 1914 roku użytkowany był jako spichlerz. Uległ zniszczeniu w

1945 roku. Po odbudowie w latach 1967 - 1988 adaptowany został na filię Archiwum Państwowego w Olsztynie.

Kościół św. Wojciecha zbudowany został w XIV stuleciu i został włączony do miejskiego systemu obronnego. Przylegał on do zachodniego ciągu murów obronnych. Spłonął podczas działań wojennych w 1914 roku. Odbudowany w latach 1920-1924 z zachowaniem elementów gotyckich, uzyskał pseudorenesansowy charakter.

Kościół św. Krzysztofa ewangelicko-augsburski dawniej, katolicki, wybudowany w latach 1858 - 1860 w stylu neogotyckim wraz z dobudowaną w 1890 r. wieżą.

Ratusz wzniesiony w miejsce rozebranego w 1824 roku. Wybudowany w stylu neoklasycystycznym w roku 1842.

Dwie gotyckie baszty, obecnie siedziba jednej z sieci komórkowych oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Dawny browar krzyżacki dziś mieszczący wytwórnię win i miodów pitnych.

Ponadto - układ urbanistyczny Starego Miasta, dziewiętnastowieczne mury obronne z basztami (zbudowane po roku 1381), dwa cmentarze, pałacyk i kilka domów z XIX wieku.

II.5. Sfera gospodarcza.

Nidzica jest przykładem typowego miasta położonego na ziemiach odzyskanych w północnej części Polski. Do 1945 roku miasto posiadało charakter miasta pogranicza i ośrodka wymiany handlowej międzynarodowej. Wraz ze znalezieniem się miasta w granicach administracyjnych Polski i likwidacją na tym terenie państwowości niemieckiej miasto znalazło się z dala od granic państwowych i utraciło swój dotychczasowy charakter. W okresie powojennym Nidzica przechodziła podobne koleje losu jak większość miast tego terenu.

Miasto Nidzica należy do średnioprzemysłowych. Obszar gminy i miasta pozbawiony jest atrakcyjnych bogactw naturalnych. Występują tu przede wszystkim kopaliny dla budownictwa oraz zasoby leśne. Na terenie gminy Nidzica funkcjonuje 1626 podmiotów gospodarczych, a w mieście 1332. W większości są to małe i średnie przedsiębiorstwa.

Tabela 18 Podmioty gospodarcze.

Wyszczególnienie	Gmina	%	Miasto	%
ogółem	1626	100%	1332	81,92%
sektor publiczny liczba jednostek ogółem	89	5,47%	83	6,23%
sektor publiczny jednostki budżetowe państwowe i komunalne ogółem	48	2,95%	44	3,30%
sektor publiczny przedsiębiorstwa państwowe	1	0,06%	1	0,08%
sektor publiczny spółki prawa handlowego	4	0,25%	4	0,30%
sektor prywatny liczba jednostek ogółem	1537	94,53%	1249	93,77%
sektor prywatny osoby fizyczne	1230	75,65%	1005	75,45%
sektor prywatny spółki prawa handlowego	65	4,00%	51	3,83%
sektor prywatny spółki z udziałem kapitału zagranicznego	8	0,49%	7	0,53%
sektor prywatny spółdzielnie	10	0,62%	7	0,53%
sektor prywatny fundacje	1	0,06%	1	0,08%
sektor prywatny stowarzyszenia i organizacje społeczne	33	2,03%	23	1,73%

Źródło Bank Danych Regionalnych, GUS Stan na 31.12.2003.

II.5.a Aktywność gospodarcza miasta.

Zmiany zaistniałe po 1990 roku i odejście od gospodarki socjalistycznej oraz przejście do modelu gospodarki wolnorynkowej zmieniły w sposób zasadniczy mechanizmy dotychczasowego rozwoju gospodarczego miasta. Oparcie rozwoju gospodarczego Polski na aktywności ekonomicznej poszczególnych jednostek i odejście od modelu, w którym państwo wszystko organizuje i zabezpiecza zmieniło w sposób zasadniczy dotychczasowe reguły zachowań ekonomicznych społeczeństwa.

Zaistniała transformacja w gospodarce Polski zmieniła również reguły działalności ekonomicznej. W pierwszym okresie nastąpiło załamanie się branży surowcowo-paliwowej oraz przemysłu włókienniczego i elektronicznego, które zostały wystawione na olbrzymią konkurencję ze strony importu tańszych wyrobów z krajów „Dalekiego Wschodu”. Procesy te odbiły się niekorzystnie na podmiotach gospodarczych tych branż działających na terenie miasta.

Zaistniałe zmiany gospodarcze spowodowały również odejście od transportu kolejowego dominującego w okresie PRL w przewozach towarowych na rzecz transportu samochodowego. Zmiana ta wyzwoliła nowe impulsy rozwojowe w gospodarce miasta. Położenie Nidzicy na trasie drogowej wiodącej z Warszawy do miast trójmiasta pozwoli w przyszłości na rozwój baz logistycznych przedsiębiorstw zajmujących się transportem międzynarodowym.

Mierząc potencjał gospodarczy Nidzicy ilością podmiotów gospodarczych można stwierdzić, że podmioty gospodarcze z terenu miasta stanowią 1,2% ogólnej liczby podmiotów działających na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Dla porównania, ludność miasta stanowi 1,0% ludności województwa warmińsko-mazurskiego. Podmioty gospodarcze działające na terenie miasta stanowią 64,5% liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie nidzickim. Obecną cechą charakterystyczną miasta jest kryzys dużych firm powodujący perturbacje na lokalnym rynku pracy i wzrost bezrobocia.

Analizując potencjał gospodarczy gminy można stwierdzić, że dochody własne gminy z tytułu udziału w dochodach budżetu państwa od podmiotów gospodarczych stanowią 0,97% ogółu dochodów. Wskaźnik ten w województwie wynosi 0,63%. Gmina w 2003 roku z tego tytułu uzyskała 138,8 tys. zł. Średnio na jeden podmiot gospodarczy z terenu gminy przypadła kwota 104,21 zł; w województwie kwota ta wyniosła 129,81 zł.

Stan gospodarki miasta obrazują również dochody gminy z tytułu udziału w dochodach budżetu państwa od osób fizycznych. W 2003 roku dochody te wyniosły 3 250,4 tys. zł. Średnio na jednego mieszkańca dało to kwotę 225,91 zł; w województwie kwota ta wyniosła 165,22 zł.

II.5.b Podmioty gospodarcze i ich struktura.

Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano wzrost ilości zarejestrowanych i działających na terenie miasta podmiotów gospodarczych. Wzrost ten nastąpił z 833 podmiotów (1996 rok) do 1332 (2003 rok), czyli o 59,9%. Podmioty gospodarcze zarejestrowane i działające na terenie miasta w 2003 roku stanowiły 81,9% wszystkich podmiotów z terenu powiatu nidzickiego i 1,2% podmiotów z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

W strukturze podmiotów gospodarczych zarejestrowanych i działających na terenie miasta dominują podmioty należące do sekcji handel i naprawy - 34%, obsługa nieruchomości i firm - 14%, budownictwo - 10%, ochrona zdrowia - 6%. Najmniej spośród zarejestrowanych podmiotów działało w sekcji rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo - 2% oraz w sekcji pośrednictwo finansowe - 5%.

Tabela 19 Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji w 2003 roku.

Wyszczególnienie (sekcja)	Nidzica miasto		Powiat nidzicki		Województwo	
	2003 rok	%	2003 rok	%	2003 rok	%
Ogółem	1332	100,00%	2065	100,00%	110390	100,00%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ogółem	26	1,95%	148	7,17%	5143	4,66%
Przetwórstwo przemysłowe ogółem	128	9,61%	183	8,86%	9878	8,95%
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę ogółem	2	0,15%	4	0,19%	209	0,19%
Budownictwo ogółem	132	9,91%	197	9,54%	9648	8,74%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa	449	33,71%	662	32,06%	33873	30,68%

Wyszczególnienie (sekcja)	Nidzica miasto		Powiat nidzicki		Województwo	
	2003 rok	%	2003 rok	%	2003 rok	%
pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego ogółem						
Hotele i restauracje ogółem	41	3,08%	63	3,05%	3392	3,07%
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ogółem	85	6,38%	116	5,62%	7967	7,22%
Pośrednictwo finansowe ogółem	62	4,65%	98	4,75%	4603	4,17%
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej ogółem	183	13,74%	248	12,01%	17839	16,16%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne ogółem	14	1,05%	38	1,84%	1125	1,02%
Edukacja ogółem	42	3,15%	74	3,58%	3091	2,80%
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ogółem	82	6,16%	74	3,58%	3091	2,80%
Działalność usługowa komunikacyjna, społeczna i indywidualna, pozostała ogółem	86	6,46%	126	6,10%	7453	6,75%

Zródło Bank Danych Regionalnych GUS

Wśród zarejestrowanych i działających na terenie miasta podmiotów gospodarczych dominują podmioty należące do sektora prywatnego (93,8%), w tym podmioty należące do osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (75,5%). Stanowi to atut miasta, jeśli chodzi o stan przedsiębiorczości. Przedsiębiorstwa te są jednak typowymi małymi przedsiębiorstwami rodzinnymi. Niewiele spośród nich posiada bardziej zaawansowaną formę prawno-organizacyjną jak spółki z o.o. i spółki prawa handlowego. Te formy prawne mogą jednak ograniczać ich rozwój, gdyż regulacje prawne polskie i europejskie zmiernają ku formom firm opartych na kodeksie handlowym i prowadzących pełną księgowość. Ważną rolę w mieście odgrywają większe zakłady produkcyjne o dużej wartości produkcji (usług) i zatrudniające wielu pracowników. Do nich należą takie firmy: jak państwowe Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i Usług Sprzętowo-Transportowych oraz sektora firmy publicznego usług PKO, ZUS-Inspektorat, PKS, PKP, ZOZ

Tabela 20 Podmioty gospodarcze większe działające na terenie miasta.

Nazwa	Zatrudnienie	Główna działalność
Spółdzielcze		
PSS „Społem”	95	prowadzenie placówek handlowych na terenie miasta Nidzica
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska	63	skup i przetwórstwo mleka
GS „Samopomoc Chłopska”	53	działalność handlowo-produkcyjna
„MEWA” Sp. z o.o.	29	produkcja konserw mięsnych
Bank Spółdzielczy	24	obsługa bankowa ludności
Spółdzielnia Mieszkaniowa „ODBUDOWA”	18	zaspokajanie potrzeb członków spółdzielni mieszkaniowej
Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa	4	zaspokajanie potrzeb członków spółdzielni mieszkaniowej
Firmy prywatne		
„WIÓREK” Sp. Jawna	331	produkcja elementów toczonych z drewna
Mazur Comfort Zakład nr 1 1	280	produkcja mebli z drewna, z materiałów naturalnych i sztucznych oraz mebli tapicerowanych
„Fabryka Okuć Meblowych „STALMOT” Sp. z o.o.	163	produkcja wyrobów z metalu
KONSMETAL Zakład Zabezpieczeń Sp.	111	produkcja zabezpieczeń pasywnych: kasy pancerne, sejfy,

z o.o.		szafy metalowe, skarbce i drzwi skarbcowe, wyposażenie bankowe i drzwi antywłamaniowe
INTERMEBELSp.zo.o.	110	produkcja mebli
Wiejak Sp. z o.o	103	przetwórstwo mie_sne, handel i usługi
„KAMET” Sp. z o.o.	71	produkcja kas pancernych, sejfów i szaf metalowych
„DREHABUD” Sp. Jawna	50	przetwórstwo drewna, produkcja, handel i usługi
Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	38	zaopatrzenie miasta w wodę, pitną, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
Przedsiębiorstwo Handlowe „Kołakowski” Sp. z o.o.	36	handel detaliczny
„WIBUD” Sp. Jawna	34	usługi budowlane
„Bergo” Sp. z o.o.	25	usługi ochrony zakładów pracy
„INS-BUD”Sp. jawna	22	usługi i handel w zakresie branży sanitarnej
„MAX-BUD” Sp.zo.o.	22	usługi budowlane
„MiK” Sp. z o.o.	17	pranie, czyszczenie garderoby, wyrobów futrzarskich i włókienniczych
„IN VINO VERITAS” Wytwórnia Win i Miodów Pitnych Sp. z o.o.	3	produkcja win i miodów pitnych

Źródło Urząd Miejski w Nidzicy

II.5.c Rynek pracy i bezrobocie.

Pracujący

Od kilku lat obserwuje się na terenie miasta systematyczny spadek ilości osób zatrudnionych według stałego miejsca pracy w podmiotach gospodarczych zatrudniających ponad, 9 osób. W 2003 roku było zatrudnionych na terenie miasta 3596 osób w tego typu podmiotach gospodarczych. Najwięcej spośród nich było zatrudnionych w przemyśle i budownictwie - 1685 osób, czyli 46,9% ogółu zatrudnionych.

Osoby pracujące z terenu miasta stanowiły 74,7% ogółu osób pracujących w powiecie nidzickim i 1,4% ilości osób pracujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Strukturę pracujących przedstawia wykres:



Źródło: dane GUS Warszawa za 2003 r

Tabela 21 Pracujący w gospodarce narodowej.

Wyszczególnienie	Ogółem	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybołówstwo	Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Miasto Nidzica	3596	29	1685	871	1011	1476	2120
Gmina Nidzica	4093	127	1975	922	1069	1628	2465
Powiat nidzicki	4814	152	2213	1055	1394	2065	2749
Województwo warmińsko-mazurskie	248882	7309	91441	74880	75252	112800	136082

Źródło Bank Danych Regionalnych GUS .

Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób według faktycznego (stałego) miejsca pracy.

Obraz rynku pracy miasta Nidzicy uzupełniają dane uzyskane ze spisu powszechnego zrealizowanego w 2002 roku. Na podstawie danych spisu powszechnego można stwierdzić, że na terenie miasta było 6402 osób pracujących, co dawało 55,2% - współczynnik aktywności zawodowej i 40,7% - wskaźnik zatrudnienia. Analizując strukturę zatrudnienia można stwierdzić, że najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób posiadających wykształcenie wyższe (77,8%), a najniższy wśród osób posiadających wykształcenie podstawowe ukończone i nieukończone (12,1%). Także wśród tej grupy występowała najwyższa stopa bezrobocia (47,7%). Wśród osób posiadających wykształcenie wyższe odnotowano najniższą stopę bezrobocia (5,7%).

Tabela 22 Aktywność ekonomiczna a wykształcenie.

Wyszczególnienie	Ludność ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawo- dowo	Osoby z nie- ustalo- nym statusem na ryнку pracy	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej	Wska- źnik zatrud- nienia	Stopa bezro- bocia
		razem	pracu- jący	bezro- botni					
		w liczbach bezwzględnych							
Ogółem	11954	6402	4719	1683	5202	350	55,2	40,7	26,3
z wykształceniem: wyższym	1168	950	896	54	202	16	82,5	77,8	5,7
średnim	4156	2763	2118	645	1333	60	67,5	51,7	23,3
zasadniczym zawodowym	2478	1798	1239	559	664	16	73,0	50,3	31,1
podstawowym ukończonym, nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego	3898	891	466	425	2976	31	23,0	12,1	47,7
nieustalony	254	-	-	-	27	227	x	x	x
W tym w wieku produkcyjnym	9354	6333	4661	1672	2700	321	70,1	51,6	26,4

Źródło Dane pochodzące z Powszechnego spisu powszechnego w 2002 r US Olsztyn tabl. 1.14 s.77.

Bezrobocie

Skala istniejącego w Nidzicy bezrobocia jest odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej gospodarki miasta i powiatu. Bezrobocie notowane w mieście - to pochodna zachodzących zmian gospodarczych i restrukturyzacji zatrudnienia. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w mieście Nidzicy, bezrobotnych na koniec 2004 roku było 1555 osób, w gminie 2525 osób, a w powiecie nidzickim 4176 osób. Wśród bezrobotnych z terenu miasta 1929 bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku, a tylko 596 bezrobotnych

posiadało takie prawo. Najwięcej bezrobotnych było w przedziale wieku 25-34 lata - 706 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych 1268 osób pozostawało bez pracy 12 i więcej miesięcy. Stanowili oni 82% ogółu bezrobotnych. W tabeli poniżej zamieszczono dane opisujące bezrobocie na terenie miasta i gminy Nidzica.

Tabela 23 Bezrobotni na terenie miasta i gminy Nidzica według wieku, poziomu wykształcenia, zasiłku i czasu pozostawania bez pracy.

Wyszczególnienie		Gmina Nidzica	Odsetek
Wiek	18-24	651	25,78%
	25-34	706	27,96%
	35-44	576	22,81%
	45-54	533	21,11%
	55 i więcej	57	2,26%
Wykształcenie	wyższe	58	2,30%
	policealne i średnie zawodowe	416	16,48%
	średnie ogólnokształcące	540	21,39%
	zasadnicze zawodowe	685	27,13%
	gimnazjum i poniżej	1125	44,55%
Czas	do 1 miesiąca	156	6,18%
	1-3 miesiące	304	12,04%
	3-6 miesięcy	293	11,60%
	6-12 miesięcy	504	19,96%
	12-24 miesięcy	427	16,91%
	powyżej 24 miesięcy	841	33,31%
Zasiłek	bez prawa	1929	76,40%
	z prawem	596	23,60%
Ogółem		2525	100,00%
Miasto Nidzica		1555	61,58%

Źródło Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy Dane na dzień 31.03.2004

Spośród ogółu bezrobotnych w gminie bezrobotni z terenu miasta stanowili 61,6%. Wśród nich było 949 bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku i 606 posiadających takie prawo.

II.6. Sfera społeczna.

Działania podejmowane w tej sferze mają duże znaczenie dla ogółu mieszkańców miasta. Niedociągnięcia w niej występujące dotyczą w pierwszej kolejności osoby i rodziny gorzej sytuowane materialnie i słabsze ekonomicznie oraz osoby starsze i samotne. Kłopoty te w szczególności dotyczą dzieci i młodzież żyjące w takich rodzinach. Te grupy społeczne są narażone w pierwszej kolejności na wszelkiego rodzaju kłopoty.

II.6.a Struktura demograficzna mieszkańców i trendy jej zmiany.

Nidzica w ostatnich latach notuje stabilizację stanu liczebnego ludności. Miasto w wyniku spowolnienia rozwoju gospodarczego straciło część atutów ośrodka przyciągającego nowych mieszkańców. Upadek dotychczasowych wiodących przemysłów spowodował wzrost bezrobocia i spadek napływu nowych mieszkańców. Istotny wpływ na stan ludności miasta wywiera również migracja ludzi młodych do innych ośrodków miejskich oraz ich emigracja zagranicę w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków życia.

Na dzień 31 grudnia 2003 roku ludność miasta liczyła 14794 mieszkańców, w tym 7082 mężczyzn i 7712 kobiet. Średnio na 100 mężczyzn przypadało 108,9 kobiet, a na 1 km² powierzchni miasta 2156,6 mieszkańców. W strukturze mieszkańców miasta dominowały osoby w wieku produkcyjnym – 63,9%, następnie osoby w wieku przedprodukcyjnym –

23,9% i poprodukcyjnym - 12,2%. Porównując liczbę kobiet (1278) do mężczyzn (531) w wieku poprodukcyjnym można stwierdzić, że kobiet jest ponad dwa razy więcej niż mężczyzn.

Analizując ruch naturalny ludności miasta Nidzicy można stwierdzić, że w 2003 roku urodziło się 134 dzieci to jest 9,06 osoby na 1000 mieszkańców, a zmarło 109 osób, to jest 7,4 osób na 1000 mieszkańców. Przyrost naturalny wyniósł 25 osób, to jest 1,7 osoby na 1000 mieszkańców. W wyniku zameldowania liczba mieszkańców powiększyła się o 38 osób. Wymeldowało się w tym samym okresie 180 osób. Saldo migracji było ujemne i wyniosło – 142 osoby.

Tabela 24 Struktura wiekowa mieszkańców miasta i gminy Nidzicy.

Wyszczególnienie	Gmina			Miasto		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Ogółem	21449	10489	10960	14794	7082	7712
0- 2	685	355	330	412	210	202
3- 6	961	497	464	608	308	300
7-12	1889	945	944	1264	640	624
13-15	1091	558	533	745	371	374
16-18	1182	622	560	803	414	389
0-18	5808	2977	2831	3832	1943	1889
Wiek przedprodukcyjny	5373	2735	2638	3529	1779	1750
Wiek produkcyjny	13432	6959	6473	9456	4772	4684
Wiek poprodukcyjny	2644	795	1849	1809	531	1278

Źródło Dane Bank Danych Regionalnych GUS.

Ludność Nidzicy w czasie opracowania programu liczyła 15 326 osób, z tego 67% (10 345 osób) mieszkało na terenie objętym programem rewitalizacji. Kobiety stanowiły 52% mieszkańców obszaru rewitalizowanego, to jest 5 427 osób. Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła większość mieszkańców 67% (6932 osoby) rewitalizowanego obszaru.

Tabela 25 Mieszkańcy miasta i obszaru rewitalizowanego.

Wyszczególnienie	Miasto	Obszar rewitalizowany
Ogółem	15326	10345
kobiety	8062	5427
mężczyźni	7264	4918
0- 6	928	733
7- 12	1104	620
13-15	741	517
16-19	1003	734
20-25	1763	1241
Wiek przedprodukcyjny	3274	2237
Wiek produkcyjny	10393	6932
Wiek poprodukcyjny	1659	1176

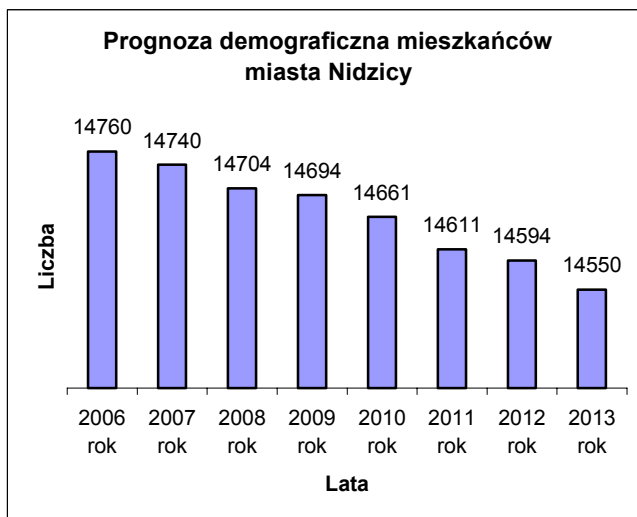
Źródło Urząd Miejski w Nidzicy dane na dzień 14.04.2005

Tabela 26 Ludność obszaru rewitalizowanego ulicami.

Lp.	Ulica	Ogółem	Kobiety
	Ogółem	10345	5427
1.	Działdowska	106	57
2.	Brzozowa	99	49
3.	Barke	125	67

Lp.	Ulica	Ogółem	Kobiety
4.	Grunwaldzka	30	18
5.	Olsztyńska	172	87
6.	Sportowa	107	62
7.	Polna	17	11
8.	Kolejowa	129	65
9.	Kraszewskiego	3	1
10.	Kopernika	728	373
11.	Traugutta	595	316
12.	Kościuszki	1280	592
13.	Rataja	410	225
14.	3 Maja	13	10
15.	Ogrodowa	78	43
16.	Osińskiego	46	25
17.	Krzywa	70	34
18.	Murarska	9	5
19.	XXX Lecia	475	261
20.	Plac Wolności	3	1
21.	Kilińskiego	49	29
22.	Młynarska	32	16
23.	Warszawska	2192	1177
24.	Kajki	38	19
25.	1 Maja	1257	684
26.	Aleja Wojska Polskiego	571	308
27.	Słowackiego	178	99
28.	Władysława Jagiełły	97	55
29.	Żeromskiego	312	156
30.	Moniuszki	64	34
31.	Wyborska	48	34
32.	Steffena	73	34
33.	Przechodnia	13	7
34.	Konopnickiej	927	473

Opierając się na opracowanej prognozie demograficznej GUS można stwierdzić, że stan ilościowy mieszkańców Nidzicy do 2013 roku może ulec zmniejszeniu o około 200 osób w porównaniu do stanu obecnego, to jest o 1,4%. W całym okresie opracowanej prognozy w strukturze mieszkańców miasta będą dominowały kobiety, które mogą stanowić około 52,3% ogółu mieszkańców.



W strukturze mieszkańców miasta na przestrzeni lat opracowanej prognozy można zaobserwować spadek ilości osób w wieku przedprodukcyjnym z 23,9% do 17,1% w 2013 roku. Nastąpi wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym z 12,2% do 17,5% w 2013 roku. Odnotuje się także wzrost odsetka osób w wieku produkcyjnym do 2010 roku (66,3%), po którym nastąpi spadek i w 2013 roku osoby te będą stanowiły 65,4% ogółu mieszkańców miasta.

Tabela 27 Prognoza demograficzna mieszkańców Nidzicy.

Rok	razem	mężczyźni	kobiety
2006	14760	7052	7708
2007	14740	7038	7702
2008	14704	7017	7687
2009	14694	7010	7684
2010	14661	6987	7674
2011	14611	6974	7637
2012	14594	6964	7630
2013	14550	6955	7595

Źródło Prognoza demograficzna GUS

Tabela 28 Struktura wiekowa według prognozy demograficznej mieszkańców Nidzicy w wybranych latach.

Wyszczególnienie	2006 rok			2010 rok			2013 rok		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Ogółem	14760	7052	7708	14661	6987	7674	14550	6955	7595
0- 2	399	208	191	380	197	183	388	202	186
3- 6	577	303	274	530	275	255	499	257	242
7-12	1022	522	500	894	464	430	820	436	384
13-15	690	356	334	522	272	250	458	233	225
16-18	742	361	381	637	307	330	522	268	254
19-24	1505	799	706	1311	682	629	1204	637	567
0-17	3183	1637	1546	2731	1406	1325	2486	1298	1188
18-59/64	9661	4853	4808	9720	5000	4720	9513	4941	4572
18-44	5955	2978	2977	5981	3019	2962	5878	2999	2879
45-59/64	3706	1875	1831	3739	1981	1758	3635	1942	1693
60+/65+	1916	562	1354	2210	581	1629	2551	716	1835

Źródło Prognoza demograficzna GUS

II.6.b Gospodarstwa domowe.

Liczba i stan gospodarstw domowych jest odzwierciedleniem sytuacji występującej w mieście. Na podstawie spisu powszechnego można stwierdzić, że na terenie miasta było 5014 gospodarstw domowych. W 2570 gospodarstwach znajdowały się osoby pracujące (51,3%). Najwięcej osób pracujących w gospodarstwach domowych było pracownikami najemnymi 2195. Najmniej, bo tylko 375 gospodarstw domowych posiadało członków pracujących na własny rachunek. Co trzecie gospodarstwo domowe (1925 gospodarstw) posiadało w swoim składzie osobę będącą emerytem lub rencistą.

Tabela 29 Gospodarstwa domowe w mieście Nidzicy według głównego źródła utrzymania.

Wyszczególnienie	Liczba	Odsetek	Gospodarstwa domowe o liczbie osób				
			1	2	3	4	5 i więcej
Ogółem	5014	100,00%	954	1149	1103	1090	718
Praca	2570	51,26%	241	365	666	820	478
najemna	2195	43,78%	211	309	576	686	413
na rachunek własny	375	7,48%	30	56	90	134	65
w rolnictwie	32	0,64%	3	4	5	13	7
poza rolnictwem	343	6,84%	27	52	85	121	58
Pozostałe źródła	2394	47,75%	708	775	425	252	234
w tym emerytury i renty	1925	38,39%	563	672	330	187	173
Nieustalone	50	1,00%	5	9	12	18	6

Źródło: Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań, Podstawowe Informacje ze spisów powszechnych Gmina miejsko-wiejska Nidzica, US Olszyn 2003r. s. 70.

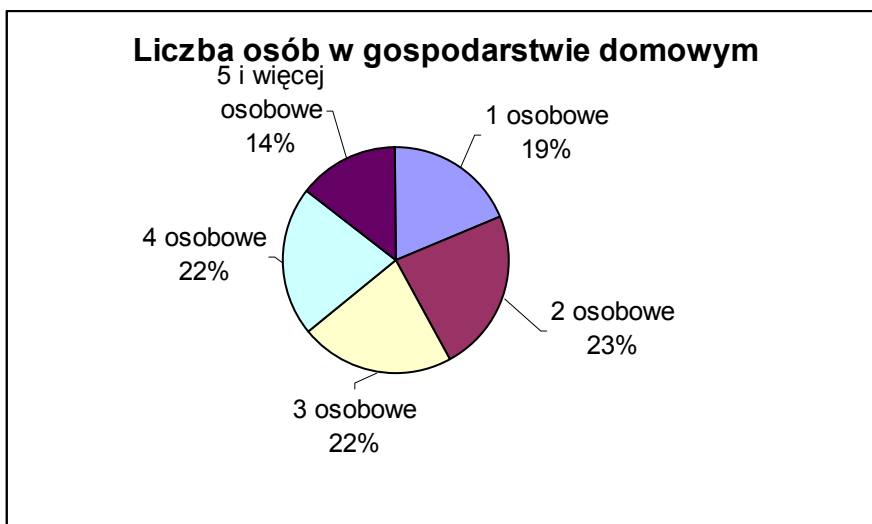
Spośród 5014 gospodarstw domowych 3344 gospodarstwa tworzyły rodziny, czyli 66,8%. W grupie rodzin 2635 posiadało dzieci do 24 roku życia na utrzymaniu, czyli 78,8%. Spośród tej liczby 2065 to małżeństwa z dziećmi, 39 to związki partnerskie z dziećmi, 493 to matki z dziećmi i 38 gospodarstw to ojcowie z dziećmi. Wśród rodzin posiadających dzieci najczęściej posiadało jedno dziecko (46,2%) i wraz ze wzrostem liczby dzieci w rodzinie malał odsetek tego typu rodzin.

Tabela 30 Rodziny z dziećmi do 24 lat na utrzymaniu.

Wyszczególnienie	Ogółem	Małżeństwa z dziećmi	Partnerzy z dziećmi	Matki z dziećmi	Ojcowie z dziećmi
Ogółem	3344	2425	44	782	93
Rodziny bez dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	709	360	5	289	55
Rodziny według liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	2635	2065	39	493	38
z 1 dzieckiem	1218	862	23	303	30
z 2 dziećmi	996	839	10	141	6
z 3 dziećmi	324	282	3	38	6
z 4 i więcej dzieci	97	82	3	11	6
Liczba dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	4611	3748	64	750	49
z 4 i więcej dziećmi	429	362	12	51	4
Liczba dzieci w rodzinie	5909	4526	73	1181	129
Przeciętna liczba dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	1,75	1,82	1,64	1,52	1,29

Źródło: Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań, Podstawowe Informacje ze spisów powszechnych Gmina miejsko-wiejska Nidzica, US Olszyn 2003r. s. 74.

Statystyczne gospodarstwo w mieście Nidzicy liczy 2,97 osób. Przeciętne gospodarstwo wieloosobowe liczy 3,43 osoby. Wśród gospodarstw domowych dominują gospodarstwa 2 (1149 gospodarstw) i 3 (1103 gospodarstw) osobowe.



II.6.c Oświata, sport i kultura.

Inicjatywy podejmowane na tym polu mają swoje bezpośrednie przełożenie na wychowanie społeczeństwa w szczególności dzieci i młodzieży. Dostęp do usług świadczonych przez różnego rodzaju podmioty z tego obszaru warunkuje rozwój poszczególnych jednostek i społeczeństwa jako całości. Poziom i różnorodność świadczonych usług w tym obszarze stwarza warunki do rozwoju miasta na niwie ekonomicznej. W dalszej części omówiono aspekty tego rozwoju w różnych dziedzinach.

Oświata

System placówek oświatowych jest gwarantem rozwoju dzieci i młodzieży, a także dalszego doskonalenia zawodowego ludzi dorosłych. Poziom placówek oświatowych i wiedzy w nich przekazywanej jest przepustką dla młodzieży do dalszej nauki na poziomie szkolnictwa wyższego akademickiego. Sytuacja gospodarcza kraju wymaga stałego doskonalenia zawodowego osób aktywnych zawodowo lub będących w trakcie zdobywania nowych umiejętności. Zasięg prowadzonej oświaty dla dorosłych jest wyznacznikiem rozwoju cywilizacyjnego danego miasta.

- wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne realizowane jest w przedszkolach. Placówki przedszkolne obejmują wszystkie dzieci w wieku 3 – 6 lat w oddziałach przedszkolnych. Dzieci sześćioletnie, tworzą klasy "0". W mieście funkcjonują dwa przedszkola miejskie o łącznej liczbie 369 miejsc.

Tabela 31 Działalność placówek przedszkolnych.

Placówka	Dodatkowe zajęcia
I Dodatkowe zajęcia	
Przedszkole Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • rytmika, • filharmonia.
Przedszkole Nr 4 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia odpłatne: • rytmika, • gimnastyka, • język angielski. • zajęcia nieodpłatne: • zajęcia logopedyczne, • gimnastyka korekcyjna, • kółko muzyczne,

Placówka	Dodatkowe zajęcia
	<ul style="list-style-type: none"> kółko teatralne.
II Programy edukacyjne	
Przedszkole Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> program „Chcę być zdrowy i czuć się bezpiecznie” realizowany przy współpracy z Powiatową Komendą Policji i Sanepidem
Przedszkole Nr 4 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> „Dziecięca matematyka”, „Edukacja zdrowotna- nowy styl życia: zdrowo się odżywiam, dbam o higienę swojego ciała”.
III Udział w programach dofinansowanych przez Unię Europejską	
Przedszkole Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> udział w programie „Dopłaty do mleka i przetworów mlecznych”
Przedszkole Nr 4 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> udział w programie „Dopłaty do mleka i przetworów mlecznych”
IV Zamierzenia remontowe	
Przedszkole Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> remont ściany szczytowej, naprawa części dachu, wymiana papy na dachu wejścia głównego, wykonanie osłon drewnianych na grzejnikach w korytarzu wejściowym, malowanie niektórych pomieszczeń przedszkolnych.
Przedszkole Nr 4 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> położenie terakoty w korytarzach w pionie kuchennym, naprawa dachu, naprawa schodów przy bocznym wejściu dla personelu oraz schodów prowadzących do szatni dla dzieci, wymiana okien w sali nr 1/ sala zabaw dzieci 3- letnich, docieplenie budynku, malowanie szatni dzieci i szatni personelu.

Źródło Urząd Miejski

- szkolnictwo podstawowe i gmnazjalne

Szkoły podstawowe i gimnazja na terenie miasta są zgrupowane w trzech zespołach szkół:

Zespół Szkół Nr 1 w Nidzicy im. Mikołaja Kopernika przy ul. M. Kopernika 1

Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy im. Michała Kajki przy ul. Barke 5

Zespół Szkół Nr 3 w Nidzicy im. Janusza Korczaka przy ul. 1-go Maja 42

Tabela 32 Działalność zespołów szkół.

Placówka	Dodatkowe zajęcia
I Organizacje szkolne	
Zespół Szkół Nr 1 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> UKS, PCK, Samorządy uczniowskie.
Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> Szkolny Klub Integracji Europejskiej, Samorząd Uczniowski, PCK.
Zespół Szkół Nr 3 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> PCK, UKS „Trójka”, Samorząd Uczniowski.
II Zajęcia pozalekcyjne	
Zespół Szkół Nr 1 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia rekreacyjno- sportowe, udział w rozgrywkach międzyszkolnych piłka koszykowa i nożna, koła zainteresowań, koła ekologiczne, nauka języka angielskiego klasy I- III
Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia przygotowujące uczniów klas VI do sprawdzianu (z języka polskiego i matematyki) oraz uczniów kl. III do egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej i matematyczno- przyrodniczej,

Placówka	Dodatkowe zajęcia
	<ul style="list-style-type: none"> • edukacja ekologiczna (Ekozespoły)- szkoła podstawowa i gimnazjum, • zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze (kl. I-III), • koło ruchu drogowego- gimnazjum, • koło matematyczne- szkoła podstawowa i gimnazjum, • zajęcia rekreacyjno - sportowe (tenis stołowy)- szkoła podstawowa, • zespół wokalny- szkoła podstawowa, • koło Miłośników Tradycji Regionalnej – klub UKS „Dwójka”- szkoła podstawowa i gimnazjum, • koło informatyczne- szkoła podstawowa, • edukacja prozdrowotna- szkoła podstawowa, • gimnastyka korekcyjno – kompensacyjna- szkoła podstawowa, • Koło Misyjne- szkoła podstawowa, • piłka koszykowa- szkoła podstawowa, • Tekwondo- szkoła podstawowa, • koło fizyczne- gimnazjum.
Zespół Szkół Nr 3 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • koła teatralne – szkoła podstawowa , gimnazjum, • koła plastyczne – szkoła podstawowa, gimnazjum, • Szkolny Klub Integracji Europejskiej – szkoła podstawowa, gimnazjum, • szkolne koło PCK, • koła regionalne – szkoła podstawowa, gimnazjum, • koła geograficzne – szkoła podstawowa, • koła komunikacyjne – szkoła podstawowa, gimnazjum, • zajęcia sportowe – tenis stołowy – szkoła podstawowa, gimnazjum, • zajęcia sportowe – piłka nożna – szkoła podstawowa, gimnazjum, • koło historyczne – gimnazjum, szkoła podstawowa, • koło fizyczne – gimnazjum, • koło chemiczne – gimnazjum, • nauka języka francuskiego dla początkujących – szkoła podstawowa , gimnazjum, • kółko taneczne – szkoła podstawowa, • Krąg biblijno – liturgiczny – szkoła podstawowa.
III Programy edukacyjne	
Zespół Szkół Nr 1 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Szkoła zdrowego uśmiechu”, ▪ „Znajdź właściwe rozwiązanie- program profilaktyki tytoniowej”, ▪ „Przegląd Małych Form Teatralnych- program prozdrowotny”, ▪ „Profilaktyka HIV/ AIDS”, ▪ „Bezpieczna droga do szkoły”, ▪ „Zadbaj o swoje mienie”, ▪ „Szkolny program wychowania zdrowotnego”, ▪ „Szkolny program profilaktyki”, ▪ „Radosny uśmiech, radosna przyszłość ▪ „Wścieklizna, choroba zakaźna.....” ▪ Programy profilaktyczne odnośnie szkodliwości tytoniu, narkotyków i alkoholu, ▪ „Ekozespoły w mojej szkole”.
Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Obrona cywilna”, ▪ „Elementy ratownictwa i obrony cywilnej”, ▪ „Filozoficzne dociekania z dziećmi i młodzieżą”, ▪ „Zachowanie zdrowia”, ▪ „Dziedzictwo kulturowe w regionie”, ▪ „Program klasy teatralno- dziennikarskiej”.
Zespół Szkół Nr 3 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Pogadanki na temat bezpiecznej drogi do szkoły”- program realizowany przy współpracy Powiatowej Komendy Policji, ▪ „Zachowanie bezpieczeństwa w czasie ferii”, ▪ „Biały ząbek”- profilaktyka i higiena jamy ustnej,

Placówka	Dodatkowe zajęcia
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Program aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia” realizowany w ramach I Szkolnych Igrzysk Olimpijskich, ▪ „Zły i dobry dotyk”- program profilaktyczny, ▪ „Odpowiedzialność karna nieletnich”, ▪ Programy profilaktyczne odnośnie szkodliwości tytoniu, narkotyków i alkoholu, ▪ „Wybór szkoły ponad gimnazjalnej i określenie predyspozycji zawodowej uczniów”.
IV Udział w programach dofinansowanych przez Unię Europejską	
Zespół Szkół Nr 1 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • udział w programie „Dopłaty do mleka i przetworów mlecznych”
Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • udział w programie „Dopłaty do mleka i przetworów mlecznych”
Zespół Szkół Nr 3 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • projekt współfinansowany przez Unię Europejską „Internetowe Centra Informacji Multimedialnej w bibliotekach szkolnych”, • udział w programie „Dopłaty do mleka i przetworów mlecznych”.
V Zamierzenia remontowe	
Zespół Szkół Nr 1 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • wymiana okien, • remont centralnego ogrzewania, • remont urządzeń grzewczych ciepłej wody, • remont nawierzchni boiska asfaltowego, • malowanie klas w przypadku posiadania środków finansowych.
Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, • remont instalacji centralnego ogrzewania, • remont elewacji, • remont boiska, ogrodu, • remont zatoki parkingowej, • remont zaplecza sali gimnastycznej.
Zespół Szkół Nr 3 w Nidzicy	<ul style="list-style-type: none"> • wymiana wykładziny holu II piętra (180 m²) • wymiana wykładzin w 5 pracowniach (50,5 m²) • wymiana stolarki okiennej na holach (20 okien) • remont schodów bocznego wejścia od strony ulicy 1 – go Maja • remont elewacji budynku szkolnego • remont drogi wjazdowej do szkoły

Zródło Urząd Miejski

- szkolnictwo podstawowe

Bazę szkolnictwa podstawowego na terenie miasta stanowią trzy szkoły podstawowe, w których znajduje się w 63 oddziały i uczyło się 1531 uczniów w roku szkolnym 2003/2004. Dysponują oni 60 pomieszczeniami do nauki w omawianym roku szkolnym było 286 absolwentów. Ponadto na terenie miast funkcjonuje jedna szkoła specjalna, w której znajduje się 3 oddziały. Szkoła posiadała 13 pomieszczeń do nauki i 23 uczniów.

- gimnazja

Na terenie miasta funkcjonują cztery gimnazja, w tym trzy podporządkowane samorządowi gminnemu i jedno podporządkowane samorządowi powiatowemu. W szkołach znajduje się 36 pomieszczeń do nauki. W roku szkolnym 2003/2004 w gimnazjach było 42 oddziały i uczyło się w nich 1107 uczniów, ukończyło je 355 absolwentów. Ponadto, na terenie miasta znajduje się jedno gimnazjum specjalne z 3 oddziałami, w którym uczyło się 32 uczniów i które ukończyło 9 absolwentów.

- szkolnictwo ponadgimnazjalne:

Szkoły ponadgimnazjalne są zgrupowane w dwóch zespołach szkół: Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im Stanisława Staszica w Nidzicy przy ul Jagiełły 3

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Nidzicy przy ul Jagiełły 1

W Nidzicy funkcjonują dwa licea ogólnokształcące, w których znajduje się 18 oddziałów. Dysponują one 23 pomieszczeniami szkolnymi, 8 salami lekcyjnymi ogólnymi, 2 salami gimnastycznymi. W liceach ogólnokształcących pogimnazjalnych uczyło się 521 uczniów. Ponadto, na terenie miasta znajdują się cztery licea ogólnokształcące dla dorosłych, które dysponują 10 pomieszczeniami. W liceach tych znajdowało się 16 oddziałów i uczyło się 392 uczniów.

W mieście znajduje się również 1 ponadgimnazjalna zasadnicza szkoła zawodowa dla młodzieży, w której jest 8 oddziałów i uczyło się 184 uczniów. Obraz szkolnictwa zasadniczego zawodowego dopełnia 1 szkoła zawodowa dla młodzieży specjalna. W szkole tej znajdowały się 2 oddziały i uczyło się 22 uczniów.

W zespołach szkół na terenie miasta znajduje się 3 technika ponadgimnazjalne dla młodzieży, w których było 6 oddziałów i uczyło się 168 uczniów. W mieście znajduje się 1 szkoła policealna dla młodzieży, w której znajdowało się 4 oddziały, uczyło się w nich 87 uczniów oraz 1 szkoła policealna dla dorosłych z 2 oddziałami i 31 uczniami.

Ponadto, na terenie miasta odbywają się zajęcia Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej z Warszawy w formie Zamiejscowej Sali Wykładowej WSSE w Nidzicy przy ul Jagiełły 1.

Obraz oświaty na terenie miasta dopełniają takie placówki oświatowe jak;

- Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym ul Krzywa 3
- Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie, Ośrodek Kształcenia Zawodowego ul Kolejowa 25
- Ośrodek Szkolenia Zawodowego ul Żeromskiego 4A/2
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks J. Twardowskiego w Nidzicy ul Wyborska 12

Sport i rekreacja

Miasto posiada sieć obiektów sportowych przyszkolnych i placówek ogólnomiejskich zajmujących się organizacją różnego rodzaju imprez sportowych i rekreacyjnych oraz rozwijających zainteresowania i uzdolnienia młodzieży. Do placówek tych można zaliczyć:

- stadion miejski,
- sale sportowe przy zespołach szkół.
- tereny rekreacyjne wokół wzgórza zamkowego oraz w Parku Gregoriusa i przy jeziorze znajdującym się przy al. Wojska Polskiego,
- kluby i organizacje sportowe takie jak Klub Sportowy TON, Miejski Klub Sportowy „START”, Uczniowski Klub Sportowy „JEDYNKA”, Uczniowski Klub Sportowy „TRÓJKA”, Nidzicki Klub Szachowy „WKRA”.

Jednym z czynników wpływających na zwiększenie uczestnictwa w różnych formach kultury fizycznej jest rozwój w zakresie obiektów i urządzeń sportowych. Chodzi głównie o rozbudowę i modernizację podstawowych przyszkolnych boisk i urządzeń sportowych.

Kultura

Zaspokajanie potrzeb kulturalnych społeczeństwa jest przejawem zaspokajania potrzeb wyższego rzędu. Zaspokajanie tych potrzeb odbywa się poprzez placówki zinstytucjonalizowane, które są prowadzone pod auspicjami miasta, jak i poprzez placówki niezależne od miasta pracujące na rzecz mieszkańców. Bardzo duże znaczenie mają w ostatnim czasie również różnego rodzaju ruchy niesformalizowane tworzące często podkulturę młodzieżową, przejawiające się m.in. w ruchu muzycznym. Na terenie miasta występują takie placówki zinstytucjonalizowane jak:

- Nidzicki Ośrodek Kultury, w ramach którego funkcjonuje: Pracownia Teatralna, Kwadrat Plastyczny, Studio Tańca „Hip-Hop Dance School”, Warsztaty artystyczne, Teatr Tańca „Skrypt”, Młodzieżowe zespoły muzyczne, Chór kameralny „Collegium Castellatum”, Giermkowy Krąg Zamku Nidzicy, Klub Seniora „Pogodna Jesień”.
- Biblioteka miejska,
- Kino,
- Cztery kościoły, w tym trzy katolickie a jeden ewangelicki:
 - a. Parafia Ewangelicka Św. Krzyża w Nidzicy (obszar rewitalizowany),
 - b. Parafia Rzymskokatolicka Miłosierdzia Bożego w Nidzicy,
 - c. Parafia Rzymskokatolicka po wezwaniu Bolesławy Lament,
 - d. Parafia Rzymskokatolicka NP.-NMP i św. Wojciecha w Nidzicy (obszar rewitalizowany).

Wszystkie trzy Kościoły w mieście otwierają się na koncerty organowe, występy chórów, spotkania ekumeniczne, nabożeństwa i uroczyste rocznice patriotyczne.

W ostatnim okresie obserwuje się gwałtowny rozwój oddziaływania różnorodnych środków masowego przekazu - wzrastająca rola telewizji, wypierającej inne metody upowszechniania kultury. Możliwość oglądania filmów na kasetach wideo lub w telewizji satelitarnej ma istotny wpływ na regres w działalności kin. Na terenie miasta działa jedno kino dysponujące 350 miejscami. W roku 2003 odbyły się 32 seanse, w których uczestniczyło 600 widzów.

W ostatnich latach znacznie spadło zainteresowanie czytelnictwem. Funkcjonująca biblioteka miejska dysponowała księgozbiorem w liczbie 52919 wolumenów, z którego korzystało 3079 osób i dokonało 43414 wypożyczeń.

II.6.d Opieka medyczna i społeczna.

Zmiany zachodzące w ostatnich latach zmieniły model usług medycznych i udzielanej pomocy społecznej. Podstawowe usługi medyczne spoczęły na lekarzach pierwszego kontaktu, którzy poprzez pracę w przychodniach mają jako pierwsi kontakt z pacjentem. Bardziej specjalistyczne usługi są świadczone przez szpital podległy Starostwu Powiatowemu w Nidzicy. W ostatnich miesiącach zmianie uległy także formy wsparcia dla rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Zaistniałe zmiany nałożyły na miasto Nidzicę jeszcze więcej obowiązków.

Opieka zdrowotna

Na terenie miasta funkcjonuje jeden szpital, który powstał w 1871 roku. Aktualna forma architektoniczna budynku jest wynikiem wielokrotnych modernizacji uwzględniających aktualne wymogi sanitarne i techniczne. Do zadań szpitala należą świadczenia zdrowotne służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie stanu zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia i pielęgnowania, lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania

Szpital dysponuje 106 łózkami w 2003 roku dokonano 5364 hospitalizacji ta zaś wyniosły 29635 osobo/dni. Szpital realizuje programy w ramach prewencji zdrowia z zakresu:

- upowszechniania karmienia naturalnego,
- edukacji rodziców z zakresu porodów rodzinnych,
- zapobiegania chorobom nowotworowym piersi i narządów rodnych,
- zasad prawidłowego żywienia.

Zadania są realizowane przez:

- Oddział Wewnętrzny

- Oddział Chirurgiczny
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy
- Oddział Dziecięcy i Noworodkowy
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy

W strukturach Szpitala są ponadto następujące komórki:

- Ambulatorium i Izba Przyjęć
- Pogotowie Ratunkowe
- Blok operacyjny
- Laboratorium Centralne
- Pracownia Endoskopii
- Pracownia Prób Wysiłkowych
- Pracownia RTG
- Pracownia USG
- Centralna Sterylizatornia
- Apteka

Na terenie miasta funkcjonuje 5 przychodni lekarskich w tym 2 publiczne, 3 niepubliczne oraz 1 przychodnia medycyny pracy w których praktyki lekarskie prowadziło 12 lekarzy. Udzielili oni 92761 porad lekarskich. Ponadto na terenie miasta funkcjonuje 4 apteki. Obraz opieki medycznej dopełnia jeden zakład opiekuńczo-leczniczy dysponujący 30 miejscami, w którym w 2003 roku odnotowano 90 pacjentów.

Pomoc i opieka społeczna

Zadania związane z pomocą społeczną i opieką społeczną na terenie miasta Nidzicy są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy i przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy. Świadczona pomoc społeczna i opieka ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Nadrzędnym celem jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Realizowana praca socjalna ma na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym poprzez wzrost ich aktywności i samodzielności życiowej.

Dominującą przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, niepełnosprawność oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

Wśród form pomocy realizowanych w ramach zadań zleconych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej najczęściej jest zasiłków okresowych przyznanych z powodu braku możliwości zatrudnienia.

Wśród form pomocy realizowanych w ramach zadań własnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej najczęściej rodzin korzysta z zasiłków celowych i w naturze (żywność, opał, odzież). Duża liczba rodzin korzysta także z posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach. W tabelach poniżej przedstawiono dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ukazujących sytuację na terenie miasta Nidzicy.

Tabela 33 Osoby korzystające z pomocy społecznej.

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Miasto	803	2740	830	2955	674	2109	590	1940
Obszar rewitalizowany	94	264	87	252	102	290	70	210

Źródło Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 34 Główne przyczyny trudnej sytuacji życiowej świadczeniobiorców MOPS.

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Miasto								
Bezrobocie	155	594	291	1094	204	899	151	580
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach:	122	589	5	18	18	63	40	187
- niepełnych	87	336	5	18	14	38	44	138
- wielorodzinnych	35	253	-	-	4	25	14	48
Niepełnosprawność	199	585	315	972	308	1023	134	338
Długotrwała choroba	126	394	194	693	186	715	84	323
Potrzeba ochrony macierzyństwa	82	347	145	642	96	432	71	305
Bezdomność	2	2	8	27	5	8	12	12
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	6	10	13	11	19	0	0
Narkomania	1	1	1	1	0	0	0	0
Ubóstwo	47	197	74	303	103	389	100	371
Alkoholizm	4	10	7	16	4	25	2	6
Obszar rewitalizowany								
Bezrobocie	49	153	59	191	57	199	57	187
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach:	11	32	3	12	9	25	15	49
- niepełnych	11	32	3	12	9	25	15	49
- wielorodzinnych	-	-	-	-	-	-	-	-
Niepełnosprawność	19	52	27	70	34	74	22	50
Długotrwała choroba	1	1	1	1	4	7	2	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	-	-	2	7	3	11	2	6
Bezdomność	1	1	2	2	4	4	1	1

	2001		2002		2003		2004	
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	-	-	1	1	3	3	1	1
Narkomania	-	-	-	-	-	-	-	-
Ubóstwo	-	-	-	-	-	-	-	-
Alkoholizm	-	-	1	1	1	1	1	1

Źródło Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 35 Pomoc udzielana w formie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych finansowanych z budżetu wojewody.

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004	
	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń
Miasto								
Zasiłek rodzinny	44	25 424	34	24 196	33	22 686	16	3 993
Zasiłek pielęgnacyjny	48	72 926	57	85 225	59	92 313	8	4 209
Razem	92	98 350	91	109 421	92	114 999	24	8 202
Obszar rewitalizowany								
Zasiłek rodzinny	6	3 467	5	3 558	4	2 750	2	499
Zasiłek pielęgnacyjny	6	9 115	7	10 466	6	9 387	1	526
Razem	12	12 582	12	14 024	10	12 137	3	1 025

Źródło Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 36 Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.

Wyszczególnienie	Finansowanie	2001		2002		2003		2004	
		liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
Dożywianie dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	z budżetu wojewody	545	55 870	792	121 000	839	127 362	636	48 654
	z budżetu miasta		83 113		82 113		83 120		125 737
Dożywianie dzieci w szkołach ponadgimnazjalnych	z budżetu miasta	-	-	-	-	-	-	-	-
Posiłki – ogółem		545	138 983	792	204 113	893	210 482	636	174 391

Źródło Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 37 Zadania finansowane z budżetu wojewody.

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004	
	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń
Miasto								
Renta socjalna	113/107	485 023	136/129	576 164	150/137	488 264	-	-
Zasiłek socjalny	-	-	-	-	-	-	-	-
Zasiłek stały wyrównawczy	50/50	102 300	63/63	154 567	75/75	201 047	83/83	229 358
Macierzyński zasiłek okresowy	104/102	67 346	76/76	82 031	72/72	64 526	30/30	33 380



	2001		2002		2003		2004	
Macierzyński zasiłek jednorazowy	78/77	14 490	71/71	14 108	58/58	11 819	24/24	4 925
Zasiłek okresowy	200/198	22 161	422/405	171 694	318/310	74 315	195/192	54 289
Specjalny zasiłek okresowy	6/6	651	43/43	8 598	30/30	5 425	0	0
Zasiłek okresowy gwarantowany	22/22	65 854	22/22	83 201	18/18	67 586	12/12	16 600
Specjalne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0
Bilet kredytowy	60/51	x	73/57	x	92/75	x	47/44	x
Ubezpieczenie zdrowotne	229/229	64 737	245/245	59 523	183/183	52 387	79/79	22 704
Ubezpieczenie społeczne	61/61	142 148	63/63	76 637	54/54	74 006	45/45	22 007
Wyprawka szkolna	-	-	51/51	4 590	59/59	5 310	-	-
Razem	923/903	964 710	1 265/1 225	1 231 113	1 109/1 071	1 044 685	515/509	383 263
Obszar rewitalizowany								
Renta socjalna	28/28	118 414	30/30	129 800	30/30	101 156	-	-
Zasiłek socjalny	-	-	-	-	-	-	-	-
Zasiłek stały wyrównawczy	11/11	38 950	12/12	39 710	10/10	38 288	13/13	43 522
Macierzyński zasiłek okresowy	4/4	1 039	6/6	6 574	5/5	4 721	3/3	2 788
Macierzyński zasiłek jednorazowy	3/3	791	5/5	1 005	6/6	1 206	3/3	603
Zasiłek okresowy	14/14	2 240	69/69	20 875	70/70	10 353	41/41	7 839
Specjalny zasiłek okresowy	-	-	11/11	1 700	6/6	1 100	-	-
Zasiłek okresowy gwarantowany	7/7	23 393	7/7	25 550	6/6	26 423	7/7	10 652
Specjalne usługi opiekuńcze	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilet kredytowy	2/2	x	2/2	x	3/3	x	3/3	x
Ubezpieczenie zdrowotne	39/39	11 025	39/39	9 475	40/40	11 450	24/24	6 897
Ubezpieczenie społeczne	12/12	27 963	12/12	14 597	10/10	13 705	10/10	4 890
Wyprawka szkolna	-	-	-	-	5/5	450	-	-
Razem	120/120	223 815	193/193	249 286	191/191	208 852	104/104	77 191

Źródło Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 38 Zadania finansowane z budżetu miasta.

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004	
	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń	liczba osób/rodzin	kwota świadczeń
Miasto								
Zasiłki celowe i w naturze (na żywność, opał, leki, obuwie, energię elektryczną, gaz, przybory szkolne itp.)	398/377	47 382	375/356	48 107	370/334	73 090	488/456	105 357
Wyprawka z tytułu urodzenia dziecka (w naturze)	15/15	2 979	6/6	1 123	-	-	-	-
Zasiłki celowe specjalne	43/42	3 630	32/32	4 333	34/34	5 394	53/53	7 735
Sprawienie pogrzebu	1/1	2 090	1/1	1 603	3/3	2 761	1/1	1 898
Schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	51/51	231 910	70/69	228 191	62/60	232 954	54/53	217 101
Razem	508/486	287 991	484/464	283 357	469/431	314 199	596/563	332 091
Obszar rewitalizowany								
Zasiłki celowe i w naturze (na żywność, opał, leki, obuwie, energię elektryczną, gaz, przybory szkolne itp.)	45/45	5 710	53/53	7 500	88/88	13 090	82/82	16 080
Wyprawka z tytułu urodzenia dziecka (w naturze)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zasiłki celowe specjalne	1/1	100	6/6	860	6/6	790	9/9	1 250
Sprawienie pogrzebu	-	-	-	-	-	-	-	-
Schronienie	-	-	-	-	-	-	-	-
Usługi opiekuńcze	8/8	36 378	8/8	26 079	12/12	45 088	10/10	40 203
Razem	54/54	42 188	67/67	34 439	106/106	58 968	101/101	57 533

Źródło Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

II.6.e Bezpieczeństwo publiczne.

Władze miasta, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy włączyły się w opracowanie przez powiat programu „Bezpieczny Powiat Nidzicki”, który został przyjęty w 2004 roku. Działania tam zawarte realizowane przez samorząd terytorialny i instytucje odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa na terenie gmin tworzących powiat wpisują się w działania realizowane na terenie miasta i obszaru rewitalizowanego. W programie stwierdzono konieczność podjęcia działań na rzecz pogłębienia współpracy pomiędzy policją a mieszkańcami. W programie

zawarto także szereg działań, które przy wspólnej ich realizacji z policją, strażą pożarną i innymi służbami porządkowymi powinny przyczynić się do wzrostu bezpieczeństwa w mieście.

Policja

Za bezpieczeństwo publiczne odpowiedzialna jest policja i straż pożarna. Według danych Powiatowej Komendy Policji w Nidzicy liczba czynów przestępczych na terenie powiatu w roku 2004, w stosunku do roku 2003, uległa zmniejszeniu o 5%. W tabeli poniżej zamieszczono dane za lata 2001-2004 na temat przestępczości notowanej na terenie powiatu.

Tabela 39 Przestępczość na terenie powiatu nidzickiego

Lp.	Rodzaj czynów przestępczych	Rok			
		2001 powiat	2002 powiat	2003 powiat	2004 powiat
1	Zabójstwa	0	1	0	0
2	Zgwałcenia	3	2	3	3
3	Kradzież z włamaniem	225	199	161	159
4	Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	24	31	14	11
5	Kradzież	186	194	185	189
6	Bójka i pobicie	41	29	30	41
7	Uszczerbek na zdrowiu	9	17	18	17
8	Przestępstwa gospodarcze	70	35	34	55
9	Przestępstwa drogowe	376	465	215	277
10	Przestępstwa o charakterze kryminalnym	892	811	855	684
Razem		1826	1784	1515	1436

Źródło Komenda Powiatowa Policji w Nidzicy.

Wśród czynów karalnych odnotowywanych w ostatnich latach dominuje kategoria określana jako przestępstwa o charakterze kryminalnym (47,6%). Za nią idą przestępstwa drogowe (19,3%) oraz kradzieże z włamaniami (11,1%) i kradzieże (13,2%).

Największą wykrywalność czynów przestępczych odnotowuje się wśród przestępstw gospodarczych oraz w czynach przestępczych powodujących uszczerbek na zdrowiu. Działalność policji cechuje również duża skuteczność w wykrywaniu przestępstw drogowych i bójek. Najmniejszą wykrywalność zaobserwowano w przypadku kradzieży oraz kradzieży z włamaniem.

Porównując odnotowane przestępstwa w statystykach policyjnych, zaistniałe na terenie miasta i obszaru rewitalizowanego można stwierdzić, że więcej niż połowa wszelkiego typu przestępstw zaistniała na terenie rewitalizowanym. Najwięcej przestępstw odnotowano w grupie kradzieży z włamaniem i w grupie rozbójów i wymuszeń rozbójniczych. Generalnie można stwierdzić, że obszar ten w mieście jest traktowany przez mieszkańców jako rejon o podwyższonym ryzyku.

Komenda Powiatowa Policji w Nidzicy realizuje szereg programów prewencyjnych, którymi objęto miasto Nidzicę i rejon rewitalizowany miasta. W ich ramach można wskazać na następujące programy:

1. Program „Bezpieczna Warmia i Mazury”

Program ten jest realizowany od 1 stycznia 2005 roku i ma na celu podniesienie bezpieczeństwa na terenie województwa, które założono osiągnąć poprzez:

- ograniczenie przestępczości wśród nieletnich,

- dążenie do zmniejszenia dynamiki przestępczości kryminalnej, zwłaszcza najbardziej dokuczliwej dla społeczeństwa przestępczości pospolitej,
- ograniczenie przestępczości gospodarczej,
- budowa partnerskich kontaktów między policją - mieszkańcami – samorządem terytorialnym.

2. Program „Bezpieczny powiat nidzicki”

Program ten jest realizowany od kwietnia 2004 roku i ma na celu podniesienie bezpieczeństwa na terenie powiatu, które założono osiągnąć poprzez:

- dążenie do zmniejszenia dynamiki przestępczości kryminalnej, zwłaszcza najbardziej dokuczliwej dla społeczeństwa przestępczości pospolitej,
- ograniczenie przestępczości nieletnich,
- poprawę wykrywalności sprawców przestępstw,
- przeciwdziałanie wybrykom chuligańskim, aktom wandalizmu i zakłócania ładu oraz porządku publicznego,

3. Program „Bezpieczne miasto”

Program ten jest realizowany od 1 stycznia 1999 roku i ma na celu podniesienie bezpieczeństwa na terenie powiatu, które założono osiągnąć poprzez:

- ograniczenie przestępczości pospolitej, w szczególności w rejonach zagrożonych przestępczością i wykroczeniami oraz w okresie napływu turystów w rejonach rekreacyjnych nad jeziorami,
- zapobieganie i przeciwdziałanie przestępczości wśród nieletnich oraz patologiom społecznym

Ponadto, na terenie powiatu nidzickiego były realizowane działania prewencyjne oraz częściowo na terenie miasta Nidzica i obszaru rewitalizowanego, takie jak:

- „**Samochód**” - działania prewencyjne mające na celu ograniczenie kradzieży z włamaniem do pojazdów oraz przeciwdziałanie zdarzeniom kryminalnym,
- „**Bezpański Pies**” - działania prewencyjne przy udziale Straży Miejskiej i Straży Leśnej oraz przedstawicieli samorządów lokalnych, mające na celu podniesienie świadomości społecznej dotyczącej skutków prawnych wynikających z obowiązków spoczywających na właścicielach psów oraz ograniczenie ilości wykroczeń z art. 77 kw.,
- „**Nietrzeźwy w miejscu publicznym**” - działanie skierowane w szczególności na ograniczenie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz dostępu napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży,
- „**Małolat - zjawisko demoralizacji i przestępczości nieletnich**” – działania skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej mające na celu przeciwdziałanie przestępczości nieletnich i ograniczenia zjawisk patologicznych,
- „**Pierwszy dzień wiosny**” - akcja mająca na celu przeciwdziałanie wybrykom chuligańskim i zakłóceniom porządku publicznego przez młodzież oraz ujawnienie nieletnich spożywających alkohol i odurzających się środkami narkotycznymi,
- „**Poznaj swojego dzielnicowego**” - akcja mająca na celu poznanie przez mieszkańców swoich dzielnicowych i nawiązanie lepszego kontaktu z dzielnicowymi. Działanie przeprowadzono przy udziale lokalnej prasy,
- „**Wędkarz**” - akcja mająca na celu ograniczenie popełniania wykroczeń i przestępstw na obszarach wodnych i przeciwdziałaniu kłusownictwu na wodach. Działania przeprowadzono przy udziale Społecznej Straży Rybackiej,
- „**Nieletni Wagarowicz**” - akcja mająca na celu przeciwdziałanie wybrykom chuligańskim i zakłóceniom porządku publicznego przez młodzież, ujawnianie

wagarowiczów oraz ujawnienie nieletnich spożywających alkohol i odurzających się środkami narkotycznymi,

- **„Dzielnicowy w szkole - zadbaj o swoje bezpieczeństwo”** - działania mające na celu propagowanie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w okresie wakacji oraz udział dzielnicowych w uroczystości zakończenia roku szkolnego,
- **„Pies 2003”** - działania edukacyjno - prewencyjne mające na celu ograniczenie ilości wykroczeń z art. 77 kw., działania edukacyjne we wszystkich szkołach podstawowych na terenie powiatu nidzickiego dotyczące ochrony przed atakiem psa,
- **„Bezpieczne wakacje 2003”** - działania mające na celu uniknięcie zagrożeń i zapewnienie bezpiecznego wypoczynku,
- **„Zadbaj o swoje mienie - bezpieczne mieszkanie”** - działania prewencyjne - profilaktyczne działania mające na celu propagowanie prawidłowych zabezpieczeń technicznych mieszkań, piwnic i innych obiektów oraz ograniczenie ilości przestępstw przeciwko mieniu,
- **„Zadbaj o swoje mienie - bezpieczny ogród”** - działania prewencyjno - profilaktyczne działania mające na celu propagowanie prawidłowych zabezpieczeń ogrodów działkowych, ograniczenie ilości kradzieży i szkodnictwa ogrodowego,

Straż pożarna

Za zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców w zakresie ochrony życia, zdrowia i środowiska przyrodniczego poprzez walkę z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwo techniczne, chemiczne, ekologiczne i medyczne odpowiada Powiatowa Komenda Straży Pożarnej w Nidzicy należąca do Jednostki Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Zagrożenia pożarowe.

Duże zagrożenie pożarowe występuje w zakładach pracy i różnego rodzaju obiektach zlokalizowanych na terenie objętym programem rewitalizacji. Są to takie obiekty jak:

1. Archiwum Państwowe – znaczna ilość materiałów palnych ze względu na przechowywane dokumenty;
2. Szpital Miejski;
3. Komenda Powiatowa Policji;
4. Bank Spółdzielczy;
5. Przedszkole nr 4;
6. dwie apteki (przy ul. Mickiewicza i ul. Kościuszki)
7. Urząd Miejski;
8. dwa kościoły;
9. dwa hotele (Kamiński i Gregorovius);
10. Nidzicki Ośrodek Kultury (zamek);
11. centrum handlowe;
12. dwie dyskoteki („Magnez”, „Night Club”);
13. Restauracja „Pod Zamkiem”;
14. Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących;
15. Zespół Szkół Ogólnokształcących;
16. kompleks budynków mieszkalnych
17. Wytwórnia Win i Miodów Pitnych;
18. Zakład Przemysłu Drzewnego „PERFEKT”- znaczne zagrożenie pożarowe ze względu na dużą ilość materiałów palnych i specyficzny tok produkcji;
19. Zakład nr 11 i 13 „Mazur Comfort”- znaczne zagrożenie pożarowe ze względu na dużą ilość materiałów palnych i tok produkcyjny.
20. Zespół Szkół nr 2;

21. kościół katolicki;

22. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska – zagrożenie chemiczno-ekologiczne ze względu na stosowane surowce i półprodukty używane przy produkcji oraz ze względu na amoniak w instalacji chłodniczej (1000 kg).

Obiekty wymienione w pozycji od 1 do 16 oraz 20 i 21 zaliczone są do grupy obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, a tym samym zaliczone są do kategorii zagrożenia ludzi (ZL).

Obiekty wymienione w pozycji 17, 18, 19 i 22 zaliczone są do grupy obiektów produkcyjno-magazynowych (PM), w których występuje znaczne zagrożenie pożarowe i chemiczno-ekologiczne.

Zagrożenia chemiczno-ekologiczne

Stwarzają je toksyczne środki przemysłowe występujące w zakładach pracy oraz przewożone transportem kolejowym i drogowym. Zakłady pracy posiadające toksyczne środki przemysłowe mają opracowane plany działania na wypadek wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Obejmują one zagadnienia organizacyjne, wyposażenie w sprzęt ratowniczy i środki do neutralizacji oraz zasady prowadzenia akcji ratowniczych. Jednak na terenie miasta i powiatu większe zagrożenie od obiektów stacjonarnych stwarzają środki transportu, drogowe i kolejowe przewożące toksyczne środki przemysłowe. Zagrożenie tego typu występuje na trasie Warszawa-Gdańsk. Tymi trasami przewożone są między innymi; chlor, amoniak, gaz propan-butan, kwasy, benzyny w ilościach trudnych do oszacowania. Zagrożenie stwarza także infrastruktura miasta – sieci i instalacje techniczne, przemysłowe i komunalne. W tabeli poniżej przedstawiono dane na temat odnotowanych różnego rodzaju zdarzeń na terenie miasta i obszaru rewitalizowanego, w których interweniowała straż pożarna.

Tabela 40 Pożary odnotowane na terenie miasta Nidzicy i obszaru rewitalizowanego w latach 2001-2004.

Lp.	Rodzaj czynów przestępczych	Rok							
		2001		2002		2003		2004	
		miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany
1	Administracyjno biurowe								
2	Służby zdrowia					1	1		
3	Administracyjno usługowe					1	1		
4	Widowiskowo sportowe								
5	Inne obiekty użyteczności publ.	1	1	2		1	1	1	1
6	Mieszkalne wielorodzinne	4		2		4	4	4	4
7	Mieszkalne jednorodzinne	7		5		2		3	
8	Inne obiekty mieszkalne	4	2			4	1		
9	Budynki gospodarcze	1		4		2		1	
10	Budynki produkcyjne			1					
11	Obiekty magazynowe	1							
12	Pomieszczenia socjalne								
13	Parki, lasy miejskie			1		1			
14	Rurociągi	1							
15	Place budowy								
16	Autobusy								
17	Samochody osobowe	1		3	2	5	3	3	2
18	Samochody ciężarowe			1					
19	Uprawy rolne							1	
20	Nieużytki rolne	30	5	4		15	3	11	

Lp.	Rodzaj czynów przestępczych	Rok							
		2001		2002		2003		2004	
		miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany
21	Sterty i stogi			1					
22	Maszyny rolnicze								
23	Budynki inwentarskie								
24	Śmietniki	18	8	22	12	14	10	11	5
25	Garaże	1	1	3	1				
26	Zsypy								
27	Trawy i trawniki	1		14	3	2	1	1	1
28	Obiekty przyrody naturalnej	2		3					
29	Wybuch gazów								
30	Inne nietypowe obiekty			7	1	6	1	4	2

Źródło Dane Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nidzicy.

Spośród wszystkich pożarów odnotowanych na terenie miasta na obszar rewitalizowany przypadało w okresie lat 2001-2004 38%. Dużym problemem na obszarze rewitalizowanym są pożary śmietników i trawy na trawnikach.

Tabela 41 Miejscowe zagrożenia odnotowane na terenie miasta Nidzicy i obszaru rewitalizowanego w latach 2001-2004.

Lp.	Rodzaj czynów przestępczych	Rok							
		2001		2002		2003		2004	
		miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany	miasto	obszar rewitalizowany
1	Administracyjno biurowe	8	5	5	1	1	1		
2	Administracyjno usługowe	3	2			3	2		
3	Obiekty oświaty i nauki	2	1	8	4			1	
4	Widowiskowo sportowe	2	2	2	1	3	1		
5	Inne obiekty użyteczności publ.	3	3	3	1	10	4	2	
6	Mieszkalne wielorodzinne	7	5	17	4	18	6	9	6
7	Mieszkalne jednorodzinne	6	2	11	2	17	6	21	5
8	Budynki gospodarcze	1		3	1				
9	Budynki produkcyjne					2	1		
10	Obiekty magazynowe	1				1		2	
11	Place budowy								
12	Parki, lasy miejskie								
13	Samochody osobowe	4		5	2	6		10	
14	Samochody ciężarowe	1	1	3	1			1	
15	Nieużytki rolne								
16	Garaże	4		4		10	1	3	2
17	Obiekty przyrody naturalnej	22	11	11	4	12	4	12	3
18	Inne nietypowe obiekty	9	1	9	4	20	11	15	3

Źródło Dane Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nidzicy.

Udział obszaru rewitalizowanego w miejscowych zagrożeniach stanowi 25% w skali miasta. Najwięcej zagrożeń notowano w mieszkaniach wielorodzinnych, w grupie samochodów osobowych i wśród obiektów przyrody naturalnej.

II.6.f Organizacje pozarządowe.

Miasto Nidzica, podobnie jak większość miast na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, cechuje się średnią aktywnością swoich mieszkańców. Aktywność mieszkańców i jej wielokierunkowość zinstytucjonalizowana w różnego rodzaju organizacjach jest przejawem poziomu rozwoju demokratycznego danego społeczeństwa. Działalność różnego rodzaju organizacji na rzecz społeczności lokalnej stwarza możliwość samorozwoju tej społeczności, a jednocześnie pozwala świadczyć przez te organizacje różnego rodzaju usługi na rzecz tej właśnie społeczności. Duża ilość działających organizacji stwarza także lepsze możliwości artykulacji różnego rodzaju potrzeb przez grupy interesu.

Na terenie miasta działają następujące organizacje:

- Katolickie Stowarzyszenie "CIVITAS CHRISTIANA"
- Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręczeńiowych
- Nidzicka Fundacja Rozwoju "NIDA"
- Nidzicki Fundusz Lokalny
- Polski Czerwony Krzyż - Zarząd Rejonowy
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых
- Polski Związek Niewidomych Okręg Warmińsko-Mazurski - Zarząd Koła w Nidzicy
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Nidzicy
- Stowarzyszenie dla Ekorozwoju Ziemi Nidzickiej
- Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne
- "Bractwo Rycerskie Komturii Nidzickiej"
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Rodzin Patologicznych
- Towarzystwo Ziemi Nidzickiej
- Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca w Nidzicy
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych

Wśród organizacji wymienionych, jak i nie wymienionych działających na terenie miasta można dokonać podziału na dwie zasadnicze grupy: pierwsza grupa jest to grupa organizacji, w której dominuje działalność na rzecz społeczności lokalnej, druga grupa to organizacje, w których dominuje działalność na rzecz swoich członków, a wtórnie działalność na rzecz społeczności lokalnej. Rejon objęty programem rewitalizacji jest również terenem działalności wskazanych organizacji.

II.7. Analiza SWOT.

Przedstawiona analiza SWOT ukazuje atuty i słabe strony miasta Nidzicy i obszaru miasta poddanego procesom rewitalizacji. Wykorzystując te metodologię analizy wskazuje się kierunki działań zmierzające do poprawy istniejącej sytuacji. Analiza została wykonana w formie tabelarycznej, w ujęciu uwarunkowań rozwojowych wewnętrznych i zewnętrznych.

Przedłożona analiza SWOT stała się punktem wyjściowym do opracowania założeń programu rewitalizacji. W tabelach przedstawiono nie tylko poszczególne mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia, ale także siłę ich obecnego oddziaływania na rozwój miasta (w skali od +1 do +5 w przypadku uwarunkowań pozytywnych oraz w skali od -5 do -1 w przypadku uwarunkowań negatywnych) jak również trend (rosnący ↑, malejący ↓, ustabilizowany →). W tabelach poniżej znajdują się opisy poszczególnych czynników oddziałujących na rozwój miasta.

II.7.a Mocne i słabe strony.

Mocne strony

Lp.	Kluczowe mocne strony	Miasto Nidzica		Obszar rewitalizowany	
		Siła oddziaływania mocnej strony od +1 do +5	Trend	Siła oddziaływania mocnej strony od +1 do +5	Trend
1.	Atrakcyjne położenie miasta	+5	↑	+5	↑
2.	Duże walory historyczne i turystyczne miasta	+5	↑	+5	↑
3.	Posiadanie licznych zabytków, w tym zamku	+5	↑	+5	↑
4.	Położenie przy drogach tranzytowych	+5	→	+3	→
5.	Istnienie terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą	+4	↑	+2	↑
6.	Znaczny odsetek osób w wieku produkcyjnym	+3	↑	+3	↑
7.	Wzrost poziomu kształcenia	+3	↑	+3	↑
8.	Rozwój telekomunikacji i telefonii komórkowej	+3	↑	+3	↑
9.	Rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej	+3	↑	+3	→
10.	Rozwój stowarzyszeń, organizacji lokalnych, fundacji NIDA	+3	↑	+3	↑
11.	Poprawa energetyczna budynków mieszkaniowych poprzez docieplanie zewnętrzne	+3	↑	+3	↑
12.	Rozwój instytucji otoczenia biznesu	+3	↑	+4	↑
13.	Odpowiednio przygotowana i doświadczona kadra pedagogiczna	+3	→	+3	→
14.	Dobrze rozwinięty sport szkolny	+3	→	+3	→
15.	Dobrze rozwinięte szkolnictwo średnie	+3	↑	+3	↑
16.	Istnienie tradycji rzemieślniczych	+3	↑	+2	↑
17.	Rozwój lokalnego przemysłu drzewnego i spożywczego	+2	↑	+3	↑
18.	Poprawa estetyki budynków i osiedli mieszkaniowych	+2	→	+2	→
19.	Istnienie terenów rezerwowych pod budownictwo mieszkaniowe	+2	→	+1	→
20.	Rozwój rynku hurtowego	+1	↑	+2	↑

Słabe strony

Lp.	Kluczowe słabe strony	Miasto Nidzica		Obszar rewitalizowany	
		Siła oddziaływania słabej strony od -1 do -5	Trend	Siła oddziaływania słabej strony od -1 do -5	Trend
1.	Wysoka stopa bezrobocia, występowanie bezrobocia dziedzicznego	-5	↑	-5	↑
2.	Brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego	-5	↑	-2	↑
3.	Mała dostępność do wysokokwalifikowanej kadry medycznej w ramach usług finansowanych przez kasę chorych	-4	↑	-3	↑
4.	Małe zainteresowanie inwestorów miastem	-3	→	-4	→
5.	Bardzo niski stopień zagospodarowania turystycznego	-4	→	-4	→
6.	Zły stan nawierzchni ulic i chodników	-4	→	-4	→
7.	Znaczny odpływ wykształconej młodzieży do większych ośrodków miejskich	-4	↑	-4	↑
8.	Zbyt mała wydajność ujęć wody w stosunku do potencjalnych potrzeb	-3	↑	-4	↑
9.	Niepełna kanalizacja sanitarna w mieście, ok.8% mieszkańców poza systemem kanalizacyjnym	-3	↑	-2	↑
10.	Brak systemu segregacji odpadów komunalnych	-3	↑	-2	↑

Lp.	Kluczowe słabe strony	Miasto Nidzica		Obszar rewitalizowany	
		Siła oddziaływania słabej strony od -1 do -5	Trend	Siła oddziaływania słabej strony od -1 do -5	Trend
11.	Brak kapitału finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej	-3	→	-5	→
12.	Problem alkoholizmu wśród młodzieży	-3	→	-5	↑
13.	Zagrożenia popolitą przestępczością	-3	→	-5	↑
14.	Brak mieszkań socjalnych i komunalnych	-3	→	-4	→
15.	Mała aktywność gospodarcza i przedsiębiorczość mieszkańców	-3	→	-4	→
16.	Niski poziom dochodów ludności	-3	↑	-4	↑
17.	Problem bezpańskich psów	-3	↑	-4	→
18.	Zagrożenie ze strony młodocianych osób naruszających ustalony ład i porządek np. chuligaństwo, wandalizm	-3	↓	-4	→
19.	Duża liczba nieekologicznych kotłowni w budynkach jednorodzinnych	-3	↓	-3	↓
20.	Niedostosowanie kierunków kształcenia szkół średnich do potrzeb rynku pracy	-3	→	-3	→
21.	Niska mobilność bezrobotnych mieszkańców miasta	-3	→	-3	→
22.	Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa	-3	→	-3	→
23.	Postępująca degradacja zasobów mieszkaniowych	-2	↑	-4	↑
24.	Niedorozwój obiektów sportowych na terenie miasta	-2	→	-2	→
25.	Niedorozwój bazy materialnej placówek kultury	-2	→	-2	→
26.	Niski poziom integracji społeczności lokalnej	-2	→	-2	→
27.	Duża skala potrzeb remontowych - szczególnie gospodarki komunalnej	-2	→	-4	→
28.	Niskie kwalifikacje siły roboczej	-2	↑	-4	↑
29.	Bariera ekonomiczna w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych	-2	↑	-3	↑
30.	Mało funkcjonalny układ komunikacji miejskiej, niedostosowany system komunikacyjny do aktualnych potrzeb ruchu drogowego i pieszego	-2	↑	-2	↑
31.	Niepełna inwentaryzacja stanu infrastruktury	-2	→	-2	→
32.	Spadająca liczba urodzeń	-2	↑	-2	↑
33.	Znacząca dekapitalizacja mieszkaniowych zasobów komunalnych	-1	→	-4	↑

Średnia ocena mocnych stron miasta na skali pięciopunktowej wyniosła 3,20 punktu. Do mocnych stron miasta (o najwyższych wartościach) zostało zaliczone atrakcyjne położenie miasta, walory turystyczne i historyczne w postaci licznych zabytków oraz położenie przy drogach tranzytowych. Wskazano także na istnienie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą.

Ocena średnia mocnych stron obszaru rewitalizowanego wyniosła 3.15. Podobnie jak w przypadku miasta wskazano na atrakcyjne położenie, walory turystyczne i historyczne obszaru rewitalizowanego.

Średnia ocena słabych stron miasta Nidzicy na skali ujemnej pięciopunktowej wyniosła -2,89 punktu, a w przypadku obszaru rewitalizowanego -3,39 punktu. Do najsłabszych stron zaliczono: wysoką stopę bezrobocia, brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego, małą dostępność do wysokokwalifikowanej kadry medycznej i małe zainteresowanie inwestorów miastem.

Na obszarze rewitalizowanym wskazano na wysoką stopę bezrobocia, narastanie zjawisk alkoholizmu wśród młodzieży, wzrost przestępczości i brak wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

II.7.b Szanse i zagrożenia zewnętrzne.

Szansy zewnętrzne tkwiące w otoczeniu

Lp.	Kluczowe szanse	Miasto Nidzica		Obszar rewitalizowany	
		Siła oddziaływania szansy od +1 do +5	Trend	Siła oddziaływania szansy od +1 do +5	Trend
1.	Korzystne położenie komunikacyjne	+5	↑	+2	↑
2.	Bliskość położenia aglomeracji olsztyńskiej	+5	↑	+2	↑
3.	Położenie na szlaku handlowym tranzytowym z północy na południe	+4	↑	+3	↑
4.	Rozwinięte kontakty handlowe z innymi regionami kraju w zakresie zbytu produkcji rolnej i przemysłowej	+3	↑	+2	↑
5.	Czyste nie zdegradowane środowisko naturalne	+3	↑	+2	↑
6.	Rozwój tranzytowego towarowego ruchu kołowego	+3	↑	+2	↑
7.	Rozwój turystyki w Polsce wydłużenie sezonu turystycznego	+3	↑	+5	↑
8.	Rozwój handlu i gastronomi	+3	↑	+5	↑
9.	Położenie w obszarze Zielonych Płuc Polski	+2	→	+2	→
10.	Bliskość ośrodków akademickich w Olsztynie i trójmieście	+2	↑	+1	↑
11.	Niski wskaźnik inflacji	+1	→	+1	→

Zagrożenia zewnętrzne tkwiące w otoczeniu

Lp.	Kluczowe zagrożenia	Miasto Nidzica		Obszar rewitalizowany	
		Siła oddziaływania zagrożenia od -1 do -5	Trend	Siła oddziaływania zagrożenia od -1 do -5	Trend
1.	Brak wystarczających środków finansowych z budżetu państwa na skuteczną walkę z bezrobociem	-5	→	-5	→
2.	Niedostateczne środki subwencji oświatowej dla samorządów (brak środków na zajęcia pozalekcyjne, na naukę jęz. obcych, na wyposażenie pracowni przedmiotowych, na prowadzenie świetlic, na stypendia socjalne i zasiłki dla uczniów, na dokształcanie nauczycieli)	-5	↑	-5	↑
3.	Brak stabilnej polityki prorodzinnej ze strony państwa	-4	↑	-5	↑
4.	Niewystarczające środki na pomoc społeczną	-4	↑	-5	↑
5.	Bardzo niskie nakłady na instytucje kultury i sportu	-4	↓	-4	↓
6.	Położenie w rejonie słabego rozwoju gospodarczego	-4	→	-4	→
7.	Zły stan techniczny dróg krajowych i wojewódzkich	-4	↑	-4	↑
8.	Niski poziom życia mieszkańców w kraju	-3	↑	-4	↑
9.	Duże bezrobocia w kraju	-3	↑	-3	↑
10.	Brak środków na modernizację dróg	-3	↑	-2	↑
11.	Brak systemów krajowego wsparcia budownictwa mieszkaniowego	-2	→	-3	→
12.	Duża odległość od silnych ośrodków przemysłowych	-2	→	-2	→
13.	System prawny powodujący długotrwałą procedurę rozpoczęcia realizacji inwestycji	-2	↑	-2	↑

Lp.	Kluczowe zagrożenia	Miasto Nidzica		Obszar rewitalizowany	
		Siła oddziaływania zagrożenia od -1 do -5	Trend	Siła oddziaływania zagrożenia od -1 do -5	Trend
14.	Zagrożenia awariami chemicznymi w transporcie drogowym i kolejowym	-2	→	-2	→

Szanse rozwojowe miasta w ocenie są zbliżone do mocnych stron. Średnia ocena szans rozwojowych to 3,09 punktu w skali miasta i 2,45 punktu w skali obszaru rewitalizowanego. Za największe szanse rozwojowe uznano korzystne położenie miasta komunikacyjne, bliskość położenia aglomeracji miejskiej olsztyńskiej, położenia na szlakach handlowych prowadzących z północy na południe. W obszarze rewitalizowanym wskazano na rozwój turystyki jako szansę rozwoju tego terenu oraz na rozwój handlu i gastronomii.

Średnia ocena wskazanych zagrożeń osiągnęła wartość $-3,36$ punktu w skali miasta i $-3,57$ punktu w przypadku obszaru rewitalizowanego. Największego zagrożenia upatruje się w braku wystarczających środków finansowych na walkę z bezrobociem, niezadowolającym poziomem finansowania oświaty z budżetu państwa, który nie pozwala na prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów, w braku stabilnej polityki prorodzinnej ze strony państwa. Podobne zagrożenia są także odnotowane w przypadku obszaru rewitalizowanego.

III. Nawiązanie do strategicznych dokumentów.

W rozdziale tym omówiono dokumenty, które powstały na poziomie województwa warmińsko-mazurskiego, powiatu nidzickiego i gminy Nidzica mające wpływ na opracowany program rewitalizacji. Przy omawianiu tych dokumentów ograniczono się tylko do przedstawienia kwestii istotnych w tym opracowaniu.

III.1. Nawiązanie do strategii rozwoju województwa.

Opracowany program wpisuje się cele przyjęte w strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego i założenia aktualizacyjne strategii rozwoju przyjęte przez Sejmik Wojewódzki w 2004 roku.

W lipcu 2000r. sejmik wojewódzki uchwalił *Strategię rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego*. Stanowi ona podstawę realizacji polityki regionalnej w województwie warmińsko-mazurskim - jest koncepcją systemowego działania na rzecz długofalowego rozwoju regionu poprzez racjonalną alokację środków finansowych. W swej konstrukcji uwzględnia uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju tak, aby dobrze służyć kształtowaniu świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców regionu oraz pobudzać ich aktywność gospodarczą podnoszącą konkurencyjność województwa. Horyzont czasowy strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego sięga 2015 roku.

Sformułowana w *Strategii* wizja brzmi: *Zasobne i gospodarne Warmia i Mazury regionem czystego powietrza, wód i żywności o wysokiej jakości*. Wizja ta ma szanse realizacji poprzez wsparcie trzech podstawowych, wynikających z uwarunkowań wojewódzkich dziedzin gospodarki, do których należą: rolnictwo, gospodarka turystyczna i przemysł oparty o technologie przyjazne środowisku. Wizję rozwoju urzeczywistniać będzie społeczeństwo informacyjne ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, działających w warunkach sprzyjających aktywności gospodarczej i obywatelskiej.

Przy tak określonej wizji rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego przyjęto **cel główny Strategii**, który brzmi:

Rozwój Warmii i Mazur na rzecz spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej w jednoczącej się Europie.

Cel główny jest realizowany przez osiem celów strategicznych. Sformułowane są one następująco:

1. **Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość** - promowanie oraz aktywne wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności, prowadzące do powstania silnego sektora gospodarczego, zdolnego konkurować na rynkach krajowych i międzynarodowych.
2. **Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich** – rozwój zasobów ludzkich mający poprawić zatrudnianie poprzez zwiększenie poziomu wykształcenia, szczególnie grup zagrożonych utratą miejsc pracy w związku z restrukturyzacją gospodarki oraz zwiększenie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i pracowników do zmieniających się warunków pracy.
3. **Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania** – inwestowanie w infrastrukturę techniczną warunkującą rozwój społeczno-gospodarczy regionu oraz przyczyniającą się do zachowania jego walorów przyrodniczych. Przyjęte działania mają podnieść konkurencyjność regionu poprzez tworzenie nowych przedsiębiorstw i tym samym zwiększyć atrakcyjność zamieszkania.

4. **Zamożne, wszechstronnie rozwinięte obszary wiejskie filarem gospodarki regionu** – ograniczanie bezrobocia oraz poprawa warunków życia ludności na obszarach wiejskich poprzez tworzenie m.in. alternatywnych źródeł dochodów.
5. **Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur**- pełne wykorzystanie terenów atrakcyjnych turystycznie, rozszerzenie zbyt skromnej oferty turystycznej poza sezon letni oraz oferty produktów turystycznych i skoordynowanie promocji województwa.
6. **Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne** – zwiększenie atrakcyjności zamieszkania regionu dzięki sprawnej infrastrukturze technicznej i socjalnej, czystemu środowisku, a także możliwościom edukacji i kształcenia oraz dostępowi do kultury.
7. **Województwo warmińsko-mazurskie krajowym liderem czystości środowiska** – zachowanie przyrodniczych walorów regionu poprzez szczególną ochronę środowiska oraz zasobów naturalnych.
8. **Bogactwo dziedzictwa i kultury regionu istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego** - ochrona dorobku minionych pokoleń, edukacja kulturalna, powszechniejsze uczestnictwo w kulturze, stwarzanie warunków do działalności twórczej i społeczno-kulturalnej w oparciu o tradycję i kulturową tożsamość.

III.2. Nawiązanie do planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Przyjęty „**Plan zagospodarowania przestrzennego**” oparł się na wcześniej przyjętej strategii rozwoju województwa. Oba opracowania są elementami zintegrowanego planowania regionalnego na Warmii i Mazurach. W systemie tym strategia wyznacza główne kierunki rozwoju społ.-ekonom. województwa, określa wizję rozwoju, cele oraz działania, natomiast plan zagospodarowania przestrzennego określa miejsca i warunki ich lokalizacji w przestrzeni. Komplementarność tych opracowań warunkuje uzyskanie optymalnych efektów w realizacji zadań zawartych w programach wojewódzkich. Cele strategiczne, operacyjne i działania strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego znalazły swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych celach zagospodarowania przestrzennego województwa - w polityce przestrzennej poprzez określenie zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wskazania przestrzeni dla zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego województwa analiza uwarunkowań wewnętrznych zagospodarowania przestrzennego była ściśle związana z uwarunkowaniami określonymi w strategii rozwoju województwa, interpretując ustalenia w kategoriach zagospodarowania przestrzennego. Problematyka uwarunkowań rozwoju przestrzennego województwa - trzech głównych elementów zagospodarowania przestrzennego jakimi są środowisko przyrodnicze, sieć osadnicza i infrastruktura techniczna, ujmowana była w postaci układów obszarowych, węzłowych i liniowych. Zachowanie takiego podziału było niezbędne dla ujawnienia zachodzących między nimi harmonijnych i konfliktowych relacji decydujących o kształcie zagospodarowania przestrzennego. Podstawowe związki zachodzą między:

- środowiskiem przyrodniczym a osadnictwem,
- osadnictwem a infrastrukturą techniczną,
- infrastrukturą techniczną a środowiskiem.

Na terenie województwa zostały wyodrębnione obszary o podobnych uwarunkowaniach, w których określone zostały bariery i konflikty oraz preferencje dla rozwoju. Obszary te przeanalizowane zostały z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych między innymi tych, które wynikają z zapisów koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju. Na terenie województwa wyodrębnione zostały obszary funkcjonalne, które dzielą województwo na jednostki wyróżniające się występującymi na

tych obszarach związkami między poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego i dominującymi funkcjami gospodarczymi oraz predyspozycjami rozwoju.

Obszary funkcjonalne charakteryzują się ujednoliconą, albo bardzo podobną w swoim zasięgu polityką przestrzenną i stanowią strefy polityki przestrzennej. Wśród tych jednostek wyróżniają się: strefa wielofunkcyjna związana organicznie ze stolicą województwa o dominującej funkcji turystycznej nazwana strefą *olsztyńską*, strefy wielofunkcyjne *elbląska*, *bartoszycko – kętrzyńska*, *działdowska i elcka* o przewadze gospodarki rolnej oraz strefa *szczytnowska*, także wielofunkcyjna, ze znacznymi ograniczeniami w rozwoju z uwagi na dużą wrażliwość terenu na antropopresję. Każdy z tych obszarów ma odmienną strukturę wewnętrzną i dynamikę rozwoju. Dla każdej strefy określona została polityka przestrzenna i kierunki jej rozwoju oraz zadania niezbędne do likwidacji barier i ograniczeń oraz wykorzystania preferencji rozwoju. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kończy wykaz zadań adresowany do samorządu województwa i powiatu, a wszystkie zadania realizowane są w przestrzeni gmin.

Tak przeprowadzona analiza zagospodarowania przestrzennego w układzie elementów obszarowych, węzłowych i liniowych pozwoliła na wyodrębnienie na terenie województwa obszarów o podobnych uwarunkowaniach rozwoju: Północnego i Wschodniego, Zachodniego, Środkowego, Południowego. Obszar Południowy składa się z czterech powiatów: działdowskiego, nidzickiego, szczywieńskiego i piskiego. Miasto Nidzica zostało zaliczone do ośrodków wspomagających rozwój w tym obszarze.

III.3. Nawiązanie do programu wojewódzkiego.

Celem generalnym działań rozwojowych zapisanych w Programie Rozwoju Regionalnego, o wsparcie, którego samorząd województwa warmińsko-mazurskiego wnioskuje do Rady Ministrów RP, pozostaje cel główny strategii województwa, jakim jest:

Rozwój Warmii i Mazur na rzecz spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej w jednoczącej się Europie

Należy jednak zaznaczyć, iż *Program Rozwoju Regionalnego* na lata 2004-2006 jako jeden z narzędzi realizacji strategii wojewódzkiej nie obejmuje wszystkich wyznaczonych w niej celów strategicznych, a jedynie te, które na podstawie analizy SWOT uznano za najważniejsze do realizacji w latach 2004-2006.

W opracowanym programie określono cele szczegółowe które mają służyć realizacji celu generalnego. Wskazano następujące cele szczegółowe:

1. Wzrost konkurencyjności województwa warmińsko-mazurskiego poprzez wzmocnienie infrastruktury technicznej i społecznej służącej rozwojowi gospodarczemu i zwiększeniu atrakcyjności zamieszkania.
2. Stworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym i regionalnym, a także poprawa zdolności do programowania i realizacji projektów w zakresie rozwoju zasobów ludzkich na tych szczeblach.
3. Aktywizacja społeczna i gospodarcza obszarów zagrożonych marginalizacją, w celu umożliwienia im włączenia się w procesy rozwojowe kraju i Europy.
4. Poprawa warunków rozwoju społeczno-gospodarczego regionu w obszarze przygranicza.

Aby zapewnić realizację celu głównego oraz celów szczegółowych w Programie Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006 przyjęto następujące priorytety:

- 1 W komponentcie *Programu Rozwoju Regionalnego* finansowanego ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006:

- Priorytet I** - rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionu,
- Priorytet II** - wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach,
- Priorytet III** - rozwój lokalny.

2 W komponencie *Programu Rozwoju Regionalnego* finansowanego ze środków budżetu państwa:

- Priorytet I** - rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz społecznej w regionie,
- Priorytet II** - pobudzanie inicjatyw gospodarczych i społecznych służących podnoszeniu jakości życia mieszkańców regionu.

3 W komponencie *Programu Rozwoju Regionalnego* finansowanego ze środków inicjatywy wspólnotowej INTERREG III A:

- Priorytet I** - wzrost konkurencyjności i produktywności obszaru współpracy przez rozwój infrastruktury transgranicznej, współpracy gospodarczej i naukowo – technicznej,
- Priorytet II** - wsparcie współpracy pomiędzy narodowościami, integracji społeczno-kulturowej oraz rynku pracy.

III.4. Nawiązanie do strategii powiatu nidzickiego

W strategii rozwoju powiatu sformułowano misję rozwoju odwołującą się do integracji terenu powiatu do aktywności mieszkańców i ich przedsiębiorczości.

Aktywny, zintegrowany i gospodarny powiat nidzicki stwarza dogodne warunki rozwoju i wypoczynku

W strategii rozwoju sformułowano pięć obszarów strategicznego oddziaływania i 5 celów strategicznych wraz z priorytetami. Poniżej je zamieszczono

Obszary strategiczne:

- A. Skuteczna edukacja**
- B. Konkurencyjna gospodarka rolna i rozwój wsi**
- C. Rozwinięta przedsiębiorczość**
- D. Atrakcyjna oferta turystyczna**
- E. Integracja społeczna**

Cele i programy:

Cel strategiczny A	Ucząca się społeczność
Priorytet 1	Praktyczna edukacja
Priorytet 2	Edukacja ekologiczna
Priorytet 3	Edukacja – wspólna sprawa
Priorytet 4	Edukacja ekonomiczna
Cel strategiczny B	Konkurencyjna gospodarka rolna i atrakcyjna wieś
Priorytet 1	Aktywna wieś

Priorytet 2	Konkurencyjne rolnictwo
Priorytet 3	Wiejska alternatywa
Cel strategiczny C	Rozwinięta przedsiębiorczość
Priorytet 1	Informacja i współpraca
Priorytet 2	Frontem do przedsiębiorcy
Cel strategiczny D	Kompleksowa obsługa turysty
Priorytet 1	Profesjonalny gospodarz
Priorytet 2	Nidzica wita
Cel strategiczny E	Wspieranie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją
Priorytet 1	Spółczeństwo obywatelskie
Priorytet 2	Integracja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych
Priorytet 3	Zakład aktywizacji zawodowej

III.5. Nawiązanie do planu rozwoju powiatu nidzickiego.

Opracowany plan rozwoju powiatu nidzickiego wpisal się w realizowaną strategię rozwoju powiatu nidzickiego i strategię gmin tego terenu. W planie rozwoju wskazano na 4 obszary realizacji zadań, w których oczekuje się poprawy sytuacji w wyniku podejmowanych działań.

W opracowanym planie rozwoju określono następujące kluczowe obszary rozwoju powiatu:

- A. SKUTECZNA EDUKACJA** – kierunek o charakterze horyzontalnym, który warunkuje możliwości osiągnięcia wymiernych rezultatów w pozostałych obszarach. To właśnie edukacja determinuje postęp w rozwoju rolnictwa na konkurencyjnym rynku europejskim, rozwój przedsiębiorczości rozumianej zarówno jako rozwój firm jak i kształtowanie przedsiębiorczych postaw. Również rozwój turystyki wymaga podnoszenia wiedzy i doskonalenia umiejętności, których brakuje zarówno osobom zatrudnionym w branży jak i pośrednio uczestniczącym w rynku usług turystycznych.
- B. KONKURENCYJNA GOSPODARKA ROLNA I ROZWÓJ WSI** - bardzo ważny kierunek strategicznego rozwoju. Grupa lokalnych liderów dostrzega w rolnictwie problemy spowodowane niskim poziomem przetwórstwa rolnego oraz eksport surowców, które nie są przetwarzane na terenie powiatu. Ten kierunek oznacza rozwój możliwości do wykorzystania przez osiąganie tzw. wartości dodatniej z produkcji rolniczej oraz stanowi zachętę i wyzwanie do współpracy rolników.
- C. ROZWINIĘTA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ** - wskazania dotyczące przygotowanych terenów pod inwestycje, dogodnego położenia pod względem komunikacyjnym i geograficznym oraz z drugiej strony występującego bezrobocia były podstawą wyznaczenia kolejnego strategicznego kierunku rozwoju „Rozwinięta Przedsiębiorczość”. Możliwości rozwoju stwarza pozyskanie zewnętrznych inwestorów oraz rozwijanie lokalnych programów wspierania małych i średnich firm.
- D. ATRAKCYJNA OFERTA TURYSTYCZNA** - w podsumowaniu „rundy orientacji” pojawiło się także wiele elementów z zakresu wykorzystania potencjału turystycznego w powiecie. Wskazywano na walory turystyczne – krajobrazowe, historyczne, na dogodne położenie komunikacyjne (bliskość Warszawy, Nidzica – „brama” na Mazury). Wskazania te doprowadziły do określenia kierunku strategicznego rozwoju: „Atrakcyjna oferta turystyczna”.

E. INTEGRACJA SPOŁECZNA - w toku „rundy orientacji” wskazywano jako ważną siłę „aktywność mieszkańców”. W dalszych pracach nad strategią, wiele osób w zespołach programowych wskazało dodatkowo jeszcze jeden problem, który podobnie jak edukacja ma horyzontalny charakter. Określono dodatkowy kierunek strategicznego rozwoju jako „integrację społeczną” rozumianą jako konieczność wykorzystania potencjału działających w powiecie organizacji pozarządowych, aktywności grup nieformalnych, a z drugiej strony kierunku współpracy w wielu dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.

Określono listę zadań ważnych, których realizacja będzie miała wpływ na rozwój powiatu nidzickiego. Wskazano na następujące obszary zadań według hierarchii ważności:

- Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej
- Poprawa stanu infrastruktury społecznej (budowa i remonty obiektów użyteczności publicznej oraz remonty budynków szkolnych)
- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu poprzez wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego
- Dostosowanie rolnictwa do wymogów UE
- Pobudzenie rozwoju przedsiębiorczości
- Budowanie społeczeństwa informacyjnego

Wskazano na listę projektów realizowanych przez Starostwo Powiatowe w Nidzicy w latach 2004-2006.

1. Przebudowa drogi powiatowej – ul. Olsztyńskiej w Nidzicy wraz z kanalizacją deszczową od km 0+243,50 do km 1 +325,00 dł. 1,08 km.
2. Przebudowa dróg powiatowych wraz z chodnikami i kanalizacją deszczową przebiegających przez m. Janowo i Komorowo.
3. Budowa drogi powiatowej Nr 26756 Połcie Stare – Smolany Żardawy w lok. 2+465,4 do km 3+400 dł. 0,94 km.
4. Przebudowa drogi powiatowej Nr 26734 Nidzica – Szerokopaś – Sątóp w lok. od km 8+900 do km 10+500 dł. 1,6km.
5. Przebudowa drogi powiatowej Nr 26 742 Zaborowo-Niedanowo-Kozłowo w lok. od km 0+000 do km 7+120

Tabela 42 Zestawienie projektów i kosztów realizacji projektów

Planowane inwestycje na terenie Powiatu Nidzickiego na lata 2004-2006	Czas realizacji	Koszt ogółem PLN	Wkład własny	Środki ze ZPORR	Środki z innych źródeł
Przebudowa drogi powiatowej-ul. Olsztyńskiej w Nidzicy wraz z kanalizacją deszczową dł 1,08km.	2005r.	1 910 812	286 622	1 433 109	191 081
Przebudowa dróg powiatowych wraz z chodnikami i kanalizacją deszczową przebiegających przez m. Janowo i Komorowo.	2005-2006r.	2 975 499	446 325	2 231 624	297 550
Budowa drogi powiatowej Nr 26734 Nidzica-Szerokopaś-Sątóp dł. 1,6km.	2006r.	785 717	117 858	589 288	78 572
Budowa drogi powiatowej Nr 26756 Połcie Stare-Smolany Żardawy dł. 934,6m.	2006r.	741 717	111 258	556 288	74 172
Przebudowa drogi powiatowej Nr 26 742 Zaborowo-Niedanowo-Kozłowo w lok. Od km 0+000 do km 7+120	2006-2007r.	4 000 000	600 000	3 000 000	400 000
Razem		10 413 745	1 562 062	7 810 309	1 041 375

Źródło Plan rozwoju powiatu nidzickiego.

III.6. Nawiązanie do strategii rozwoju gminy Nidzica.

Przyjęta strategia rozwoju gminy Nidzica wyznaczyła ramy rozwojowe gminy i określiła priorytety tego rozwoju. W ramach strategii określono cel nadrzędny według zapisu z 1988 roku. Strategia rozwoju oparł się na wykonanej analizie SWOT, która stanowiła punkt wyjścia do sformułowania celu nadrzędnego, oraz określenia obszarów *działań* umożliwiających jego osiągnięcie. Nadrzędny cel strategiczny rozwoju miasta i gminy Nidzica określono w 1998 r. jako:

Zrównoważony rozwój gospodarczy gminy z efektywnym wykorzystaniem aktywów oraz minimalizacją czynników negatywnych

Realizacja celu strategicznego wymaga wyznaczenia głównych obszarów działań, na jakich należy skupić się na przestrzeni najbliższych lat, aby móc osiągnąć zharmonizowany rozwój. Przedstawione poniżej obszary bazują przede wszystkim na szansach gminy, jak również na neutralizowaniu słabych stron. W ramach celu strategicznego sformułowano następujące cele operacyjne:

- 1. Rozbudowa infrastruktury**
- 2. Stworzenie warunków do rozwoju terenów nad jeziorem Omulew z zachowaniem wymagań ochrony środowiska**
- 3. Stworzenie warunków do rozwoju turystyki**
- 4. Rozwój sfery społecznej**
- 5. Rozwój terenów wiejskich**

Każdemu z obszarów działań przyporządkowanych jest kilkanaście/dziesiąt projektów. Są one określone w ten sposób, aby ich realizacja przyczyniała się w sposób bezpośredni lub pośredni do poprawy sytuacji w danym obszarze działań. Może się zdarzyć, że analogiczne lub bardzo zbliżone projekty będą umiejscowione w różnych obszarach - nie jest to żaden błąd w założeniach, należy raczej przyjąć za oczywiste nakładanie się obszarów działań i niemożliwość ich ścisłego rozgraniczania.

III.7. Nawiązanie do planu rozwoju lokalnego miasta i gminy Nidzica.

Plan rozwoju lokalnego został przyjęty w 2004 roku. W planie wskazano na grupę zadań w dwóch podokresach: 2004-2006 i 2007-2013. W ramach strategii wskazano następujące obszary zadań w gminie jako istotne:

- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji terenu miasta i gminy
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej terenu miasta i gminy
- Budowa ulic na terenie miasta Nidzica oraz budowa dróg gminnych
- Zagospodarowanie odpadów stałych
- Poprawa stanu infrastruktury społecznej (budowa i remonty obiektów użyteczności publicznej oraz remonty budynków szkolnych)
- Kreowanie produktu turystycznego poprzez wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego, a w szczególności tworzenie tras rowerowych, szlaków wodnych, przystani i punktów widokowych
- Konsekwentne realizowanie planów promocji gminy
- Utworzenie planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nidzica oraz wybranych obszarów wiejskich
- Społeczeństwo informacyjne
- Promocja firm istniejących na terenie gminy
- Kreowanie modelu aktywności, zwłaszcza w środowisku młodzieży szkolnej

W opracowanym planie w latach 2004-2006 uznano następujące zadania za priorytetowe dla rozwoju gminy:

1. Budowa ulic, kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz sieci wodociągowej na osiedlu „Cegielniana” w Nidzicy.
2. Sieć wodociągowa wraz z przyłączami w Wałach i Zimnej Wodzie.
3. Sieć kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w miejscowości Tatary.
4. Budowa hali widowiskowo-sportowej w Nidzicy.
5. Sieć kanalizacji sanitarnej i wodociągowej na ulicy Miłej w Nidzicy.
6. Opracowanie programu rewitalizacji.

W latach 2007-2013 uznano następujące zadania realizowane przez gminę za istotne dla rozwoju gminy:

1. Sieć wodociągowa wraz z przyłączami w Wałach i Zimnej Wodzie
2. Sieć kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Tatarach
3. Hala widowiskowo-sportowa w Nidzicy
4. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej wokół jeziora Omulew
5. Remont ratusza
6. Budowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Jabłonce wraz z wyposażeniem
7. Budowa Centrum Rekreacyjno-Sportowego
8. Kreowanie produktu turystycznego poprzez środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe

III.8. Nawiązanie do dokumentów planistycznych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

W opracowanym i przyjętym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta gminy Nidzica” określono uwarunkowania rozwoju, cele rozwoju, kierunki rozwoju. W przyjętym studium określono **cel nadrzędny** w postaci osiągnięcia harmonijnego, wszechstronnego trwałego rozwoju struktury przestrzennej miasta i gminy, zapewniający sukcesywny wzrost jakości zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku, przy zachowaniu właściwych relacji między strategicznymi celami szczegółowymi.

Cele przyrodnicze.

Cele przyrodnicze wyrażają się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego poprzez:

1. zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkania mieszkańców miasta w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego,
2. ochrona funkcjonowania i zachowania ciągłości przestrzennej systemu obszarów naturalnych powiązań przyrodniczych,
3. wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla realizacji innych form gospodarczego użytkowania.
4. zmniejszenie negatywnych skutków ciężkiego ruchu samochodowego; zanieczyszczenia powietrza i ponadnormatywnego poziomu hałasu poprzez jego eliminację z miasta i kierowanie na obwodnicę.

Cele ekologiczne

Cele ekologiczne wyrażają się w kształtowaniu mechanizmów stymulujących efektywny, wielostronny rozwój miasta:

1. pozyskanie inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,

2. zapewnienie maksymalnego wsparcia dla tworzenia i rozwoju średnich przedsiębiorstw przez przygotowanie ofert lokalizacyjnych.

Cele infrastrukturalne

Cele infrastrukturalne wyrażają się w kształtowaniu mechanizmów stymulujących efektywny, wielostronny rozwój poprzez:

1. stworzenie odpowiednich warunków dla utrzymania i rozbudowy węzła komunikacyjnego drogi krajowej nr 7 i dróg wojewódzkich 545 i 604,
2. tworzenie warunków dla rozbudowy obwodnicy,
3. podnoszenie standardów życia mieszkańców poprzez rozwój systemów infrastruktury technicznej przychylnej środowisku.

Cele społeczne

Cele społeczne wyrażają się w poprawie standardów cywilizacyjnych oraz w sprawnym funkcjonowaniu miasta:

1. zahamowanie odpływu z miasta osób młodych poprzez tworzenie korzystnych warunków dla powstania nowych miejsc pracy oraz uzyskiwania poszukiwanych kwalifikacji w mieście i gminie,
2. rozszerzenie bazy szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
3. uruchomienie różnych form budownictwa mieszkaniowego,
4. zapewnienie rozwoju usług kultury, rozrywki i sportu.

Cele strukturalno-przestrzenne

Cele strukturalno-przestrzenne polegają na zachowaniu lub przywracaniu ładu przestrzennego w zagospodarowaniu miasta

1. efektywne wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej poprzez zróżnicowanie intensywności, w zależności od położenia w strukturze przestrzennej,
2. uporządkowanie i ucytelnienie struktury miasta,
3. eliminacja konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów,
4. racjonalna gospodarka terenami i efektywne ich wykorzystanie.

IV. Założenia programu rewitalizacji.

Opracowany program rewitalizacji opiera się na założeniach zawartych w „Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego” przyjętym 16 kwietnia 2004 roku przez Komitet Monitorujący oraz Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 roku. W załączniku nr 6 zawarto wskazówki związane z procedurą opracowania programu rewitalizacji i elementami, które on powinien zawierać. Zapisy tam zawarte stały się podstawą do opracowania programu rewitalizacji.

IV.1. Horyzont czasowy programu.

W opracowanym dokumencie przyjęto horyzont czasowy obejmujący lata 2005-2013, który został podzielony na dwa podokresy: 2005-2006 i 2007-2013. Pierwszy podokres, obejmujący lata 2005-2006, jest podokresem obligatoryjnym i zawiera precyzyjne zadania do realizacji na obszarze rewitalizowanym. Drugi podokres, obejmujący lata 2007-2013, zawiera w pierwszych latach precyzyjnie określone zadania, które wraz z upływem czasu są w swoich zapisach mniej precyzyjne gdyż wiąże się to z trudnością planowania zadań w tak odległej perspektywie czasu. Planowanie średniookresowe tutaj występujące jest również obciążone dużym ryzykiem popełnienia błędu sekwencji w czasie realizacji zadań, co wiąże się z możliwością znacznych zmian modyfikacyjnych uwarunkowań realizacji zadań występujących w otoczeniu.

IV.2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.

Program rewitalizacji obejmuje teren miasta położony w centrum miasta. Obszar ten został wskazany na podstawie wykonanych analiz i danych zawartych w diagnozie. Obszar wskazany do rewitalizacji obejmuje historycznie najstarszą część miasta. W obszarze tym znajduje się zamek średniowieczny położony na wzgórzu, który dał początek miastu znajdującemu się poniżej w niedalekim jego sąsiedztwie. Miasto było otoczone murami, co determinowało jego kształt urbanistyczny i warunki rozwojowe. Za murami powstawały osady tworzące przestrzeń funkcjonalną z miastem i zamkiem. Sytuacja ta spowodowała, że obszar miasta poddany rewitalizacji został w swoim kształcie przestrzennym ukształtowany w minionych wiekach. Liczne zabytki budownictwa, które są świadkami minionych lat znajdujące się na tym terenie ilustrują historię miasta i konieczność jej ciągłości poprzez zachowanie budowli się tu znajdujących ich ochronę oraz rekonstrukcję.

Obszar ten jest poprzecinany licznymi rowami i kanałami odprowadzającymi wody opadowe do rzeki Nidy, która przepływa przez ten teren. Na obszarze tym znajduje się dworzec kolejowy i dworzec autobusowy. Skupione są tu różnego typu instytucje takie jak Urząd Miejski, Urząd Powiatowy, Sąd, Archiwum Państwowe, Komenda Powiatowa Policji, placówki oświaty, kościoły, placówki służby zdrowia. Siedziby tych instytucji w większości znajdują się w historycznych budynkach o cennych walorach architektonicznych. Tory kolejowe przebiegające przez ten teren obok rzeki stanowią naturalną przeszkodę komunikacyjną w tym obszarze. Sąsiedztwo torów kolejowych i bocznic spowodowało, że w ich sąsiedztwie ulokowały się liczne magazyny i zakłady, które korzystają z transportu kolejowego. Teren rewitalizowany poprzecinany jest układem dróg i ulic. Znajduje się tu między innymi droga wojewódzka nr 545 (ul Działdowska, ul R. Traugutta, ul Sprzymierzonych, ul 1 Maja) oraz droga nr 604 (ul J. Słowackiego, ul A. Mickiewicza, ul Wyborska) i liczne drogi powiatowe i miejskie. Drogi wojewódzkie tworzą oś układu komunikacyjnego na tym terenie.

Układ granic obszaru rewitalizowanego ze względu na ukształtowanie terenu nie ma regularnego przebiegu w terenie i bazuje na układzie istniejących dróg i ulic, cieków wodnych, linii energetycznych napowietrznych, granic posesji i ogrodzeń.

Od **północy** granica obszaru rewitalizowanego została wyznaczona przez ulicę **Brzozową**, która dochodzi do ulicy **Olsztyńskiej**. Ulica Olsztyńska przecina kanał melioracyjny, który dalej przechodzi w **rów melioracyjny** - odprowadza on wody opadowe do rzeki Nidy, którym przebiega granica obszaru. Kanał ten przechodzi pod torami kolejowymi na ich drugą stronę przecinając ulicę Grunwaldzką. Po wschodniej stronie (lewa strona wraz z biegiem rzeki) rzeki Nidy granica obszaru przebiega wzdłuż **rowu melioracyjnego**, który jednocześnie stanowi granicę administracyjną miasta na pewnym odcinku. Rów melioracyjny łączy się z ulicą **Ogrodową**, która leży na jego przedłużeniu. Ulica Ogrodowa dochodzi do ulicy **1 Maja** (droga wojewódzka nr, 545) którą dalej przebiega granica obszaru rewitalizowanego. Ulica 1 Maja przechodzi w ulicę **Nowomiejską** i przecina się z ulicą **Górną**, która stanowi najdalej wysuniętą północną granicę obszaru rewitalizowanego. Następnie granica przebiega wzdłuż ogrodzenia szkoły i posesji prywatnych do granicy administracyjnej miasta.

Granica administracyjna miasta, którą dalej przebiega granica obszaru, rewitalizowanego wyznacza **wschodnią** granicę obszaru rewitalizowanego. Granica obszaru przebiega dalej ulicą **Wojska Polskiego**. Ulica Wojska Polskiego stanowi jednocześnie granicę administracyjną miasta i krzyżuje się z ulicą **A. Steffena**, która wyznacza granicę administracyjną miasta i obszaru rewitalizowanego. Granica obszaru rewitalizowanego przebiega dalej ulicą **Przechodnią**, która dochodzi do ulicy **Wyborskiej** - wyznacza ona najdalej wysuniętą na wschód granicę obszaru rewitalizowanego.

Rów melioracyjny przebiegający pod ulicą Wyborską i dalej w kierunku rzeki Nidy wyznacza fragment granicy obszaru od strony **południowej**. Na przedłużeniu rowu melioracyjnego znajduje się ulica **B. Limanowskiego**, która dochodzi do ulicy **Warszawskiej**. Granica dalej na krótkim odcinku przebiega wzdłuż ulicy Warszawskiej by ponownie przebiegać rowem melioracyjnym w kierunku rzeki, do której ma swoje ujście. Ujście rowu melioracyjnego do rzeki Nidy wyznacza najdalej na południe wysuniętą granicę obszaru. Na krótkim odcinku granica przebiega rowem melioracyjnym by dalej przebiegać ulicą **I. Kraszewskiego**. Granica obszaru przecina na wysokości ulicy I. Kraszewskiego ulicę Kolejową i przechodzi przez tory kolejowe.

Tory kolejowe stanowią **zachodni** fragment granicy obszaru rewitalizowanego. Granica obszaru następnie zbacza w kierunku zachodnim dochodząc do **stadionu miejskiego**, którego teren przyległy stanowi fragment zachodniej granicy. Ścieżki terenów spacerowo-sportowych wyznaczają zachodnią granicę, która łączy się z ogrodzeniami parafii i posesji znajdujących się na przedłużeniu ulicy Brzozowej. W ten sposób granica obszaru rewitalizowanego się zamyka wyznaczając tym samym obszar objęty programem rewitalizacji.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że odnotowane wskaźniki dla obszaru wskazanego do rewitalizacji znacząco odbiegają do wskaźników dla pozostałej części miasta. Odchylenie to wskazuje na nawarstwianie się trudności, które prowadzą do degradacji tego obszaru. Na podstawie danych można przyjąć, że stosunek parametrów opisanych w diagnozie, po skorygowaniu ich przez wskaźnik ludności, kształtuje się jak, 1 do 0,75, czyli odnotowywane zjawiska i procesy występują na tym obszarze częściej.

Opierając się na danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonych badań ankietowych wśród mieszkańców miasta Nidzicy można stwierdzić, że wskaźniki opinii są do siebie zbliżone obszaru rewitalizowanego i miasta. Niemniej obszar rewitalizowany w ocenie osób ankietowanych cechuje się gorszymi parametrami od całego miasta.

Porównując obszar rewitalizowany do reszty miasta Nidzicy można stwierdzić, że odsetek osób biernych zawodowo na tym obszarze (35,4%) był wyższy w porównaniu do miasta (24,8%). Także osoby aktywne zawodowo z tego obszaru częściej (60%) w porównaniu do reszty miasta (50%) obawiały się utraty pracy w najbliższym czasie. Również

większy odsetek gospodarstw domowych z obszaru rewitalizowanego (47,9%) posiadał w swoim składzie osoby bezrobotne w porównaniu do reszty gospodarstw (44,0%) domowych z terenu miasta. Obszar rewitalizowany cechuje się niższym odsetkiem osób bezrobotnych zarejestrowanych w gospodarstwach domowych (31,3%) w porównaniu do całego miasta (33,9%). Także odsetek pobierających zasiłek (4,2%) jest niższy w porównaniu do miasta (9,2%).

Obszar rewitalizowany cechuje się wyższym odsetkiem (22,9%) osób, które korzystały z pomocy społecznej w porównaniu do reszty miasta (19,3%). Odsetek mieszkańców deklarujących najniższe dochody (do 150 zł na jedną osobę) w gospodarstwie domowym jest wyższy na terenie rewitalizowanym (8,3%) w porównaniu do reszty miasta (3,7%). Także odsetek gospodarstw posiadających najwyższe dochody na jedną osobę (powyżej 750 zł) jest niższy na terenie rewitalizowanym (29,2%) w porównaniu do reszty miasta (32,1%). Mieszkańcy obszaru rewitalizowanego (29,2%) częściej, w porównaniu do wszystkich ankietowanych (25,7%), wskazywali na trudne i bardzo trudne warunki życia.

Poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców Nidzicy jest zróżnicowane. Najwięcej mieszkańców wskazuje, że najbezpieczniej czują się tylko w dzień (65,0% miasto, 53,0% obszar rewitalizowany). O każdej porze doby czuje się bezpiecznie tylko 20,2% mieszkańców miasta i 18,6% mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Porównując odsetek osób, które były ofiarami przestępstw na terenie miasta i obszaru rewitalizowanego w okresie ostatnich trzech lat można stwierdzić, że jest on zbliżony do siebie. Na to, że członkowie najbliższej rodziny stali się ofiarami przestępstw wskazało na terenie miasta 22,9% mieszkańców, a z terenu rewitalizowanego 18,9%. Na to, że sami ankietowani byli ofiarami przestępstwa wskazało 16,5% mieszkańców miasta i 14,6% mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Mieszkańcy obszaru rewitalizowanego częściej wyrażali negatywną opinię o placówkach oświaty w porównaniu do wszystkich ankietowanych. Negatywnie oceniło placówki przedszkolne 8,4% mieszkańców obszaru rewitalizowanego i 6,5% miasta. Szkoły podstawowe negatywnie oceniło 6,3% mieszkańców obszaru rewitalizowanego i 3,7% mieszkańców miasta. Gimnazja negatywnie oceniło 10,4% mieszkańców obszaru rewitalizowanego i 6,5% mieszkańców miasta.

IV.3. Planowane przedsięwzięcia.

Opracowany "Lokalny Program Rewitalizacji na obszar Centrum Miasta Nidzicy na lata 2005 – 2013" zakłada podjęcie działań w trzech obszarach, które będą działały stymulująco na rozwój gospodarczy i społeczny. Działania te ograniczą negatywne skutki zachodzących procesów na tym terenie i zahamują jego degradację. Spowodują one również ograniczenie ujemnego oddziaływania na środowisko naturalne poprzez prowadzoną przez człowieka działalność gospodarczą i bytową.

Przedsięwzięcia przedstawione poniżej będą realizowane przez cały okres realizacji programu rewitalizacji. Do przedsięwzięć tych zostały przypisane zadania, które dopełniają działania i nadają im wymiar precyzyjnych zamierzeń inwestycyjnych lub nieinwestycyjnych, w zależności od ich charakteru: Przedstawione zadania są uzupełniane podzadaniami, które są konkretnymi tytułami inwestycyjnymi do realizacji w najbliższych latach. Nie wszystkie podzadania na obecnym etapie opracowania dokumentu zostały doprecyzowane.

IV.3.1. Planowane przedsięwzięcia przestrzenne.

Grupa przedsięwzięć przestrzennych ma na celu stymulowanie rozwoju infrastruktury technicznej stwarzającej perspektywy rozwoju oraz uporządkowania przestrzennego rewitalizowanego terenu. W grupie tej znajduje się 4 przedsięwzięcia przestrzenne i 19 zadań.

Przedsięwzięcie I Rozwój infrastruktury technicznej.**Zadania:**

1. Rozbudowa sieci wodociągowej.
2. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej.
3. Rozbudowa sieci ciepłowniczej.
4. Rozbudowa sieci gazowej.
5. Modernizacja sieci energetycznej.
6. Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Przedsięwzięcie II Rozwój układu komunikacyjno-drogowego.**Zadania:**

7. Modernizacja dróg miejskich.
8. Budowa miejsc parkingowych.
9. Modernizacja i budowa przystanków komunikacji miejskiej.
10. Budowa i modernizacja chodników.

Przedsięwzięcie III Remont i renowacja istniejących zasobów mieszkaniowych.**Zadania:**

11. Likwidacja tzw. „niskiej emisji” ze źródeł opalanych paliwem stałym poprzez rozbudowę istniejących sieci ciepłowniczych i gazowych oraz wykorzystanie biomasy i innych źródeł energii odnawialnej.
12. Modernizacja zasobów mieszkaniowych komunalnych.
13. Modernizacja zasobów mieszkaniowych spółdzielni mieszkaniowych.
14. Modernizacja pozostałych zasobów mieszkaniowych.

Przedsięwzięcie IV Porządkowanie układu przestrzennego.**Zadania:**

15. Prowadzenie prac planistycznych zmierzających do opracowania „Planu Zagospodarowania Przestrzennego” i uaktualniających w postaci opracowywania planów miejscowych.
16. Tworzenie zasobu gruntów komunalnych pod planowane inwestycje infrastrukturalne realizowane przez gminę lub na rzecz gminy.
17. Sporządzenie map akustycznych i programu ochrony przed hałasem komunikacyjnym obszaru rewitalizowanego.
18. Przygotowanie dokumentacji technicznej do realizacji zadań.
19. Restauracja terenów zieleni miejskiej.

IV.3.2. Planowane przedsięwzięcia gospodarcze.

Przedsięwzięcia zawarte w tym podpunkcie mają na celu wyzwolenie inicjatyw stymulujących wzrost przedsiębiorczości. Zadania tu zawarte powinny stworzyć warunki do rozwoju gospodarczego terenu objętego programem. W grupie tej znajduje się 3 przedsięwzięcia gospodarcze i 5 zadań.

Przedsięwzięcie V Wspieranie przedsiębiorczości.**Zadania:**

20. Doskonalenie form zarządzania majątkiem publicznym poprzez jednostki nim zarządzające.

Przedsięwzięcie VI Rozwój gospodarki obszaru rewitalizowanego.**Zadania:**

21. Przyciąganie na teren rewitalizowany nowych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.
22. Kampania promocyjna rewitalizowanego obszaru jako miejsca działalności gospodarczej.

Przedsięwzięcie VII Finansowe mechanizmy wsparcia.**Zadania:**

23. Wykorzystanie dostępnych narzędzi finansowych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.
24. Wykorzystanie środków finansowych dostępnych w ramach programów pomocowych UE.

IV.3.3. Planowane przedsięwzięcia społeczne.

Obszar przedsięwzięć społecznych pozwala na ograniczanie zasięgu oddziaływania zjawisk patologii społecznych. Stwarza warunki do zdobycia nowych kwalifikacji i umiejętności istotnych przy poszukiwaniu pracy. W grupie tej znajduje się 7 przedsięwzięć społecznych i 17 zadań.

Przedsięwzięcie VIII Rozwój zasobów ludzkich.**Zadania:**

25. Uruchomienie systemu stypendialnego dla młodzieży uzdolnionej z terenu rewitalizowanego.
26. Reorientacja zawodowa osób bezrobotnych.

Przedsięwzięcie IX Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i bezdomności.**Zadania:**

27. Uruchomienie systemu szkoleń skierowanych do osób znajdujących się na marginesie życia ekonomicznego.
28. Współpraca z organizacjami pomagającymi osobom będącym w potrzebie.

Przedsięwzięcie X Walka z patologiami społecznymi.**Zadania:**

29. Instalacja systemu kamerowego monitorowania stanu bezpieczeństwa na terenie rewitalizowanym.
30. Wspieranie organizacji prowadzących działalność wśród osób uzależnionych.

Przedsięwzięcie XI Zapobieganie zjawisku bezrobocia.**Zadania:**

31. Uruchomienie systemu kursów umożliwiających przekwalifikowanie zawodowe osób tym zainteresowanych.
32. Organizacja robót publicznych dla osób bezrobotnych.
33. Inicjowanie ruchu samopomocy wśród bezrobotnych.

Przedsięwzięcie XII Wzmocnienie instytucji publicznych.**Zadania:**

34. Renowacja Zamku i wzgórza zamkowego w Nidzicy.
35. Uruchomienie świetlicy socjoterapeutycznej.
36. Doskonalenie działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przedsięwzięcie XIII Aktywizacja środowisk dziecięcych i młodzieżowych.
Zadania:

37. Wspieranie szkolnych kół zainteresowań.
38. Wspieranie działalności szkolnych klubów sportowych.
39. Utworzenie w szkołach klas sportowych.
40. Wspomaganie działalności organizacji prowadzących pracę z dziećmi i młodzieżą.

Przedsięwzięcie XIV Uruchomienie systemu grantów dla organizacji pozarządowych.
Zadania:

41. Uruchomienie systemu opieki nad osobami starszymi w miejscu zamieszkania w postaci konkursu ofert.

IV.4. Zadania.

Opracowany Program Rewitalizacji zawiera zadania przewidziane do realizacji w latach 2005-2013, które zostały podzielone na dwa podokresy. Pierwszy podokres obejmuje lata 2005-2006 i drugi podokres obejmuje lata 2007-2013.

Wśród zgłoszonych zadań wyróżniono **zadania miasta** realizowane przez miasto i **zadania jednostek miasta** realizowane przez te jednostki. Kategoria **pozostałe zadania** zawiera zadania realizowane na terenie rewitalizowanym miasta przez jednostki, które działają na jego terenie i nie są bezpośrednio powiązane z miastem. Miasto w ich realizacji nie uczestniczy bezpośrednio; może uczestniczyć w sposób pośredni poprzez wydawanie różnego rodzaju decyzji i zezwoleń lub przy montażu finansowym środków na ich realizację.

Na okres lat 2005-2013 zgłoszono do realizacji **53 zadań**. Spośród zgłoszonych zadań **14 zadań** jest przewidzianych do realizacji przez władze miasta, **8 zadań** będzie realizowanych przez jednostki miasta, a pozostałe **31 zadania** będą realizowane przez inne podmioty działające na terenie miasta. Spośród zgłoszonych zadań do realizacji w pierwszym podokresie przewidziano do realizacji **20 zadań**, a w drugim podokresie **43 zadań**. W tabeli zamieszczonej poniżej dokonano zestawienia ilości zgłoszonych zadań w podokresach.

Tabela 43 Zestawienie zadań zgłoszonych.

Wyszczególnienie	Liczba zadań		
	ogółem	podokres 2005-2006	podokres 2007-2013
Zadania miasta	14	3	13
Zadania jednostek miasta	8	2	8
Zadania pozostałych podmiotów	31	15	22
Razem	53	20	43

Uwaga część zadań będzie realizowana w dwóch podokresach, co powoduje, że suma liczny zadań jest większa od liczby ogółem.

IV.4.a Zadania miasta.

Kategoria zadania miasta obejmuje **14 zadań** podzielonych na dwa podokresy. Podział ten wiąże się z sugestiami zawartymi w „Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego” i z okresem programowania w Unii Europejskiej. Pierwszy podokres obejmuje lata 2005-2006 i zawiera **3 zadania**. Drugi podokres obejmuje **13 zadań** realizowanych w latach 2007-2013. Zawarte w nim zadania wraz z narastaniem lat są coraz mniej precyzyjne. Są one również obarczone prawdopodobieństwem coraz większych odchyleń czasu ich realizacji. Zadania miasta realizowane w obszarze rewitalizowanym są zharmonizowane z przyjętym w 2004 roku Planem Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Nidzica.

Zadania miasta – podokres 2005-2006

Gmina Nidzica na lata 2005-2006 na obszarze rewitalizowanym zaplanowała do realizacji **3 zadania** na łączną kwotę 7 983 tys. zł. Wśród nich znajdują się zadania związane z:

- remontem ratusza - etap I polegający na remoncie dachu i adaptacji poddasza,
- rozpoczęciem budowy hali widowiskowo-sportowej,
- uruchomienie systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie gminy, który będzie obejmował również obszar rewitalizowany,
- rozpoczęciem budowy systemu komputerowego przybliżającego urząd do mieszkańca, obsługującego wszystkie urzędy na terenie miasta, gminy, powiatu i województwa w ramach „Wrota Warmii i Mazur”.

Zadania miasta – podokres 2007-2013

W podokresie lat 2007-2013 do realizacji zostało zgłoszonych **13 zadań** miasta. Wartość zadań została oszacowana na 19 482 tys. zł. Do najważniejszych zadań realizowanych w tym podokresie zaliczono:

- dalszy remont Ratusza realizowany w ramach II i III etapu polegający na odnowieniu elewacji, likwidacji barier architektonicznych oraz na renowacji piwnic i ich adaptacji,
- remont budynków szkolnych i przedszkolnych,
- dokończenie budowy hali widowiskowo-sportowej,
- kontynuację zadania związanego z wdrażaniem systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- rozbudowę infrastruktury technicznej,
- wdrożenie elektronicznego systemu monitoringu miasta,
- modernizację i budowę ulic.

W tabeli poniżej dokonano zestawienia zadań realizowanych przez miasto.

Tabela 44 Zadania miasta.

Nr zadania	Tytuł zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
1	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Przedszkolu Nr 4, ul. Krzywa 7 w Nidzicy	2007	2010	410 000	102 500		307 500			410 000
2	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Zespole Szkół Nr 1 ul. Kopernika 1 w Nidzicy	2007	2012	1 117 000	292 000		825 000			1 117 000
3	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Zespole Szkół Nr 2 ul. Karola Barke 5 w Nidzicy	2007	2011	730 000	182 500		547 500			730 000
4	Remont budynku Przedszkola Nr 2 w Nidzicy ul 1 Maja	2007	2010	270 000	67 500		202 500			270 000
5	REMONT RATUSZA Etap I - Adaptacja poddasza i remont dachu Ratusza Miejskiego w Nidzicy (2005-2007)	2004	2007	1 166 000	356 000	95 000	715 000		966 000	200 000
6	REMONT RATUSZA Etap II - Remont elewacji i zniesienie barier architektonicznych (2008-2009)	2007	2009	1 000 000	264 000	86 000	650 000			1 000 000
7	REMONT RATUSZA - Etap III - Renowacja i adaptacja pomieszczeń piwnic wraz z remontem instalacji wewnętrznych budynku (2010-2011)	2010	2011	3 000 000	790 000	260 000	1 950 000			3 000 000
8	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Zespole Szkół Nr 3 , ul.	2008	2011	630 000	157 500		472 500			630 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
	1 Maja 42 w Nidzicy									
9	Budowa hali widowiskowo - sportowej w Nidzicy	2004	2007	12 712 247	1 908 301	1 269 761	9 534 186		6 712 960	5 974 647
10	Budowa Centrum Rekreacyjno - Sportowego	2010	2013	4 000 000	400 000	600 000	3 000 000			4 000 000
11	Budowa ulicy Ogrodowej w Nidzicy	2008	2009	1 000 000	350 000		650 000			1 000 000
12	Budowa infrastruktury technicznej	2008	2010	1 000 000	350 000		650 000			1 000 000
14	Monitoring w mieście Nidzica	2007	2010	150 000	75 000			75 000	0	150 000
15	Wrota Warami i Mazur	2005	2006	304 000	76 000		228 000		304 000	0

IV.4.b Zadania jednostek miasta.

Zadania jednostek miasta zgłoszone do programu rewitalizacji obejmują **8 zadań** w latach 2005-2013. Zadania te dzielą się na dwa podokresy realizacyjne. W pierwszym podokresie obejmującym lata 2005-2006 planowane do realizacji jest **2 zadanie**. W drugim podokresie obejmującym lata 2007-2013 do realizacji zaplanowano **8 zadań**. Wyodrębnienie zadań realizowanych przez jednostki miasta w oddzielnym punkcie podyktowane jest aspektami praktycznymi, jednostki miasta posiadają osobowość prawną, posiadają swój majątek i budżet niezależny od miasta. Stan ten, w połączeniu z obowiązującymi regulacjami powoduje, że rozróżnienie takie jest konieczne przy opracowaniu powyższego dokumentu.

Zadania jednostek miasta – podokres 2005-2006

Jednostki miasta w latach 2005-2006 planują do realizacji **2 zadanie** na kwotę 523 tys. zł. Zadanie to wiąże się z renowacją wzgórza zamkowego i zamku.

Zadania jednostek miasta – podokres 2007-2013

W podokresie lat 2007-2013 do realizacji zostało zgłoszonych **8 zadań jednostek** miasta. Wartość wszystkich zadań wyceniono na 10 172 tys. zł. Do najważniejszych zadań realizowanych w tym podokresie zaliczono:

- modernizację stacji uzdatniania wody,
- kontynuację renowacji zamku i wzgórza zamkowego,
- modernizację kotłowni przy ulicy Rataja,
- wymianę sieci ciepłowniczej,
- modernizację placówek kultury.

W tabeli poniżej dokonano zestawienia zadań realizowanych przez jednostki miasta.

Tabela 45 Zadania jednostek miasta.

Nr zadania	Tytuł zadania	Podmiot realizujący	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
16	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Nidzicy ul. Kolejowa 17 C	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja	2008	2009	3 000 000	750 000	300 000	1 950 000			3 000 000
17	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Nidzicy ul. Wyborska	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja.	2010	2011	3 500 000	875 000	350 000	2 275 000			3 500 000
18	Renowacja zamku i wzgórza zamkowego w Nidzicy	Nidzicki Ośrodek Kultury	2006	2007	340 000	85 000		225 000	30 000	190 000	150 000
19	Modernizacja kotłowni przy ulicy Rataja	PUGK	2007	2008	40 000	40 000					40 000
20	Wymiana sieci ciepłowniczej	PUGK	2007	2010	315 000	79 000		236 000			315 000
22	Kino Wenus w Nidzicy	Nidzicki Ośrodek Kultury	2009	2012	1 000 000	250 000		750 000			1 000 000
23	Amfiteatr miejski	Nidzicki	2009	2012	1 000 000	250 000		750 000			1 000 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Podmiot realizujący	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		Ośrodek Kultury				000		000			000
13	Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	PUGK	2005	2013	1 500 000	150 000		1 350 000		333 334	1 166 666

IV.4.b Zadania pozostałe.

W grupie pozostałych zadań znalazły się zadania realizowane na terenie rewitalizowanym miasta przez inne podmioty nie związane bezpośrednio poprzez podległość z władzami miasta. Zadania te są realizowane na rzecz mieszkańców i miasta i mają swój bezpośredni wpływ na jakość i komfort warunków zamieszkania. Zadania zawarte w tej części obejmują zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego (Starostwo Powiatowe w Nidzicy, Urząd Marszałkowski – Zarząd Dróg Wojewódzkich), jednostki administracji rządowej (Powiatowa Komenda Policji, Komenda Powiatowa Straży Pożarnej) i podmioty gospodarcze. Różnorodność zgłoszonych zadań odzwierciedla specyfikę instytucji je zgłaszających. Realizacja tych zadań została podzielona na dwa podokresy ujęte w podpunktach. W grupie tych zadań znajduje się **31 zadania**, których wartość została oszacowana na **9 404 tys. zł**

Zadania pozostałe – podokres 2005-2006

W podokresie tym będzie realizowanych **15 zadań** na łączną kwotę **3 281 tys. zł**. Najważniejsze spośród tych zadań to:

- modernizacja placówek służby zdrowia,
- renowacja budynków i otoczenia kościołów,
- remonty budynków spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych,
- remonty budynków Straży Pożarnej i Komendy Powiatowej Policji,
- modernizacja budynków szkół podległych starostwu,
- przeprowadzenie gazyfikacji rejonów miasta, które są poza scentralizowanymi systemami gazowymi.

Zadania pozostałe – podokres 2007-2013

W podokresie lat 2007-2013 do realizacji zostało zgłoszonych **22 zadań**. Wartość wszystkich zadań oszacowano na **5 773 tys. zł**. Do najważniejszych zadań realizowanych w tym podokresie zaliczono:

- kontynuację zadań związanych z modernizacją obiektów służby zdrowia,
- kontynuację remontów w budynkach straży pożarnej i policji,
- remonty budynków spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych,
- przebudowa dróg wojewódzkich o numerze 545 i 604,
- prowadzenie prac związanych z gazyfikacją miasta.

W tabeli poniżej dokonano zestawienia zadań realizowanych przez pozostałe podmioty.

Tabela 46 Zadania pozostałe.

Nr zadania	Tytuł zadania	Podmiot realizujący	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
24	Renowacja otoczenia Kościoła NP-NMP i św. Wojciecha w Nidzicy - drogi, drenaż i sieć kanalizacji deszczowej	Parafia Rzymskokatolicka NPNMP i św. Wojciecha	2005	2006	500 000	125 000		375 000		500 000	
25	Remont elewacji wschodnich ścian budynków ul. XXX-lecia	Spółdzielnia mieszkaniowe	2006	2006	70 000	17 500		52 500		70 000	

Nr zadania	Tytuł zadania	Podmiot realizujący	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
	1 i 3										
26	Remont dachu budynku Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	2009	2009	137 718	8 487	943	128 289			137 718
27	Izolacja, docieplenie budynku Przychodni Obwodowej w Nidzicy	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	2007	2007	214 421	48 245	5 361	160 815			214 421
28	Remont dachu budynku Przychodni Obwodowej w Nidzicy	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	2006	2006	105 964	23 842	2 649	79 473			105 964
29	Wymiana okien w Przychodni Obwodowej w Nidzicy	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	2008	2008	200 234	45 053	5 006	150 176			200 234
30	Remont instalacji co. w budynku Przychodni Obwodowej w Nidzicy	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	2008	2008	180 000	40 500	4 500	135 000			180 000
31	Remont instalacji co. w budynku Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	2010	2010	366 000	82 350	9 150	274 500			366 000
32	Zagospodarowanie przyległego terenu - ogrodzenie Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	2012	2012	198 241	44 604	4 956	148 681			198 241
33	Renowacja dachu budynku Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	2006	2006	608 000		152 000	456 000		608 000	
34	Przebudowa sanitariatów w budynku Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	2006	2006	140 000		35 000	105 000		140 000	
35	Przebudowa PDOZ, strefy ogólnodostępnej oraz służb dyżurnych na parterze budynku Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	2006	2007	750 000		190 000	560 000		100 000	650 000
36	Izolacja, docieplenie budynku Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	2006	2006	198 241	44 604	4 956	148 681		198 241	
37	Remont budynku nr 4 ul Jagielly 4	Wspólnota Mieszkanowia budynku mieszkalnego Nr 4 przy ulicy Jagielly w Nidzicy	2006	2007	120 000	30 000		90 000		50 000	70 000
38	Renowacja budynku o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Nidzicy	2005	2005	71 932	15 000		46 932	10 000	71 932	0
39	Przekształcenie zabytkowego budynku po byłym młynie na obiekt handlowo-biurowy	ROL-MŁYN Lipiner Zbigniew Waldemar Borkowski	2008	2013	1 000 000	500 000		500 000		230 000	770 000
40	Wymiana gazociągu	PSG sp. z o.o.	2008	2008	41 000	41 000				0	41 000
41	Wymiana gazociągu	PSG sp. z o.o.	2008	2010	147 000	147 000				0	147 000
42	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 545	Urząd Marszałkowski	2007	2008	800 000	200 000			600 000	0	800 000
43	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 604	Urząd Marszałkowski	2009	2010	300 000	75 000			225 000	0	300 000
44	Budowa Kotłowni gazowo-olejowej w Centrum Kształcenia Praktycznego w Nidzicy	Starostwo Powiatowe w Nidzicy	2007	2008	100 000	65 000			35 000	0	100 000
45	Rozbudowa Centrum	Starostwo	2006	2009	200 000	50 000			150	50	150

Nr zadania	Tytuł zadania	Podmiot realizujący	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
	Powiadamiania Ratowniczego	Powiatowe w Nidzicy							000	000	000
46	Modernizacja obiektów Powiatowej Straży Pożarnej	Komenda Powiatowa Straży Pożarnej	2007	2009	200 000	50 000			150 000	0	200 000
47	Przebudowa ściany frontowej Spółdzielczego Domu Handlowego "Społem"	Społem" Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Nidzicy	2007	2013	150 000	37 500		112 500		0	150 000
21	Historia pełna światła i dźwięku, oręza w nidzickim zamku - iluminacja	Nidzicki Ośrodek Kultury	2009	2010	330 000	83 000		247 000			330 000
48	Poprawa funkcjonalności pomieszczeń i budynków do kształcenia zawodowego	Centrum Kształcenia Praktycznego	2006	2007	325 197	3 252	78 047	26 398		162 599	162 599
49	Renowacja i przebudowa Spichlerza przy ulicy Olsztyńskiej w Nidzicy na budynek handlowo-usługowy.	Marek Burski	2005	2007	400 000	60 000	40 000	300 000		250 000	150 000
50	Harmonizacja bryły budynku z otoczeniem Ulica 1-go Maja 1, Róg Placu Wolności	Mariusz Wit Zalewski	2008	2009	500 000	250 000		250 000		250 000	150 000
51	Restauracja obiektu dziedzictwa kulturowego - siedziby Powiatu Nidzickiego.	Powiat Nidzicki	2006	2007	400 000	60 000	40 000	300 000		200 000	200 000
52	Renowacja obiektów zabytkowych ZSO ul. Jagielly 1	Zespół Szkół Ogólnokształcących ul. Jagielly 1	2006	2006	250 000	62 500		187 500		250 000	
53	Renowacja obiektów zabytkowych ZSZiO ul. Jagielly 3	Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących ul. Jagielly 3	2006	2006	400 000	100 000		300 000		400 000	

IV.5. Kryteria wyboru i kolejność realizacji.

Wiodącym kryterium oceny programu jest poprawa wizerunku miasta i wzrost jego atrakcyjności turystycznej oraz przyrost ilości miejsc pracy i spadek ilości osób bezrobotnych. System kursów, szkoleń powinien przyczynić się do spadku bezrobocia i przekwalifikowania bezrobotnych pod potrzeby rynku pracy.

W pierwszej kolejności będą realizowane zadanie zatytułowane

- **remont ratusza,**
- **budowa hali widowiskowo-sportowej,**
- **modernizacja stacji uzdatniania wody,**
- **monitoring miasta,**
- **przebudowa układu drogowego w ramach drogi wojewódzkiej nr 545 i 604.**

Realizacja ich umożliwi zmianę oblicza rewitalizowanego obszaru i wzrost jego atrakcyjności. Poniżej przedstawiono zadania, których realizacja wzmocni trendy rozwojowe miasta.

- System kursów - przekwalifikowania
- System monitorowania – wzrost bezpieczeństwa
- Dodatkowe miejsca pracy
- Modernizacja układu drogowego
- Modernizacja infrastruktury technicznej
- Odnowa substancji mieszkaniowej

- Doskonalenie działalności Nidzickiego Ośrodka Kultury
- Remont obiektów zabytkowych
- Modernizacja infrastruktury technicznej wodociągi, co, kanalizacja sanitarna

IV.6. Oczekiwane rezultaty.

W wyniku realizacji programu rewitalizacji oczekuje się, że w długofalowym okresie nastąpi ożywienie gospodarcze i społeczne poddanego tym procesom obszaru miasta. Obszar ten cechuje się nawarstwieniem zjawisk i procesów niekorzystnych społecznie i gospodarczo, których powstrzymanie jest możliwe tylko poprzez skoordynowane działania podejmowane na poziomie miasta.

Realizacja programu powinna również wpłynąć na obniżenie skali bezrobocia. Ocenia się, że bezrobocie może obniżyć się o około 15% na tym terenie. Wprowadzenie systemu monitorowania miejsc niebezpiecznych powinno zaowocować spadkiem przestępczości pospolitej o około 15%. Realizacja zadań nakierowanych na dzieci i młodzież powinna prowadzić do wzrostu ich aktywności na zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych w szkołach i w instytucjach pozaszkolnych.

Realizacja programu będzie poddana ocenie po każdym roku jego realizacji i po dwóch etapach (etap I 2005-2006, etap II 2007-2013) oraz na koniec okresu realizacji (2005–2013) programu.

W wyniku realizacji zadań zaplanowanych w programie przewiduje się osiągnięcie następujących wskaźników ogólnych:

- wzrost ilości terenów zurbanizowanych i wyposażonych w infrastrukturę techniczną,
- wzrost wskaźnika gazyfikacji miasta,
- wzrost wskaźnika skanalizowania miasta,
- polepszenie stanu dróg miejskich,
- zwiększenie długości dróg o nawierzchni ulepszonej,
- poprawę dostępności i jakości obiektów oświatowo – kulturalnych,
- zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych,
- liczba utworzonych nowych miejsc pracy,
- wzrost ilości mieszkańców objętych zorganizowanymi formami zbiórki i wywozu odpadów,
- wzrost ilości mieszkańców prowadzących selekcję surowców wtórnych i biodegradowalnych „u źródła”,
- modernizację zasobów mieszkaniowych,
- wzrost dostępności usług medycznych,
- wzrost dostępności usług opieki społecznej,
- rozwój przedsiębiorczości.
- wzrost bezpieczeństwa mieszkańców,
- wzrost poziomu wykształcenia ludności,
- poprawę estetyki wyglądu zewnętrznego miasta poprzez rewitalizację terenów zielonych w mieście.

Ponadto każde działanie będzie podlegać kontroli i ocenie. Stopień realizacji poszczególnych działań zostanie określony przy pomocy wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania. W tabeli poniżej dokonano syntetycznego zestawienia wskaźników.

Tabela 47 Syntetyczne wskaźniki pomiaru.

Typ wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Nazwa wskaźnika
Produktu	sztuki	Liczba wybudowanych obiektów
	sztuki	Liczba zmodernizowanych obiektów
	m ²	Powierzchnia wybudowanych obiektów
	m ²	Powierzchnia zmodernizowanych obiektów
	mb	Długość wybudowanych instalacji
	mb	Długość zmodernizowanych instalacji
	sztuki	Liczba zakupionych sprzętów, urządzeń
	osby	Liczba osób korzystających
	sztuki	Liczba podmiotów gospodarczych korzystających
	sztuki	Liczba miejsc pracy
	tys. zł	Koszty utrzymania
	m ³ /doba	Moc przerobowa
	t/rok	Redukcja emisji
	Rezultatu	osoby
%		Obniżka kosztów stałych
sztuki		Liczba podmiotów korzystających
sztuki		Liczba nowych miejsc pracy
sztuki		Liczba nowych produktów
sztuki		Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych
Oddziaływania	%	Skala redukcji emisji
	sztuki	Liczba miejsc
	osoby	Liczba korzystających
	sztuki	Liczba utrzymanych miejsc pracy
	sztuki	Liczba utrzymanych podmiotów gospodarczych
	tys. zł	Wzrost wartości
t/rok	Spadek emisji, stężenia	

W poniższej tabeli zestawiono proponowane rodzaje wskaźników dla różnych rodzajów zadań oraz sposób ich pomiaru.

Tabela 48 Przykładowe wskaźniki pomiaru różnych zadań.

Wskaźniki	Jednostka miary	Sposób pomiaru
Wskaźniki produktu		
1. Długość dróg miejskich o zmodernizowanej powierzchni	km	Monitoring w miejscu realizacji projektów
2. Długość sieci wodociągowej – nowej i zmodernizowanej	mb	j.w.
3. Długość sieci kanalizacji deszczowej – nowej i zmodernizowanej	mb	j.w.
4. Długość sieci kanalizacji sanitarnej – nowej i zmodernizowanej	mb	j.w.
5. Długość nowo wybudowanej sieci gazowej	mb	j.w.
6. Powierzchnia terenów zurbanizowanych	m ²	j.w.
7. Powierzchnia zmodernizowanych budynków oświatowych	m ²	Monitoring na miejscu realizacji inwestycji, dane techniczne z oddania obiektów do użytku
8. Powierzchnia zbudowanych, zmodernizowanych placówek oświatowych	m ²	j.w.
9. Powierzchnia zbudowanych placówek rekreacyjno-sportowych	m ²	j.w.
10. Ilość zmodernizowanych stacji uzdatniania wody pitnej	szt.	j.w.
12. Wzrost przepustowości	m ³ /dobę	Statystyka gminna

Wskaźniki	Jednostka miary	Sposób pomiaru
13. Ilość wybudowanych zakładów utylizacji odpadów komunalnych	szt.	Monitoring na miejscu realizacji inwestycji, dane techniczne z oddania obiektów do użytku
Wskaźniki rezultatu		
1. Ilość nowo podłączonych gospodarstw domowych do wodociągu, sieci kanalizacyjnej i deszczowej	%	Statystyka gminna
2. Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu, sieci kanalizacyjnej i deszczowej do wszystkich budynków	%	Statystyka gminna
3. Zmniejszenie obłożenia oddziałów szkolnych na skutek zwiększenia ilości pomieszczeń do nauki	%	Statystyka szkolna
4. Ilość imprez kulturalno – sportowych organizowanych w nowych obiektach	szt.	j.w.
5. Zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	godz./miesiąc	j.w.
6. Wskaźnik powierzchni dróg objęty modernizacją i ulepszeniem nawierzchni	%	Statystyka gminna i powiatowa
7. Powierzchnia nowo utworzonych pomieszczeń oświatowych	m ²	Monitoring na miejscu realizacji inwestycji, dane techniczne z oddania obiektów do użytku
8. Zmniejszenie opłat za korzystanie ze środowiska na skutek gazyfikacji miasta	%	Statystyka gminna
9. Poprawa jakości wody	ilość związków żelaza i manganu	Statystyka gminna
10. Ilość ścieków oczyszczonych w wyniku modernizacji	m ³	Statystyka gminna
11. Wskaźnik ilości ścieków dopływających do oczyszczalni w stosunku do jej przepustowości	%	Statystyka gminna
12. Zmniejszenie ilości odpadów na terenie miasta	%	Statystyka gminna
Wskaźniki oddziaływania		
1. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej i gazowej	szt.	Statystyka gminna
2. Polepszenie stanu środowiska naturalnego (ilość odprowadzanych i oczyszczanych ścieków, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego)	%	Statystyka gminna
3. Wielkość migracji	szt.	Statystyka gminna, US w Olsztyn
4. Wzrost poziomu życia mieszkańców	%	Badania ankietowe
5. Zwiększenie aktywności pozalekcyjnej uczniów w postaci ilości kółek zainteresowań	%	Statystyka szkolna
6. Zwiększenie aktywności rekreacyjnej mieszkańców	%	Statystyka gminna
7. Wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej ich modernizacji i ulepszenia nawierzchni	%	Badanie ankietowe (kierowców zgłaszających się do Powiatowego Wydziału Komunikacji)
8. Spadek emisji niebezpiecznych związków - CO ₂ , SO ₂ , NO ₂	mg/m ³	Badania WIOŚ
9. Wzrost zdrowotności mieszkańców	%	Statystyka gminna
10. Polepszenie stanu środowiska naturalnego	%	Badania WIOŚ

V. Plan finansowy.

Plan finansowy zawiera wszystkie zadania, które podzielono na zadania finansowane z budżetu gminy, na zadania finansowane ze budżetów jednostek samorządowych powiązanych z miastem i na zadania pozostałe, nie powiązane finansowo z budżetem gminy. Przy wykonanej analizie źródeł finansowania przyjęto, że finansowane są konkretne zadania, a struktura ich finansowania odpowiada zapisom zawartym w ZPORR.

Opracowany program zawiera 53 zadań do realizacji. Nakłady finansowe zostały określone dla wszystkich zadań - zadania te są analizowane w tabelach finansowych. Wartość wszystkich zadań do realizacji została oszacowana na 47 588 tys. zł w okresie lat 2005-2013.

Zadania własne miasta zawierają 14 pozycji na łączną kwotę 27 489 tys. zł. Wkład własny został oszacowany na kwotę 5 371 tys. zł, co stanowi 19,5% nakładów całkowitych. Udział budżetu państwa został oszacowany na 2 311 tys. zł (8,4%), partycypację środków pomocowych unijnych oszacowano na kwotę 19 732 tys. zł (71,8%). Pozostałe źródła finansowania oszacowano na kwotę 75 tys. zł (0,3%).

Jednostki miasta zaplanowały do realizacji 8 zadań na łączną kwotę 10 695 tys. zł. Udział własny został oszacowany na kwotę 2 479 tys. zł, co stanowi 23,2% nakładów całkowitych. Nakłady budżetu państwa zostały oszacowane na 650 tys. zł (6,1%). Partycypację środków pomocowych unijnych oszacowano na kwotę 7 536 tys. zł (70,5%). Pozostałe źródła finansowania oszacowano na kwotę 30 tys. zł (0,3%).

Wartość pozostałych zadań realizowanych przez różne jednostki oszacowano na 9 404 tys. zł. Udział własny tych jednostek został oszacowany na kwotę 2 309 tys. zł, co stanowi 24,6% nakładów całkowitych. Nakłady budżetu państwa zostały oszacowane na 573 tys. zł (6,1%), partycypację środków pomocowych unijnych oszacowano na kwotę 5 352 tys. zł (56,9%), pozostałe źródła finansowania oszacowano na kwotę 1 170 tys. zł (12,4%).

Tabela 49 Źródła finansowania zadań.

Zadania	Koszt całkowity	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Środki pomocowe UE	Inne źródła	Liczba zadań
Ogółem	47 588 196	10 159 738	3 533 329	32 620 130	1 275 000	53
%	100,00%	21,35%	7,42%	68,55%	2,68%	100,00%
miasta	27 489 247	5 371 301	2 310 761	19 732 186	75 000	14
%	57,76%	19,54%	8,41%	71,78%	0,27%	26,42%
jednostek miasta	10 695 000	2 479 000	650 000	7 536 000	30 000	8
%	22,47%	23,18%	6,08%	70,46%	0,28%	15,09%
pozostałe	9 403 949	2 309 436	572 569	5 351 944	1 170 000	31
%	19,76%	24,56%	6,09%	56,91%	12,44%	58,49%

Liczba zadań realizowanych w poszczególnych latach jest zmienna. Najwięcej zadań ilościowo zaplanowanych do realizacji przypadła na lata 2008-2010. Nakłady w tych latach są również najwyższe kwotowo. W tabeli poniżej przedstawiono nakłady finansowe na zadania w poszczególnych latach i w rozbiciu na grupy podmiotów je realizujące.

Tabela 50 Nakłady na zadania realizowane w latach.

Rok	Wszystkie zadania		Zadania miasta		Zadania jednostek miasta		Zadania pozostałe	
	Liczba zadań	Kwota	Liczba zadań	Kwota	Liczba zadań	Kwota	Liczba zadań	Kwota
2005	9	1 424 756	3	330 960	1	166 667	4	601 932
2006	18	10 524 908	3	7 652 000	2	356 667	13	2 678 840
2007	20	9 110 449	6	6 664 647	4	425 417	11	2 182 983
2008	22	3 526 250	8	1 920 000	3	255 417	10	1 188 234
2009	22	5 430 734	8	1 870 000	5	2 245 417	8	1 152 718
2010	20	9 126 417	9	3 950 000	6	4 245 417	5	931 000
2011	18	4 963 667	5	2 677 000	4	2 166 667	1	120 000
2012	7	2 364 905	2	1 400 000	3	666 664	2	298 241
2013	3	1 266 667	1	1 000 000	1	166 667	1	100 000

V.1 Plan finansowy na lata 2004-2006.

Opracowany program zawiera 20 zadań w tym podokresie, spośród których miasto będzie realizowało 3 zadania jednostki miasta będą realizowały 2 zadanie i 15 zadań będzie realizowanych przez inne podmioty. Wartość łączna zadań do realizacji została oszacowana na 11 787 tys. zł. Zadania miast zostały wycenione na 7 983 tys. zł, zadania jednostek miasta na 523 tys. zł i pozostałe zadania oszacowano na 3 281 tys. zł.

Tabela 51 Zadania - podokres 2005-2006.

Wyszczególnienie	Kwota	%	Liczba zadań	%
Wszystkie zadania	11 787 066	100,00%	20	100,00%
Zadania miasta	7 982 960	67,73%	3	15,00%
Zadania jednostek miasta	523 334	4,44%	2	10,00%
Zadania pozostałe	3 280 772	27,83%	15	75,00%

V.2 Plan finansowy na lata 2007-2013.

Opracowany program zawiera 43 zadań w tym podokresie, spośród których 13 będzie realizowanych przez miasto, 8 przez jednostki miasta i 22 zadania będzie realizowane przez inne podmioty. Wartość łączna zadań do realizacji została oszacowana na 35 427 tys. zł. Wartość zadań miasta zaplanowanych do realizacja została wyceniona na 19 482 tys. zł, jednostek miasta na 10 172 tys. zł i zadań realizowanych przez pozostałe podmioty na 5 773 tys. zł.

Tabela 52 Zadania podokres 2007-2013.

Wyszczególnienie	Kwota	%	Liczba zadań	%
Wszystkie zadania	35 426 490	100,00%	43	100,00%
Zadania miasta	19 481 647	54,99%	13	30,23%
Zadania jednostek miasta	10 171 666	28,71%	8	18,60%
Zadania pozostałe	5 773 177	16,30%	22	51,16%

VI. System wdrożenia.

Wdrożenie opracowanego programu jest związane z istnieniem bardzo wielu niewiadomych na obecnym etapie. Największą niewiadomą jest wielkość środków finansowych, które mogą być pozyskane ze źródeł zewnętrznych na finansowanie zadań programu.

Rozpatrując ten problem, poprzez pryzmat organizacji i zarządzania, można wskazać na kilka rozwiązań istotnych przy jego realizacji.

- Istnieje konieczność powołania osoby, na **stanowisko koordynatora** programu, która będzie kierowała całością prac związanych z jego realizacją,
- Koordynator programu powinien być **umiejscowiony w strukturze** Urzędu Miasta i Gminy- ułatwi to zarządzanie programem,
- Wraz z rozwojem programu będzie można **powołać podmiot**, który zajmowałby się programem. Jako instytucja miałby większe możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i samofinansowania się poprzez świadczenie usług odpłatnie,
- Programem powinna kierować **Rada Konsultacyjna** składająca się z reprezentantów mieszkańców, biznesu lokalnego, ludzi kultury itp. środowisk.

Konkretne rozwiązania związane z kształtem instytucjonalnym powinny być przyjęte po zatwierdzeniu złożonych projektów do współfinansowania ze środków UE.

VII. Sposób monitorowania i oceny.

Wdrożony system monitorowania i oceny pozwoli na dokonywanie korekt realizowanego programu w zależności od zaistniały uwarunkowań. Przy realizacji programu należy mieć na uwadze warunki, w których przyszło go realizować. Na obecnym etapie opracowania trudno zaplanować inwestycje w dłuższym horyzoncie czasowym. Wszelkiego rodzaju problemy muszą być rozstrzygnięte przy realizacji programu w dalszych latach.

VII.1 Sposób monitorowania.

Ważnym elementem przy wdrażaniu programu jest prowadzenie kontroli realizacji zadań i monitorowanie zachodzących zmian. Monitoring programu będzie się odbywał w oparciu o wskaźniki opisujące stan obecny zawartych w diagnozie. Poprzez wskaźniki, oceniane raz w roku, będzie można prześledzić zachodzące zmiany i oddziaływanie realizowanych zadań.

Skutkiem dokonanej oceny powinny być korekty i aktualizacje zapisów programu. W przypadku niniejszego programu wskazane jest prowadzenie monitoringu bieżącego.

Główną jednostką odpowiedzialną za całościowy monitoring wdrażania programu będzie **Wydział Promocji Rozwoju i Bezpieczeństwa Gminy**. Bieżącym koordynowaniem realizacji Planu zajmować się będzie **Komórka Promocji Miasta**. Komórka Promocji w oparciu o dodatkowe informacje z **Wydziału Gospodarki Mieniem Komunalnym, Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego i Wydziału Finansowego** będzie sporządzała sprawozdania z realizacji zadań. Sprawozdania z wykonania sporządzane będą do 31 marca danego roku i przedkładane do opinii **Burmistrza Nidzicy** oraz do informacji **Rady Miejskiej**. W przypadku stwierdzenia konieczności aktualizacji zapisów (w szczególności harmonogramu rzeczowo-finansowego wdrażania) zostaną przygotowane stosowne korekty.

Przewiduje się również możliwość aktualizacji programu poza trybem corocznej oceny. W przypadku wystąpienia ważnych okoliczności wymagających aktualizacji programu, Burmistrz może polecić opracowanie stosownej aktualizacji.

VII.2 Sposób oceny programu.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm będą ilustrować zaawansowanie realizacji programu w skali rocznej i umożliwić dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

Program, w wyniku prowadzonego monitoringu będzie mógł być poddany okresowym ocenom i w zależności od wyników, poddawany korektom. Lista wskaźników oceny może być skoordynowana z listą przedsięwzięć do osiągnięcia zawartą w programie.

VII.3 Komunikacja ze społeczeństwem.

Komunikacja ze społeczeństwem ma bardzo istotne znaczenie przy podejmowanych działaniach służących realizacji zadań zawartych w programie. Poprzez publikacje na łamach gazety ukazującej się w Nidzicy - Głos Nidzicki będzie możliwe docieranie do społeczeństwa. Na jej łamach już obecnie problematyka ta została podjęta.

W celu poznania opinii mieszkańców z terenu rewitalizowanego i całego miasta została przeprowadzona anonimowa ankieta. Dane z badań zostały wykorzystane przy opracowaniu tegoż programu i przedstawiają obraz sytuacji wyjściowej sprzed rozpoczęcia realizacji programu.

Całość programu rewitalizacji zostanie umieszczona na stronie internetowej Urzędu Gminy Nidzicy i dzięki temu każdy mieszkaniec będzie miał możliwość zapoznać się z nim i



podejmowanymi w ramach tego programu zadaniami. Miejsce to będzie również pełniło rolę forum wymiany opinii na temat realizowanego programu.

Corocznie na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Nidzica będą zamieszczane sprawozdania z realizacji programu wraz z propozycjami zmian. Przed coroczną korektą programu mieszkańcy miasta, podmioty gospodarcze, instytucje będą proszone o zgłaszanie swoich wniosków do programu.

Zadania programu rewitalizacji

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
1	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Przedszkolu Nr 4, ul. Krzywa 7 w Nidzicy	Remont dachu, Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, Remont instalacji grzewczej i kanalizacyjnej, Remont elewacji, chodników i schodów	Nidzica ul Krzywa 7	przywrócenie wartości architektonicznej i użyteczności publicznej	2007	2010	Gmina Nidzica	410 000	102 500		307 500		0	410 000
2	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Zespole Szkół Nr 1 ul. Kopernika 1 w Nidzicy	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej - I etap, Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej - II etap, Przebudowa instalacji grzewczej, Remont dachu, Remont elewacji, Remont boiska, ogrodzenia i dróg wewnętrznych	Nidzica ul . Kopernika 1	przywrócenie wartości architektonicznej i użyteczności publicznej	2007	2012	Gmina Nidzica	1 117 000	292 000		825 000		0	1 117 000
3	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Zespole Szkół Nr 2 ul. Karola Barke 5 w Nidzicy	Przebudowa instalacji grzewczej Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, Remont elewacji, Remont boiska, ogrodzenia i dróg wewnętrznych	Nidzica ul. Karola Barke 5	przywrócenie wartości architektonicznej i użyteczności publicznej	2007	2011	Gmina Nidzica	730 000	182 500		547 500		0	730 000
4	Remont budynku Przedszkola Nr 2 w Nidzicy	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej Remont dachu, Remont elewacji, Remont posadzek	Nidzica w obszarze objętym rewitalizacją przy ul. 1 Maja 36	przywrócenie wartości architektonicznej i użyteczności publicznej	2007	2010	Gmina Nidzica	270 000	67 500		202 500		0	270 000
5	REMONT RATUSZA Etap I - Adaptacja poddasza i remont dachu Ratusza Miejskiego w Nidzicy (2004-2007)	Założenia do realizacji zadania inwestycyjnego: REMONT RATUSZA (2004-2011) działanie: 1. Adaptacja poddasza i remont dachu	Nidzica Pl Wolności 1	Rewitalizacja i odnowa zdegradowanych obszarów miast i dzielnic mieszkaniowych w miastach	2005	2007	Gmina Nidzica	1 166 000	356 000	95 000	715 000		966 000	200 000



Lokalny Program Rewitalizacji na obszar Centrum Miasta Nidzicy

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		Ratusza Miejskiego w Nidzicy - wymiana blachodachówki na dachówkę ceramiczną zgodnie z warunkami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie. - remont, przebudowa i budowa pionów kominowych wentylacyjnych, - przebudowa wieżyczki ratusza na zgodną z historyczną, z umieszczeniem zegara na wieżycze, - przebudowa dachu ratusza nad główną klatką schodową wraz z wykonaniem schodów do pomieszczeń poddasza, Zadaniem inwestycji jest stworzenie na poddaszu pomieszczeń dla instytucji pozarządowych. W wyniku adaptacji pomieszczeń poddasza zostanie utworzonych 323,5 m ² powierzchni użytkowej. Uzyskane pomieszczenia biurowe przeznaczone będą												



Lokalny Program Rewitalizacji na obszar Centrum Miasta Nidzicy

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		dla: Towarzystwa Ziemi Nidzickiej, Lokalnej Organizacji Turystycznej, Związku Gmin Nidzickich, Stowarzyszenia dla Ekorozwoju Ziemi Nidzickiej, Towarzystwo Miłośników Wołynia i Polesia.												
6	REMONT RATUSZA Etap II - Remont elewacji i zniesienie barier architektonicznych (2008-2009)	Założenia do realizacji zadania inwestycyjnego: REMONT RATUSZA (2004-2011) Etap II Remont elewacji i zniesienie barier architektonicznych (2008-2009) - sporządzenie dokumentacji projektowej - wymiana okien i parapetów, - renowacja elewacji, - odtworzenie izolacji poziomych i pionowych ścian zewnętrznych fundamentowych, - renowacja cokołu wokół ścian zewnętrznych budynku, - renowacja schodów i chodników przy budynku, ze zniesieniem barier architektonicznych dla niepełnosprawnych -wykonanie windy	Nidzica Pl Wolności 1	Rewitalizacja i odnowa zdegradowanych obszarów miast i dzielnic mieszkaniowych w miastach	2007	2009	Gmina Nidzica	1 000 000	264 000	86 000	650 000		0	1 000 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		przy holu głównym parter-piętro-poddasze Opis: W wyniku inwestycji zostanie wykończona elewacja budynku z wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, co przyczyni się do poprawy wizerunku obiektu. Wymiana stolarki przyczyni się do oszczędności energetycznych ciepła istniejące okna są w złym stanie technicznym. W wyniku przebudowy chodników i schodów oraz budowy windy planuje się zniesienie barier architektonicznych dla niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.												
7	REMONT RATUSZA Etap III - Renowacja i adaptacja pomieszczeń piwnic wraz z remontem instalacji wewnętrznych budynku (2010-2011)	Założenia do realizacji zadania inwestycyjnego: REMONT RATUSZA (2004-2011) Etap III. Renowacja i adaptacja pomieszczeń piwnic wraz z remontem instalacji wewnętrznych budynku (2010-2011) - odtworzenie	Nidzica Pl Wolności 1	Rewitalizacja i odnowa zdegradowanych obszarów miast i dzielnic mieszkaniowych w miastach	2010	2011	Gmina Nidzica	3 000 000	790 000	260 000	1 950 000		0	3 000 000



Lokalny Program Rewitalizacji na obszar Centrum Miasta Nidzicy

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		izolacji poziomych i pionowych ścian wewnętrznych fundamentowych, - wymiana instalacji c.o. budynku z modernizacją węzła ciepłego budynku - wykonanie wentylacji pomieszczeń biurowych budynku - wymiana instalacji elektrycznej budynku - wymiana instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej budynku - adaptacja pomieszczeń piwnic - renowacja okładzin ścian piwnic W wyniku zadania zostanie zlikwidowane zawilgocenie ścian fundamentowych, które powoduje niszczenie murów budynku i odpadanie tynków. W pomieszczeniach piwnicznych znajduje się siedziba ZHP, przeznaczenie pozostałych pomieszczeń po remoncie do uzgodnienia. W zakresie zadania planuje się wyremontować instalacje elektryczną (ulegającą ciągłym												



Lokalny Program Rewitalizacji na obszar Centrum Miasta Nidzicy

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		awariom i przeciążeniom), instalację wod-kan, oraz instalację C.O., która wymaga wymiany.												
8	Remont budynku z zagospodarowaniem przyległego terenu przy Zespole Szkół Nr 3 , ul. 1 Maja 42 w Nidzicy	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej Wymiana posadzek, Remont drogi wjazdowej i chodników, Remont elewacji i schodów zewnętrznych, Remont zaplecza sali gimnastycznej, Remont boiska i ogrodzenia	Nidzica ul. 1 Maja 42	przywrócenie wartości architektonicznej i użyteczności publicznej	2008	2011	Gmina Nidzica	630 000	157 500		472 500		0	630 000
9	Budowa hali widowiskowo - sportowej w Nidzicy	Budowa hali służącej do organizacji imprez sportowych i kulturalnych	Nidzica ul Polna	Rozwój sportu	2004	2007	Gmina Nidzica	12 712 247	1 908 301	1 269 761	9 534 186		6 712 960	5 974 647
10	Budowa Centrum Rekreacyjno - Sportowego	Realizacja zadania w rejonie stadionu i dzielnicy rekreacyjnej	Nidzica ul Polna	Rozwój spory na terenie gminy	2010	2013	Gmina Nidzica	4 000 000	400 000	600 000	3 000 000		0	4 000 000
11	Budowa ulicy Ogrodowej w Nidzicy	Budowa ulicy łączącej się z ulicą 1 Maja w rejonie starej zabudowy i nowej	Nidzica	Rozwój układu drogowego	2008	2009	Gmina Nidzica	1 000 000	350 000		650 000		0	1 000 000
12	Budowa infrastruktury technicznej	Budowa infrastruktury technicznej w rejonie ulicy Ogrodowej, Traugutta które cechują się jej niedorozwojem	Nidzica	Rozbudowa infrastruktury technicznej	2008	2010	Gmina Nidzica	1 000 000	350 000		650 000		0	1 000 000
13	Organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów	Konieczność ograniczenia ilości śmieci deponowanych na	Nidzica	Odzysk surowców wtórnych	2005	20013	PGK	1 500 000	150 000		1 350 000		333 334	1 166 666

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
	komunalnych	składowiskach zawierających surowce wtórne												
14	Monitoring w mieście Nidzica	Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego poprzez całodobowy monitoring miejsc o dużym natężeniu ruchu pieszych i pojazdów	Nidzica	Poprawa bezpieczeństwa i wzrost efektywności działania	2007	2010	Gmina Nidzica, Starostwo Powiatowe	150 000	75 000			75 000	0	150 000
15	Wrota Warami i Mazur	Budowa elektronicznej platformy funkcjonowania administracji publicznej i świadczenia usług publicznych	Nidzica, Województwo Warmińsko-Mazurskie	Wzrost dostępności administracji publicznej	2005	2006	Gmina Nidzica, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski	304 000	76 000		228 000		304 000	0
16	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Nidzicy ul. Kolejowa 17 C	Automatyczna stacja spełniająca wymogi jakości wody	Nidzica zachodnia ul. Kolejowa 17 C	osiągnięcie jakości wody zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 19 listopada 2002 r / Dz U nr 203 poz 1718	2008	2009	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja s-ka z o.o. 13-100 Nidzica	3 000 000	750 000	300 000	1 950 000		0	3 000 000
17	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Nidzicy ul. Wyborska	Celem projektu jest zmodernizowanie istniejącej stacji uzdatniania wody poprzez zmianę technologii uzdatniania i zwiększenie przepustowości	Nidzica wschodnia ul. Wyborska	osiągnięcie jakości wody pitnej zgodnej z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dn. 19 listopada 2002 r oraz automatyzacja obsługi stacji	2010	2011	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja s-ka z o.o. 13-100 Nidzica ul. Kolejowa 17C	3 500 000	875 000	350 000	2 275 000		0	3 500 000
18	Renowacja zamku i wzgórza zamkowego w Nidzicy	Remont XIV wiecznego zamku wpisanego do rejestru zabytków pełniącego funkcję centrum kulturalnego miasta i gminy oraz uporządkowanie	Nidzica	Ochrona dziedzictwa kulturowego, zwiększenie bezpieczeństwa osób przebywających w zamku, zabezpieczenie	2006	2007	Nidzicki Ośrodek Kultury	340 000	85 000		225 000	30 000	190 000	150 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		parku na wzgórzu zamkowym		budynku przed postępującą erozją ścian i innych elementów konstrukcyjnych, uporządkowanie zieleni na wzgórzu zamkowym										
19	Modernizacja kotłowni przy ulicy Rataja	Dostosowanie kotłowni do wymagań obowiązujących norm	Nidzica	Ochrona środowiska	2007	2008	PUGK	40 000	40 000				0	40 000
20	Wymiana sieci ciepłowniczej	Wymiana sieci ciepłowniczej w ulicy Rataja, Kraszewskiego, Kościuszki, XXX-lecia i w ulicy Mickiewicza	Nidzica	Modernizacja sieci ciepłowniczej	2007	2010	PUGK	315 000	79 000		236 000		0	315 000
21	Historia pełna światła i dźwięku, oręża w nidzickim zamku - iluminacja	Oświetlenie murów zamku i wnętrza zamkowego	Nidzica	Popularyzacja zabytków miasta	2009	2010	Nidzicki Ośrodek Kultury	330 000	83 000		247 000		0	330 000
22	Kino Wenus w Nidzicy	Modernizacja sali wraz z zapleczem	Nidzica	Rozwój placówek kultury	2009	2012	Nidzicki Ośrodek Kultury	1 000 000	250 000		750 000		0	1 000 000
23	Amfiteatr miejski	Budowa obiektu	Nidzica	Rozwój placówek infrastruktury kultury	2009	2012	Nidzicki Ośrodek Kultury	1 000 000	250 000		750 000		0	1 000 000
24	Renowacja otoczenia Kościoła NP-NMP i św. Wojciecha w Nidzicy - drogi, drenaż i sieć kanalizacji deszczowej	Teren wokół kościoła	Nidzica	przywrócenie wartości architektonicznej i użyteczności publicznej	2005	2006	Parafia Rzymskokatolicka NPNMP i św. Wojciecha	500 000	125 000		375 000		500 000	0
25	Remont elewacji wschodnich ścian budynków ul. XXX-lecia 1 i 3	W zakresie estetyki elementów dekoracyjnych ścian parterów i elementów zewnętrznych	Nidzica centrum miasta	Estetyzacja usług	2006	2006	Spółdzielnia mieszkaniowa „Odbudowa” w Nidzicy	70 000	17 500		52 500		70 000	0
26	Remont dachu budynku Szpitala	Inwestycja polegać będzie na wymianie	Nidzica ul. Mickiewicza	Renowacja budynku o	2009	2009	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	137 718	8 487	943	128 289		0	137 718

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
	Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	pokrycia dachowego. Inwestycja ta ma na celu poprawę szczelności dachu wynikającą z amortyzowania się starego istniejącego pokrycia	25	wartości architektonicznej										
27	Izolacja, docieplenie budynku Przychodni Obwodowej w Nidzicy	Inwestycja polegać będzie na poprawieniu estetyki ścian zewnętrznych z jednoczesnym dociepleniem w celu zabezpieczenia przed utratą ciepła w budynku w okresie zimowym oraz zahamowanie nadmiernego nagrzewania się pomieszczeń w okresie letnim	Nidzica ul. Traugutta 13	Renowacja budynku o wartości architektonicznej	2007	2007	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	214 421	48 245	5 361	160 815		0	214 421
28	Remont dachu budynku Przychodni Obwodowej w Nidzicy	Inwestycja polegać będzie na wymianie pokrycia dachowego. Inwestycja ta ma na celu poprawę szczelności dachu wynikającą z amortyzowania się starego istniejącego pokrycia	Nidzica ul. Traugutta 13	Renowacja budynku o wartości architektonicznej	2006	2006	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	105 964	23 842	2 649	79 473		0	105 964
29	Wymiana okien w Przychodni Obwodowej w Nidzicy	Inwestycja polegać będzie na wymianie okien w Przychodni Obwodowej w Nidzicy. Wymiana okien spowoduje zmniejszenie utraty ciepła oraz poprawienie	Nidzica ul. Traugutta 13	Renowacja budynku o wartości architektonicznej	2008	2008	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	200 234	45 053	5 006	150 176		0	200 234

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		estetyki budynku												
30	Remont instalacji co. w budynku Przychodni Obwodowej w Nidzicy	inwestycja polegać będzie na wymianie instalacji centralnego ogrzewania. Inwestycja spowoduje zmniejszenie kosztów ogrzewania przy znacznym podniesieniu sprawności urządzeń grzewczych co będzie miało szczególne znaczenie w okresie zimowym przy niskich temperaturach.	Nidzica ul. Traugutta 13	Renowacja budynku o wartości architektonicznej	2008	2008	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	180 000	40 500	4 500	135 000		0	180 000
31	Remont instalacji co. w budynku Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	inwestycja polegać będzie na wymiana instalacji centralnego ogrzewania. Spowoduje zmniejszenie kosztów ogrzewania przy znacznym podniesieniu sprawności urządzeń grzewczych co będzie miało szczególne znaczenie w okresie zimowym przy niskich temperaturach.	Nidzica ul. Mickiewicza 25	Renowacja budynku o wartości architektonicznej	2010	2010	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	366 000	82 350	9 150	274 500		0	366 000
32	Zagospodarowanie przyległego terenu - ogrodzenie Szpitala	Cały kompleks szpitalny winien być odgródzony od	Nidzica ul. Mickiewicza 25	renowacja budynku o wartości	2012	2012	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	198 241	44 604	4 956	148 681		0	198 241

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
	Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	innych posiadłości oraz dróg dlatego istnieje potrzeba wybudowania nowego ogrodzenia zachowującego jednocześnie kolorystykę nowej elewacji budynku. Szpital znajduje się w obrębie budowli zabytkowych - ogrodzenie powinno się wkomponować w tło tych budowli.		architektonicznej										
33	Renowacja dachu budynku Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy	Wymiana wyeksploatowanego pokrycia dachowego z blachy falistej na dachówkę ceramiczną z robotami towarzyszącymi	Nidzica ul Mickiewicza 17	przywrócenie wartości użytkowej nieruchomości, ochrona elementów budynku przed degradacją i wpływem czynników zewnętrznych	2006	2006	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	608 000		152 000	456 000		608 000	0
34	Przebudowa sanitariatów w budynku Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy	Przebudowa sanitariatów w skrzydle wschodnim budynku w zakresie wszystkich branż	Nidzica ul Mickiewicza 17	Przywrócenie wartości użytkowej nieruchomości, ochrona elementów budynku przed degradacją i wpływem wilgoci	2006	2006	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	140 000		35 000	105 000		140 000	0
35	Przebudowa PDOZ, strefy ogólnodostępnej oraz służb dyżurnych na parterze budynku Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy	Całkowita przebudowa parteru budynku z dostosowaniem do obowiązujących przepisów i wytycznych KGP w sprawie standardów technicznych,	Nidzica ul Mickiewicza 17	Dostosowanie parteru budynku do obowiązujących przepisów i wytycznych KGP z całkowitą przebudową pomieszczeń dla osób zatrzymanych	2006	2007	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	750 000		190 000	560 000		100 000	650 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		funkcyjnych i użytkowych obowiązujących w obiektach służbowych policji		i pomieszczeń służb dyżurnych oraz dostosowaniem strefy wejściowej do standardów unijnych i obsługi osób niepełnosprawnych										
36	Izolacja, docieplenie budynku Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy	Inwestycje polegać będą na poprawie estetyki ścian zewnętrznych z jednoczesnym dociepleniem w celu zabezpieczenia przed utratą ciepła w budynku w okresie zimowym oraz zahamowanie nadmiernego nagrzewania się pomieszczeń w okresie letnim	Nidzica ul Mickiewicza 25	Renowacja budynku o wartości architektonicznej	2006	2006	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	198 241	44 604	4 956	148 681		198 241	0
37	Remont budynku nr 4	Wymiana pokrycia dachu, docieplenie ścian zewnętrznych	Nidzica ul Jagiełły 4	Modernizacja	2006	2007	Wspólnota Mieszkaniowa budynku mieszkalnego Nr 4 przy ulicy Jagiełły w Nidzicy	120 000	30 000		90 000		50 000	70 000
38	Renowacja budynku o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym	Odnowienie fasad i dachu budynku użytku publicznego, z lokalizacją Biblioteki Pedagogicznej i centrum działalności charytatywnej z wypożyczalnią sprzętu rehabilitacyjnego.	Nidzica ul Zamkowa 3	przywrócenie wartości architektonicznej i użyteczności publicznej	2005	2005	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Nidzicy	71 932	15 000		46 932	10 000	71 932	0
39	Przekształcenie zabytkowego budynku po byłym młynie na obiekt handlowo-biurowy	rewitalizacja zabytkowego budynku po byłym młynie	Nidzica ul Traugutta	Adaptacja istniejącego budynku do celów handlowo-biurowych	2008	2013	ROL-MŁYN Lipiner Zbigniew Waldemar Borkowski	1 000 000	500 000		500 000		230 000	770 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
40	Wymiana gazociągu	Wymiana gazociągu stalowego Dn 80 n/c w ul Traugutta	Nidzica	Modernizacja sieci gazowniczej	2008	2008	PSG sp. z o.o.	41 000	41 000				0	41 000
41	Wymiana gazociągu	Wymiana gazociągu stalowego ś/c Dn 80/100 w ul Traugutta	Nidzica	Modernizacja sieci gazowniczej	2008	2010	PSG sp. z o.o.	147 000	147 000				0	147 000
42	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 545	Przebudowa ulicy Traugutta, 1-go Maja, Słowackiego w Nidzicy	Nidzica	Poprawa układu komunikacyjnego	2007	2008	Urząd Marszałkowski	800 000	200 000			600 000	0	800 000
43	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 604	Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej w ulicy Mickiewicza - Słowackiego w Nidzicy	Nidzica	Poprawa układu komunikacyjnego	2009	2010	Urząd Marszałkowski	300 000	75 000			225 000	0	300 000
44	Budowa Kotłowni gazowo-olejowej w Centrum Kształcenia Praktycznego w Nidzicy	Wymiana dotychczasowych systemów grzewczych	Nidzica ul Wyborska 10	Obniżenie kosztów ogrzewania	2007	2008	Starostwo Powiatowe w Nidzicy	100 000	65 000			35 000	0	100 000
45	Rozbudowa Centrum Powiadomienia Ratowniczego	Synchronizacja działań służ ratowniczych	Nidzica	Usprawnienie działalności	2006	2009	Starostwo Powiatowe w Nidzicy	200 000	50 000			150 000	50 000	150 000
46	Modernizacja obiektów Powiatowej Straży Pożarnej	Poprawa stanu technicznego istniejących obiektów	Nidzica	Wzrost efektywności działania	2007	2009	Komenda Powiatowa Straży Pożarnej	200 000	50 000			150 000	0	200 000
47	Przebudowa ściany frontowej Spółdzielczego Domu Handlowego "Społem"	1.Rozbiórka istniejącej ściany pokrywkowej ze szkła i metalu oraz zastąpienie jej ścianą murowaną zgodnie z projektem, 2.Docieplenie ścian budynku, 3.Zamiana schodów istniejących na	Nidzica	Przywrócenie wyglądu budynku do pierwotnej wartości architektonicznej	2007	2013	Społem" Powszechna Spółdzielnia Spożyców w Nidzicy	150 000	37 500		112 500			150 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
		schody kopertowe zgodnie z projektem.												
48	Poprawa funkcjonalności pomieszczeń i budynków do kształcenia zawodowego	Projekt przewiduje poprawę warunków pracy i nauki zawodu. W ramach projektu przewiduje się remont dachu poprzez jego wymianę, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, docieplenie budynku głównego połączone z odnowieniem elewacji, wymianę posadzek, remont instalacji co, elektrycznej i sanitarnej. Ponadto przewiduje się adaptację pomieszczeń baru na pracownię zbiorowego żywienia.	Nidzica Południowo - wschodnia część miasta, ul. Wyborska 10	Podniesienie jakości, komfortu pracy nauczycieli uczniów i słuchaczy CENTRUM	2006	2007	Centrum Kształcenia Praktycznego	325 197	3 252	78 047	26 398		162 599	162 599
49	Renowacja i przebudowa Spichlerza przy ulicy Olsztyńskiej w Nidzicy na budynek handlowo-usługowy.	Poprawa estetyki	Nidzica	Założenia do realizacji zadania inwestycyjnego: 1/ Remont elewacji budynku 2/ Remont pokrycia dachowego 3/ Remont i konserwacja elementów konstrukcji budynku 4 Przystosowanie istniejących pomieszczeń do działalności usługowo-handlowej i	2005	2007	Marek Burski	400 000	60 000	40 000	300 000		250 000	150 000

Nr zadania	Tytuł zadania	Opis zadania	Miejsce realizacji	Cel zadania	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Podmiot realizujący	Całkowity koszt zadania	Wkład własny	Wkład budżetu państwa	Wkład UE	Inne źródła	Okres 2005-2006	Okres 2007-2013
				biurowej.										
50	Harmonizacja bryły budynku z otoczeniem Ulica 1-go Maja 1, Róg Placu Wolności	Dostosowanie architektoniczne bryły budynku do otoczenia. Odtworzenie wyglądu historycznego	Nidzica Ulica 1-go Maja 1, Róg Placu Wolności	Dostosowanie bryły budynku do charakteru starego miasta	2008	2009	Mariusz Wit Zalewski	500 000	250 000		250 000		250 000	150 000
51	Restauracja obiektu dziedzictwa kulturowego - siedziby Powiatu Nidzickiego.	W wyniku realizacji projektu zostanie odnowiony budynek objęty ochroną konserwatorską. Prace konserwatorskie będą polegały na wymianie stolarki okiennej, odnowie elewacji, wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych oraz wykonaniu podświetlenia budynku.	Nidzica	Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej siedziby Powiatu Nidzickiego tj. miejscowości Nidzica.	2006	2007	Powiat Nidzicki	400 000	60 000	40 000	300 000		200 000	200 000
52	Renowacja obiektów zabytkowych ZSO ul. Jagiełły 1	Projekt zakłada dokonanie renowacji elewacji budynku szkolnego ZSO w Nidzicy (ocieplenie i położenie dekoru elewacyjnego)	Nidzica	Poprawa estetyki budynku	2006	2006	Zespół Szkół Ogólnokształcących ul. Jagiełły 1	250 000	62 500		187 500		250 000	
53	Renowacja obiektów zabytkowych ZSZiO ul. Jagiełły 3	Projekt zakłada dokonanie wymiany stolarki okiennej i renowację elewacji budynku szkolnego ZSZiO w Nidzicy(ocieplenie i położenie elewacji zewnętrznej)	Nidzica	Poprawa estetyki budynku	2006	2006	Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących ul. Jagiełły 3	400 000	100 000		300 000		400 000	

